PAPIAS VOCABVLISTA

Boninus Mombritius Lectori Sal.D.P.

Quæris.grammatico librorum quanta ſuppellex
  Sit ſatis:impenſa quam ſibi nemo paret
Scire iuuat:nūmi ſed abeſt pulcherrimus orbis.
  Eſt opus argento:qui didiciſſe uelit.
Pro Ioue tempus erit:uiſum ſternētur ad aurum:
  Et nummis homines oſcula thuſq; dabunt:
Templaq; conſtituent:ut ſancta pecunia numen
  Præcipuos inter gaudeat eſſe deos.
Illa ſed heu tanq̄ lucem indignata per umbras
  Errat:& inducto uix tenet ora die.
Mens illi penitus terris excedere.quorſum
  Effugiet:quæris.neſcio.ſed fugiet.
Vel Iouis ætherii ſuperas concedet ad arces.
  Vel Iouis inferni tertia regna petet.
Nobiſcum dum uiuat adhuc:abituraq; nondum
  Sarcinulas plena colligat illa fuga:
Inclyta ſi nequeant centuſe uolumina cogi:
  Nec picturatos detur habere libros:
Non eſt:quin ſaltem tenui tibi nūmus in ære
  Palleat:impreſſos hoc age carpe libros.
Quem uix tranſcriptum librarius aſſe dediſſet:
  Impreſſum.modicus ſit tibi nummus.emes:
Qualia quæ papiæ:licet alta:uolumina cernis:
  Conferat:opus pretio dignius eſſe putes.
Dignius & tanto:quanto magis utile conſtet.
  Vir minus eſt:cui non commodus ille uenit.
Siue ſacros canones ſeu ciuica tradere iura
  Quis uelit:hoc medio diſcere multa poteſt.
Multa uel hinc petitis:medicam q̄ quæritis artē:
  Quiq; ſit orator:quiq; poeſin amet.
Gratam materiam rerumq; uocabula late:
  Exhibet:exhibitis non minus ordo placet.

PAPIAS FILIIS SALVTEM.D.

FILII utiq; Chariſſimi de-
bui ſi potuiſſem: potui ſi
meæ uoluntati Chriſtus·
ſuæ gratiæ pondus adhi-
buiſſet: earũdem (quas no
ui) litterarum diſciplinas i
præſẽtia uos edocuiſſe. At
quia aut noſtri cauſa pecca
ti: aut melius prouidentis
diuine diſpoſitiõis gratia
ad pſens ſumus remoti: ne non uideamini filii: ſi
non uiua uoce: ut debui: ſaltem eiuſdem ſignifica
tione: ut potui interim qdam diſciplinæ elemẽta
ad ueſtra erudimẽta inuenire diſpoſui. nec uobis
ſolum filiis: ſed ſi arrogantiæ non detur patribus
uel fratribus quibuſdam iam ſatis olim a me pe-
tentibus: quibuſdam autem & ſi non petentibus:
tamen cupientibus: omnibus uero: quibus profi
cere debeat: talentum non occultandum ſed uſu-
ris erogãdum ſuſcepi: opus quidem a multis aliis
iam pridẽ elaboratum: a me quoq; nuper per ſpa
tium circiter decem annoꝝ: prout potui: adauctũ
& accumulatum. Ad confertum igitur & coagita-
tum eiuſdem exornationis & perfectionis cumu
lum: quantum deus donauerit: adhuc ſuperadde
re pertentabo. Erit enim quibuſdã perſpatioſum
ac mare magnum ĩnumerabilibus & diuerſis ple-
num reptilibus naufragantibus: & in tranquilli-
tatem tutiſſimi eccleſiæ portus redire & quieſcere
uolentibus firma ſtabiliſq; receptio: & a uiolentiſ-
ſimis uentorum flatibus uera defenſio: Qui ſi ma
liuoli non fuerint: leni ſuauiſſimoq; docente ma-
giſtro per hanc ad ueram poterunt prouehi ſapiẽ
tiam: docente ſpiritu ſancto. Nolentes igitur nul-
lo modo cogo: uolentes uero per chriſtum obni-
xius omnes rogo: immo adiurando per eundẽ co
go: ut quoniam ad utrãq; uiam arrogãtiæ ſcilicet
uanam philoſophiam & chriſti uerã: omnibuſq;
cõem ſapientiã: hoc qdem ex oĩbus: quas inueni-
mus ſcripturis electum atq; cõpoſitũ opus reſpice
re approbat: aut ad idẽ ptractandũ ne aſpirẽt: aut
in chriſto id hr̃e nitantur: poſteaq̃ ſuſceperint. Cõ
tra id uero q fecerit: aut alteri faciẽdi occaſionem
dederit: ipſe qdem exterior homo ad præſens ſit
anathema: ut interior ne peat in die iudicii. Inſup
aũt id ſolum ab oĩbus peto remunerationis: ut cũ
ad legendum hũc librũ ſuſceperint: noſtri quoq;
cum charitate meminerint: & pro me Papia mul-
tiplicibus obſito peccatis ad humanatum pro no
bis deũ exorent: ut pfecta oĩum meorum delicto
rum uenia pcepta: diuini ſpiritus gratia purifica-
tus & eiuſdem ardentiſſimo amori ĩſeparabiliter
copulatus: deũ deoꝝ in ſyon uidere & in Hieruſa
lem ppetuo laudare uno in corpore cũ ipſis omni
buſq; orthodoxis coniunctus ualeã: amẽ. Iã uero
de huius artis noĩe non ptermittendum uidetur
q̃ quidem: & ſi olim qa uerbi & ſimpliciter unius
alicuius dictionis retinebat interpretationẽ: gloſ-
ſariũ uocaretur. Iam uero definitionibus & ſecun-
dũ regulas notationibus ſententiis quoq; & mul
tis id genus ſupadditis altius atq; aptius elemen-
tarium doctrinæ erudimentũ noĩari poterit. Nec
enim parua ſimilitudo erit: cũ ſicut illius: ſic iſtius
infinita fuerit progreſſio. Quantũuis nanq; qs hu
ius libri pueću deſudet: nunq̃ tñ ad perfecti ope
ris cumulum uſq; deducet: quia ſemper aliqd ſup
abũdabit: quo ulterius aſſurget. De his hactenus.
Iam uero ad rem accedamus.

OMnium in hoc libro inueniendo
rum pars hẽt auctoritates uel re-
gulas certas: ps titubat firmo nul
lo ſuffulta ſuffragio. Alia uero cõi
bus & ſatis apertis patent rationi
bus. Ac patentibus qdem notas
aſcribere ſuperfluum iudicamus.
Titubantibus autẽ ut a nobis uel a quouis certo
emendentur uel confirment inuento obelum cũ
puncto uel aſtericũ cum obelo apponemus. Cæte
ris uero uelut de genere declinatione & tpe: qua-
ſi quaſdã regulas oĩbus ſubiungemus. Si quidem
Maſculinum. M. Fœmininũ. F. Neutrum. N. duo-
rum uel trium cõia generꝝ. c. uel o. dubia ſimiliter
denotabimus. Declinatio aũt noĩs prima. p. ſecun
da. ſ. tertia. t. quarta. q. quĩta. y. certis litteris diſcer-
netur. Anomala uero uel caſu deficientia ſua pro
pria ſignificatione cognoſcent. Verboꝝ quoq; cõ-
iugatio p primã & ſecundam pſonam uel p infini
tiuum: in qbus ſp agnoſcitur: deſignabitur. Incer
tus aũt tpis tenor ſi longa fuerit ſyllaba: uirgula:
ſin aũt breuis: puncto notabitur: Nã diphthongi
poſitionis & cæteroꝝ patentiũ apicibus ſupſedẽ-
dum eſſe putauimus. Notare quoq; quẽlibet ali-
quid citius inuenire uolentẽ oportebit: qm̃ totus
hic liber p alphabetum non ſolũ in primis partiũ
litteris: uerum etiã in ſecundis & tertiis litteris &
ulterius interdũ ordinabili litteraꝝ diſpoſitione
cõpoſitus erit. Prima igitur diuiſionis notatio p
a. b. c. & ceteras ſeqntes fiet litteras: q̃ in ſecundo q
dem diſtinctionis ordine p eaſdem. a. b. c. cæteraſ-
q; maiores litteras ante quaſlibet cõmutatas ſub-
diuidet. In tertio uero ſubdiuiſionis ordine: qcqd
ſub una trium litteraꝝ ſpecie continet ut in toto
ipſo ſpatio inueniat: quod quæritur uno: paragra
pho tertio ſubdiſtinguet. Cum uero earũdem lit
terarum primus ſecũdus & tertius ordo obſerua-
tus fuerit: idẽ in ſequentibus litteris non adeo cu
ſtodiri poterit: q non præpoſtere quis eas poſue
rit. In ipſis quoq; primis ſecũdis uel tertiis modis
propter diuerſaꝝ litterarum ſcripturã interdũ ra-
tio uariabit: uerbi gratia: Hyæna a qbuſdã per i.
Ab aliis per. y. uel p aſpiratione cum diphthongo
in penultima ſcribit. Et quam uerbenã qdam: alii
berbenã uocant hærbã. His ergo aliiſq; q̃plurimis
inſtructũ de ſimilibus pcauere nõ erit inutile. Plu
res ẽt alias notationes: quas uſu didicerint: ad ci-
tiſſimam oĩum intelligentiã inuenire quis pote-
rit. At uero quorũdam ẽt auctorum noĩa ad eorũ-
dem uerboꝝ auctenticũ primis quibuſdã litteris:

quoſdam ſubnotabimus præſcribentur. Iſidorus Iſ. Auguſtinus Aug. Hieronymus Hiero. Ambroſius Amb. Gregorius Gre. Priſcianus Priſ. Boetius Boet. Quicqd autem in oĩbus pene libris Priſciani Boetii aliorũq; iuenimus iiſdẽ notatur apicibus. Cõmentũ ſuper Boetiũ com. Boet. Remigius Re. Beda Be. Origenes Orig. Horatius. Hora. Cicero Cic. Hippocrates Hip. &c. De geſtis lõgobardoꝝ romanoꝝ de hiſtoria Euſebii. eccleſiaſtica. Horoſius. Galienus Placitus. Eucherius. Virgilius. cõmenta. Virgilii: Horatii: Iuuenalis: Martiani & cæteroꝝ: quos ſuperſedemus Aimo. Plato Fulgentius. Oẽs littere ad ſimilitudinẽ uocis characteres accipiunt. A ſub hiatu oris congruo ſolo ſpiritu memoramus: Littera. a. reſonat laxo ſub pectore prima: principium uocis ueterũq; inuentio prima: Nomen habens domini ſum felix uoce pelaſga: Execrantis item dura interiectio dicor. Iſtis pro uerbis factis moderare ſupbis. Qui legis iſta roga pro me cunctiſq; labora: Vt uenia facta rapiat nos chriſtus ad aſtra.

A Lía ĩ oĩbus gentibus ideo prior ẽ litteraꝝ: ꝙ ipſa naſcẽtibus uocẽ prior apiat.

Abba: ſyrũ nomẽ eſt & hebræũ: latie & græce ſignificatur pater.

Abacus uel abax: tabula ĩ qua uiridi puluerẽ formæ pingunt: qua philoſophi utuntur: quæ & pinax dicitur: quæ ſignificat ſuperiorẽ partem capitelli: ideſt baſiſ. Hic abax abacis & hic abacus abaci a genitiuo græco abacos dicitur.

Ah ah uox dolentis. quæ eſt interiectio: uel a eſt præpoſitio.

Abbacuch interprætatur amplexans: proprium eſt prophetæ.

Abactus: ab actu remotus de mediis ablatus: unde latrones abactores dicuntur.

Abactor eſt fur iumentoꝝ & pecoꝝ quẽ uulgo abigeum uocant. ab abigendo ſcilicet.

Abai Iulius menſis: q & quinntilis: hebræum eſt.

Abi hebræe Iulius: Syroꝝ lingua auguſtus dicit.

A. ab. abſ. e. ex. eandem fere ſignificationem habent: nam ſunt locales: temporales: & ordĩales: ſed hoc differunt ꝙ a. e. conſonanti ſequẽti plerũq; præponunt: ab uero & ex uocali & aliis nõ aſperis conſonãtibus: Abſ ãt. c. q. t. ſequentibus præponitur: tã in appoſitione q̃ ĩ compõne. Frequentius etiã a. ab abſ. paſſiuo uel abblatiuo iungũtur: ut amor a uiro: & accipio abſ quolibet: e: uero uel ex: temporales ſunt frequenter.

Abaddir: deus dicitur: quo nomine lapis uocat: quem devorauit ſaturnus pro Ioue. dicit quoq; abaddir uel abdira uel abderites: quem græci badelion uocant.

Abaddon: ut Hieronymus dicit: labaddõ dici debuit hebraice: græce apolliõ: latine exterminãs.

Abanech: cingulum ſacerdotale eſt rotundũ polymita arte ex cocco purpura hiacynthoq; cõtextum: ita ut flores atq; gemmæ in eo eſſe uiderentur diſtinctæ.

Abarim: mons in quo Moyſes mortuus eſt.

Abartenum: inhoneſtum.

Abbaſon: infirma domus.

Abbas abbatis: pater mõachorum: nam abba pater ſyriace: unde & dicitur abbas.

Abas eius gtũs abãtis: quidam dux troiãoꝝ fuit.

Abatis: ſubaudit præpoſitus. i. q batos. ideſt menſuras regias diſpartit.

Abauus: pi, paui: quaſi iã longe ab auo dictus.

Abdias interꝑtat̃ ſeruus domini. ꝓpriũ ꝓphetæ.

Abdicare: repudiare. uel abſterrere. abomĩari.

Abdicere uero abnegare. deteſtari: actiuum.

Abdira: lapis ſaturni: uel abdire.

Abderites: ſaturnus dicit̃ a lapide abaddir.

Abdenago: lĩgua chaldæa iterꝑtat̃ ſeruiẽs taceo.

Abdere: abſcondere. occultare.

Abdo interꝑtat̃ ſeruus eius ꝓprium eſt prophete.

Abdomen græce: pinguedo carnis.

Abducere: ad rẽ ĩhõeſtam abſcõdere abſtrahere.

Abel interꝑtat̃ luctus. uel mirabilis. idem & uanitas: quia cito ſubſtractus eſt.

Abellana: arboris genus cuius nuces uirides ſtrĩgunt: coctæ ãt minus in cibo ſumptæ capitis dolorem excutiunt: ſtomachi inflationem diſtendunt: corporis ſani pinguedinem conferunt.

Abeſſalon interpretatur patris pax.

Aberuncat: extirpat.

Abeſton: lapis q cum ignem non habeat ꝓpriũ: alieno tamen ſic ardet ut non poſſit extingui.

Abia interpretatur dñs: uel pater fuit.

Abiicere & proiicere ita diſtinguitur: quod in deſpectione & neglectu eſt: hoc abiicitur: Quod uero foris eſt penitus a ſalute & a beatitudine alienum: hoc proiicitur.

Abydos inſula in Europa ſuper helleſpontum periculoſo & anguſto mari ſeparata: græce dicta: ꝙ ſit introitus helleſpõti maris: in quo Xerxes põtem fecit: & in græciam tranſiuit.

Abies dicta: ꝙ præ cæteris: arboribus longe eat: hãc quidam gallicũ uocant propter cãdorem.

Abies ad alta ſuſtollitur: ſignificat enĩ cæleſtia contemplantes.

Abietarius: lignarius: uel de abiete.

Abiicio cis. abieci. i. euolare: euellere.

Abigere: a ſe expellere. cõponitur ex ab & agere.

Abiectare: increpare. exprobrare.

Abiezer interpretatur lapis adiutorii.

Abigeus: fur iumentoꝝ & latro pecorum: ab abigendo: uel qui ſeducit alienũ ſeruum uel pecus: nam abigere eſt expellere minare. ſeducere: unde abactores.

Abila: ſabæi: geruli: libani.

Abimelech interꝑtat̃ pater meus rex. uel nubilũ. Auguſtinus dicit: patris mei regnum.

Abiona interpretatur amor. uel deſiderium.

Abyſſus: ꝓfũditas aquaꝝ impenetrabilis: a qbus fontes & flumina ꝓcedũt. unde dicitur abyſſus.

Abſius hebraice abaddon græca apollion latine populus prudens interpretatur:ſignificat ꝓfunditatem ſcripturarum uel infernum.
Abit:diſcedit:inde abitio dimotio. diſceſſio profectio.
Abitus:diſceſſus:
Abiugare:diuidere.ſeparare.deligare.
Abiurare:rem creditam periurio negare.
Abiurare:furari.
Ablactare a lacte ſubtrahere.
Ablatiuus caſus dr:qa p eum nos auferre aliquid cuiq̃ ſignificamus:ħ ultimus põit:quia a latinis reptus eſt:& ideo latinus dr:græci uero ablatiuũ non hñt:ſed pro eo utunt gtõ & datiuo quoq;.
Ablegare:condemnare.abrogare.
Abligurire:deguſtare:glutire. ſorbere.deuorare: unde abligurio ideſt uoracitas deuorator.
Ablunda palea.
Abluere:delere.redimere.emundare.
Abluuio:mundatio ſordium.
Abnegamus:ſi quid petit negam⁹:ſiquid obiicit
Abnegare:reſpuere.
Abnepos:filius nepotis dictus.quia ſeiungit a nepote.Eſt enim inter illum & nepotẽ pronepos.
Abnuere:recuſare.cõtradicere. prohibere:cui cõtrarium eſt annuere.
Abodias nomen barbarum
Abolla.genus togæ.ueſtis ſenatoria.duplex amictus.
Abolere:abſtergere:delere.uel incendere.
Aboleo.es.eui.& ui:unde aboletum & abolitum: & inde aboleſco deriuatur & abolitio: ideſt deſtructio.obliuio.
Abominari:condemnare.alienare.deteſtari.
Abhorrere:diſcrepar. diſcors eẽ.uel ualde horrer
Aborigenes:hoies a principio ibi cõmorantes
Abhorris:ſcandaloſus.
Aboriri male naſci.inde abortus & abortiuus.
Abortiuus dictus ꝙ non oriatur ſed excidat
Aborſum:altera in parte.
Abpatruus:pater propatrui.
Abrã prius uocatus pater uidẽs populũ pp Iſrael tũ:poſtea abrahã:qd tranſfert pater multarꝫ gẽtium:quod erat adhuc futurum per fidem.gentium aũt non habetur i noĩe:ſed iuxta illud:multarum patrem gentium poſuite.
Abra:quædam ancilla fuit.
Abradere delere.
Abrech:hebræũ uerbũ quidam dicunt eſſe:& ex hoc ſermõe transferri patrẽ teneꝛe: abba quippe dicitur pater rech delicatus uel tenerrimus.
Abrenũciare:a ſe abiicere & refutare: deſpicere.
Abreptare:incipere ire.
Abrepticius:furaticius.
Abrogare:denegare:legem ſubuertere.
Abrogãs:detrahẽs.maliloquus. uel humilis ꝙ a ſe abroget.i.ſepet arrogãs uero ſupbus. cõtrari⁹
Abroton.ũ ꝓprium fœminæ apud comicos:& interpretatur amplexibus apta:græcum eſt.
Abrotanum hærba calidæ uirtutis.
Abrumpere a ſe ſeparare deſtruere.
Abrupta ſanctio:aperta lex dicitur.
Abs ꝑpoſitio.c.q.t.præponit.q.in appõne ut abs quolibet.c.&.t.in compõne:ut abſcõdo abſcedo abſtraho.ab.abs.eadẽ fere ſignificatiõe hñt:ſed differũt:ut ſupradiximus ab abs abſq; deriuat.
Abſalon patris pax interpretatur per antitraſim eo ꝙ aduerſus patrem bellum geſſit.
Abſcedere p abſentiam:diſcedere uero p diuortium:ſecedere per ſingularitatem:decedere per mortem dicimus
Abſciſſura:interuallum.ab abſcindo.dis.
Abſcidit aruaq; & urbes.
Abſcire de memoria exire.
Abſcondo.dis.inde abſconſum uel abſconditũ.
Abſconſum cuiuſlibet arte celatum. abſconditũ uero naturaliter abditum.
Abſcedæ ædificii lateres cuniculi.
Abſictus gemma nigra & ponderoſa.
Abſida græce:latine iterptatur lucida:eo ꝙ lumine accepto p arcũ reſplẽdeat:dr & abſis abſidos.
Abſida eſt hemiſperium.
Abſilio:quod eſt diſcedo:abſilui & abſiliui.
Abſinthium amara hærba eſt eſt aũt græcum.
Abſyrtus:frater medeæ fuit quẽ fugiens cum Iaſone iterfecit:a cuius nomine ibi i colcho dicit fluuius ex illa parte maris.
Abſiſto & abſto abſtiti.abſiſtere ceſſare diſcedere
Abſolere:ab uſu recedere.
Abſolutus:locus neglectus.& ſordidus.
Abſonare:inutiliter ſonare.diſſonare.
Abſonum:inconueniens.diſtans.
Abſorbere deglutire.
Abſorbeo bes.uel abſorbeo bis bui uel ſorpſi ab ſorbitum uel abſorptum.
Abſpernari.contemnere.
Abſtemius:ſorbius.aſtinens a temeto.i.uino cõponitur ex abſt.neo & temeto ut Quitiliano placet & dicitur abſtemius cibi.i.parcus.
Abſterret propulſat.inſectatur.
Abſtinere:cohibere:abſtinet illius & illa re.Abſtineor a te dicitur.
Abſto & abſiſto abſtiti facit abſtitum & abſtatum .i.longe ſtare.
Abſtrudere: abſcõdere:unde abſtruſus.ſa.ſum.i. abſconditus introclauſus.
Abſumere:conficere.finire.uſurpare.
Abſurdum:indignum:abhorridum.turpe.
Abuerſor abuerſaris.ab alio ſeparari.
Abundare illa re dicitur ex ab & undare:quod ẽ ſupfluere unde abunde ideſt ubere aduibiũ.
Abutor cõe apud antiquos.i.male utor: unde & abuſus & abuſio:inde abuſitor taris:abuſitatus. .i.minus inſtruct⁹ ſcientia:inde ẽt abuſiue ideſt improprie deſpecte:quod ab uſu recedit.
Abuti:male uti quo bene debet uti:uel modo cõtemnere & non uti:modo nimium uti.
Achab:interpretatur frater patris.
Achatia:ſuccus ſiliquæ.
Acca ſpecies.

Ac cũ componit̃ ſp eſt ꝓpoſitiua:& accipit̃ et ꝓ ad uerbio ſimilitudis:ut haud ſecus ac iuſa faciunt.
Achademia:uilla fuit frequenti terremotu cõcuſſa:diſtãs miliario ab athenis.Hãc philoſophi elegerunt:ut illoꝝ timore a libidine ſe cõtinerent. Interpretat̃ uero triſtitia populi:quia ibi neptunus bello ſupatus nauigio aufugit.In hac plato docuit:poſt cuius obitũ eius ſchola ĩ tres ptes ẽ diuiſa:qui ĩ ea uilla remãſerunt academici ſunt dicti qui uero ciuitatẽ Athenas ſunt ingreſſi: ſtoici nuncupant̃:quia ĩ ſtoa.i.ĩ porticu philoſophabant̃.Tertia ſecta ad diuerſa loca gra ueritatis diſcernẽdæ migrãdo.nullãq; habens certam ſedẽ peripatetici dicuntur:Nam peri patem græce eſt deambulare.
Academici a uilla platonis frequẽti teremotu cõcuſſa dicti:qui dicunt nil ita eſſe certũ:quod non ſit ambiguum:unde contra phyſici ſcire aliquid deficiunt:academici nihil.
Academia ex certo ueritatis opiatio.quam arceſilaus:cuius ſectator Democritus fuit:dixit tanq̃ in puteo alto ueritatem iacere.
Achæmenides:comes infœlicis ulyxis.
Achias græce triſtis.
Achaia:prouincia græciæ ab achæo rege.urbs & prouicia.dicta undiq; circũſepta mari præterq̃ a ſeptẽtrione:huius caput eſt corynthus.
A cãthylis ſecundũ aliquos.ſed melius ẽ acãthis auis eſt uepribus & carduis paſci aſſueta dicta quæ græce ẽ ſpina de qua Theocritus in primo idylio ſic habet &
Vir.i ægl.Pallemõe & molli circũ eſt anſas aplexus acantho.Idẽ in ægl.pollione:mixtaq; ridẽti colocaſſia fundet acantho.de eius noĩe Vir.georr.tertio littoraq; aclionẽ reſonat & achantida dumi.hanc alii luſciniã uocant.i.carduelẽ.
A caliculis.ſub auditur præfectus:ideſt pincerna: nam caliculi ſunt uaſa poculorum.
Acãthus gen⁹ floris crocei coloris nomẽ herbæ: q̃ in aſyria naſcit̃:onde ueſtis tingit acanthina
Acanthus:arbor in ægypto ſp frondẽs dicta:quia ſpinis plena eſt.
Achar:ciuitas.quæ nunc nizibis dicitur
Acharis.ingratitudo immemor beneficiorum.
Acharon ciuitas paleſtinæ:q̃ nunc cæſarea dicit.
Acarnan:acarnaniæ gentes.
Acatalectõ:uerſum dicũt qui legitimo fine cõcluditur nulla remanente ſyllaba
Acatalecticus:uerſus cui nihil deeſt in fine.
Achataeon:uelum maximum in media naue.
Achates:comes uel armiger æneæ interpretatur uero ſeculi ſollicitudo.
Achates:gẽma reperta primũ ĩ ſicilia iuxta flumẽ eiuſdẽ nominis:poſtea plurimis in terris.Eſt ãt nigra hñs in medio circulos nigros & albos iũctos & uariatos:ſiſis emachit .Magi ſuffragio earũ: ſi credit̃ tẽpeſtates auertunt.fulmina ſiſtũt.
Achathus nauicula arca.
Achaz:interpretatur apphendens.
Achaizas uero apphendens dominum.
Acephali:genus clericorum:ideſt ſine capite qui quem ſequantur ignorãt.hi & heretici dicti:quorum nullus eſt auctor.
Accelerare:appropinquare feſtinare.
Acheldemach:ager ſanguinis interpretatur
Achæi:qui & argiui.ab achæo iouis filio dicti.
Accendere:inflãmare.incitare.ſtimulare.acuere.hortari.ſuadere.irritare.
Acẽtus:eſt anima uerborũ:ſiue uox ſyllabæ:q̃ in ſermone plus ſonat cæteris ſyllabis
Accentus:qui græce proſodia dicitur: ex græco nomẽ accepit:Nam græcæ pros latine ad græce onde latine cantus eſt.
Accentus ſonus :inflãmatio.impetus uociferatio dictus a cantu:u iuxta cãtũ ſit deprimẽdo uel eleuando aut circũflectẽdo.Vnde & tres ſunt ſpẽs accentus treſq; hñt notas.acutus acentus notat̃ uirgula quadã p obliquũ aſcendẽte in dexterã partẽ ſic andreas grauis a ſũmo in dextrã partẽ deſcendẽs ſic trigon.circũflexus de acuto & graui fit ſic doctrina uel ſic noſtras.
Acer.arbor cuius lignũ eſt coloribus imparibus: hæc acer huius aceris.ſeruius aũt facit acri.
Acernus.na.nũ:de acere ligno ſignificat.
Acer:in unãquãq; formam uegetus animus.
Acer & alacer & ſaluber & celeber q̃uis acris & alacris & ſalubris & celebris fœminina plerũq; faciant in utraq; tamen terminatione cõmunis ẽt generis inueniuntur prolata.
A cerſe:proprium pueri comati & delicati amaſii
A cerra arca thuris uel thuribulum uel turarium.
A cerræ urbs cãpaniæ nõ longe ab urbe neapolis
A cerre acerrenus: ſicut thebæ thebanus cumo cumanus.
Acerra:offula:ſurfuratio panis.
Aceruus.moles aggregatio per.u.ſcribitur acerbus uero per.b.immaturis.
Aceris:pallea miliacea.
Aceries:genus ſecuris.
Acheron fluuius inferoꝝ:interpretat̃ triſtitia:nã a ſine cherein gaudere unde ſignificat dicti uel facti penitere quẽ uſq; ad triſtitiam.
Acherontia ciuitas apuliæ parua in monte.
Accerſo ſis.ſiui ab accio nõ inconueniẽter deſideratiuu dici põt:ſicut arceſſo.iui.ab arceo:& laceſſo ſiui a lacero:capeſſo capeſſi a capio:faceſſo:faceſſi a facio:quæ nõ eſſe frequentatiua tertia cõiugatio oſtendit.
Acceſſio emolumentum.lucrum.
Actio eſt ius ꝓſeq̃ndi quod cuiq; iure competit.
Aceſtes:ſiculorum res de genere troianoꝝ fuit.
Acetabulum quarta pars eminæ: dictũ ꝙ acetum ferat:duas uncias retinet & ſex ſcrupulos.
Acetum dictum:quia acutum ſit uel quaſi aquetũ uinum enim aqua mixtum cito in hũc ſaporẽ uertitur:unde æciduum quaſi aquidum
Ahialon interptatur uidẽs uideo:uel uideo deũ.
Aciare:ferrum duriſſimum.
Acida græce genus pigmenti cola.

Acidalus fons quidam eſt:unde acidalia ueneris .i.feſtiuitas.
Accidens ẽ quod de pluribus & ſpecie differenti bus in eo qd quale ſit nõ in ſubſtãtia ꝑdicatᷣ uel quod adeſt & abeſt ꝑter ſubiecti corruptionem.
Accidere dicimus malum cõtingere facto: obtingere ſorte:euenire caſu:Inde accidens accidẽtia accidentale accidentaliter.
Accidentia ſunt q̃ ex qualitate uel q̃titate animi uel corpis uel extriſecus forte euenientiũ trahũ tur q̃ poſſunt incrementũ uel diminutionẽ ſuſci pere:ꝑ quæ cõparatio naſcitᷣ ſine qbus ſubſtãtia intelligi poteſt:ea uero niſi illa prior intelligatᷣ : eſſe non poſſunt.
Accidiari:ſtomachari:unde accidia:quæ eſt tædium animi uel anxietas uel contra.
Acidus:acerbus.amarus.
Achilles : pelei & thetidis filius fortiſſimus græcorum.
Achilles primæ & tertiæ declinatõis:ſicut ulyſſes timarchides bootes:& cet.in es deſinentia ſæpe ſũt:& qñ ſunt tertiæ:utunᷣ ueteres datiuis eoꝝ ꝓ genitiuis:ut achilli achillis:ut apud Virg.immitis achilli.ꝓ achillis.ſed magis tertiæ ea profe rũt noĩati auctores ut heraclide Aſclepiade achate penelope arachae.Pñt tñ ſi ꝓducte ꝓferantᷣ datiui moꝛ græcoꝝ eẽ ꝓ ablatiuis:ut meli⁹arachue.
Achilleus achilleos genitiuus:inde poſſeſſiuum achylleos:ut ſit differentia non abiecta.
Achilleus mutat eus diphthongũ in es longam.
Achilles:ſic quoq; perſeus:perſes:ulyxeus ulyxes orpheus.orphes.tydeus.tydes:q̃ græca ſunt & ſecundũ in es.faciunt.uocatiuum in.e.græce ut o. achille:ſecundũ in us.faciũt gtĩ in.i.ut ulyſſeus ulyſſei:& accuſatiuũ in.a.ut achillea.Et cõtra antiphateus dicũt ꝓ antiphates:& geryoneus ꝓ geryones:& ſi in eus deſinit ntũs:magis græcũ ſeruamus uocatiuũ ut.o.pentheu & capaneu.
Achilleus:ſine labiis dicitᷣ.
Accio accis q̃rtæ cõiugationis accitus penultimã ꝓductã facit.accieo.accies ſecũde accituſ corripit penultimã:utru;q; tñ acciui:qd eſt aduocare.
Acies:ferri ſummitas.uel acumẽ oculoꝝ.ab acuo.
Acies:exercitus dictus:ꝙ ferro ſit armatus.
Achim.interpretatur paratus.
Achimaas:interpretatur frater ſine conſilio.
Acilus antiqtus niger ſignificat:uel qui habet curuum naſum ſicut aquila.
Acinari:tricari in paruo morari.
Accinacis gladius militaris lingua medorum uel parthorum.
Accino accinui inde accentus: ad aliquid conuenire ideſt canere.
Accingere unde accĩctus:cõponere.parare muĩre.
Accipere eſt ab alio:ſumimus uero ipſi.
Accipienſer genus nobilis piſcis.
Accipiter auis ungulis armata ab accipiẽdo dicta quia ſibi capiat:& ab aliis rapiat.hic accipiter huius accipitris & accipiteris antiq;.
Accipitres græce harpyiæ dicuntur.
Accipiter interdum ſignificat ſanctos rapientes regnum dei.interdum raptores.
Accipienſera genus auis.
Accipe pro audi.ut da pro dic.
Acyrologia impropria locutio ut arrige aures:qd pertinet ad genitalia.
Achirologia.a.ſine chir uel chiros manus logos dictio tranſſertur.i.immanualis dictio q̃ ad manum nõ leuiter uenit.
Achis interpretatur quomodo eſt.
Accisa circunciſa.
Accitabulũ quaſi accitũ ferro dicitur.i.ſonabulũ.
Accitare:ſæpe euocare.frequentatiuũ ab accio.
Achitofel interpretatur patris ruina.
Achiui & achæi græci ſunt ab achæo Iouis filio dicti.
Aclamare incuſare.
Aclides genus tælorum teretes ſunt:quos aptant lento flagello ideſt perticæ.
Accliuus inclinatus.
Accliuum obliquum.
Acclinatum obliquatum.
Aclus tuſcorum lingua iunius menſis.
Aconomintus.qui nulli communicat.
Acobor.mus.
Achor uallis tumultus interpretatur.
Accolæ:uicini.propinq.aduenticii:eo ꝙ aduenientes terrã colant:dicti ab accolere.i.habitare.
Acolei:introitus.
græci.
Acolichi græce cæroferarii latine dicuntur a deportandis cæreis.
Aconæ portus bithyniæ:ubi ſunt aconita.
Aconitum hærba uenenata : q̃ in ſaxis naſcitᷣ ab aconito:quia acone græce dicitᷣ ſaxum:id genus ueneni de ſpuma cerberi natum dicitur;:cũ hercules eum ſuſtuliſſet.
Acon græce cubitus.
Acania uero tælum.
Acpadi hebraice nouember menſis.
Achira græci dicũt:cũ manus ac pedes frigidi fiũt.
Achabrin interpretatur ſcorpionis.
Achragas:mons ſiciliæ eſt.
Acnai:ædes.
Acratophorus uas uinarium.
Acredula:luſcinia.auis modica.
Acredo aſperitas acerbitas.ab acris.
Achris græce genus.
Acrimonia ſæuitia.
Acumen intellectus.
Acryſius rex græciæ fuit.
Acrizimus pãis leuiter fermẽtatus:q̃ſi acro azimus
Acroceraunl montes pp altitudinẽ & fulminũ iactus dicti:græce.n.fulmen κεραυνος ceraunos dicitur & acra ακρα ſumitas.i.ardentes ſumitates montiũ pp fulmẽ:quod ibi ferit.Sunt autem inter armeniam & Iberiam aſiæ incipiẽtes a poꝛtis caſpiis uſq; ad fontem tigris fluuii.
Acrocheria ligatura articulorum.
Acromata ſcenicorum carmina.

Acrotilia articuli.

Acrotomi lapides dedolati.

Acſi uelut tanquam uel quaſi.

Acta acceſſus amœnus:amœna pars littoris : ripa
nemoroſa:loca ſecreta & amæna circa mare.

Acta uel Tu ripa nemoroſa.

Actarii diuerſis actibus occupati.

Actelos finis uel terminus.

Acteos interpretatur ſplendens.

Actei athenīeſes ab actæo monte ꝓpe poſito.

Actia bella:q̄ Auguſtuſ cōtra antoniū & cleopatrā
geſſit ī actio ꝓmōtorio: actiūs.n.locus ē ægypti.

Actius:amplius & uerius.

Actitor actitaris quaſi frequentatiuum ab actu.

Actiua uerba uel recta ꝓprie uocantur:q̄ in.o.deſi
nentia aſſumpta.r.faciētia ex ſe paſſiua cū confe/
ſtim dicunt̄:poſſūt tranſire in quē fit actus: & cō/
iungunt̄ gtō uel datiuo uel ablatiuo caſui: ut ab
ſtineo irarū impo tibi:oro te:abſtieor a te:Impor
a te:oror a te:& hæc actiua ſp actum ſignificāt : &
faciūt ex ſe paſſiua.abſq; metuo or timeo or.

Actor.toris proprium penultimam corripit: ſicut
omnia græca.

Actolera urbs argiri:quam Diomedes & Olus in
apulia condidit.

Actor . defenſor patronus cauſidicus aduocatus.

Actualia noīa ab actu dicta:ut dux rex curſor.

Actuariæ naues remis & uelis actæ.

Actualis ſcientia tres habet partes:moralē diſpen
ſatiuam & ciuilem.

Actuarius ſcriptor publicus:qui facit acta.

Actum interuicinale quattuor pedes latum quo
iumenta agi poſſunt.

Actubernalis uicinus proximus.

Actus menſura q̄ habet.cxx.pedes in longitudīe:
hic & aripennis dicitur.

Actutum aduerbium ab actu.i.celeritate deriua/
tum.i.ſtatim cito:pariter.

Actus:teſtudo ſcuta in ſerie cōiuncta.

Accubitus prandia a cibo:quaſi acibitus epulaꝝ.

Accumbere in triclinio conuiua:recumbere in cu
biculo dicimus:decumbere languidi.

Accubare toto corpore.

Accumbere cubito.

Accucula acutus.ſollers.exilium.

Ac ueluti quēadmodum quaſi.

Aculeus ab acu diminutiuum ſtimulus.cura āxie
tas.peccatum.aforia.uulnus.

Acuo acuis.uel aceo.aces:unde aceſco:acui faciūt.

Acuere acutum facere: accendere. unde acumen
ſubtilitas ſenſus uel tenuitas ferri.

Aceo.ces:amarus fio.

Accupicta ueſtis:quæ phrygia dicitur acu ornata.

Acus aceris.neutrum:purgamentum frumenti.

Accuſare ē puoꝝ:Incuſare maioꝝ.i.ad cām ducer̄.

Accuſatoris eſt officiū inferre crimina:defenſoris
diluere:teſtis dicere q̄ audierit uel ſcierit.

Accuſatiuus caſus dictus : q̄a p hunc accuſamus.
ut accuſo illū:& laudamus:ut laudo illum.

Acus cuius diminutiuū aculeus:ab acutuſ p ſynco
pam dr̄:maſculinū inuenit̄:unde p̄t aculeus eſſe.

Accuſatiuus primæ declinationiſ ſecundū rōnem
in am facere debet:ut muſā anchiſam ænea Fre/
quentius tn̄ inuenimus accuſatiuū græcū in græ
cis in an ab as.In en ab es:ut æneam anchiſen.

Ad ꝑpoſitio:tam in appōne q̄ in cōpoſitione ple/
runq; ꝓximitatē ſignificat:ut adeo ad troiam pro
iuxta:ſicut qn̄ loco tpi pſonæ uel rei ſiue nume/
ro iungit̄:ut ad Italiā:ad bellum macedonicū:ad
te cōfugio:uel ad montē:ad tria millia:In cōpoſi
tione ēt ut adridet rei alicui dirigi:& eſt intenti/
uum:ut ad probat.Et cātiuum:ut ad qd hoc feci
ſti?Similitudinis:ut accōmodatus ad unguem:
Significat contrarietatē:ut ad illum mihi eſt pu/
gna pro contra:additionis etiam:ut ad hæc ma/
la:Ponitur ad ſæpe pro iuxta propter & uſq;:ad/
dit & apponit comparat & recolit.

Adactus expulſus ab adigo adigis.

Adagoniſta incitator certaminis.

Ad aliquid dicuntur q̄cunq; ad ſe inuicem referū
tur:ut ſeruus dominus.

Adā interpretat̄ hō ſiue terrenus uel terra rubra.

Adā in quattuor litteris græcis quattuor hēt prin
cipia uerboꝝ græcoꝝ anathole.Diſis.arctos.Me
ſimbria.i.oriens.occidens.ſeptētrio:meridianus
q̄ etiam quattuor litteræ.xlyi.ſignificant.

Adamiani ſunt quidam heretici : qui nudi quaſi
nuditatem adæ imitantur.

Adamare:ualde amare.

Adamas lapis durus:qui ferro uel igni uel alia ui
non uincitur p̄terq̄ hircino ſanguine.

Adar interpretatur diſcenſio hoſpitatio.

Adar in libro heſter februarius menſis:qui apud
nos.xii.Syriorum lingua martius dicitur.,

Adda cuneus uel turba.

Adas libra inter duodecim ſigna.

Adarrios hebræoꝝ lingua Martius menſis dicit̄.

Adaſtria interp̄tat̄ petroſa uel dura:nā adra græ/
ce petra latīe:uel ab adranes.i.infirmus uel impo
tēs:ſignificat āt fortē:q̄ eſt dura & inexorabilis.

Adaperit pandit.

Adaquo as adaquaui.

Adaſia ouis maior natu.

Adcliuis iacens uel humilis ab acclinare.

Adcliue:leuiter erectū:quæ magis adcliuis & ad/
cliue facere debent ſecundum priſ.

Adcoeleth hebraice:græce eccleſiaſtes.latine con/
cionator.

Adegit ab adigo ideſt coegit.

Adelphœ de geminis fratribus interpretatur fa/
bula eſt de ipſis facta.

Ademptus ſublatus:ab adimo is ademi.

Adeptus:aſſecutus.

Adeo ualde in tantum:p̄terea.certe.

Adeps.i.pinguedo uel adipes:maſculinum:& fœ
mininum inuenitur.

Adebreiamin liber qntus græce deuteronomiō.

Ader hebræi dicūt:q̄ ſit locus:ubi a Salomone tē
plum ædificatū eſt:Eder uero turrem gregis ne/
buloſam ſignificare:ſed uerius eſt ad hanc eſſe.

Adeſum:exile tenue.

Adfatus & ſimilia:q̃ d.in f.debent mutare ſecũdũ
priſcianum:ſi q̄ſieris:loco ſuo inuenies.i.affatus
Similiter aggredior.

Adiaphora indifferentia græce.

Adiaphoros græce indifferens.

Adhibere:adiũgere:uñ adhibitus.i.iuxta poſitus

Addico dicis addixi:damno compello.proſterno
deuoueo.

Adipſos:hærba quæ aufert ſitim.

Adigere:compellere.cogitare.ex ad & agere.

Adimere:auferre.ex ad & emere.

Adineos macedonũ lingua.menſis Ianuarius.

Adipata edulia adipe condita:cibi pingnes.

Adipiſci:conſequi.obtinere.

Adita ĩtrata:addita uero adiũcta : Hoc adytũ hui⁹
adyti ē ĩterior ps tēpli:hic aditus ditus ĩgreſſus.

Adyta ſecretiores partes uel deſtitutæ per contra
riũ dicta:quod a paucis adeātur.i. a ſacerdotibus
Nam adytum eſt templum.

Adita ſũt qb⁹ admittimur:oſtia qb⁹ excludimur.

Adiectiua dicta:quia illis noibus quæ ſubſtātiam
demõſtrant adiiciũtur.hæc ſumũtur ex acciden-
tibus ſubſtantie nom̄inum.

Adieniculatus:prõptus paratus opinus : nam ad
geniculo eſt genua flecto.

Adiuuare te & tibi dicimus.

Adlabor quoq; & cætera ſimilia licet ſecũdũ alios
quoſdā dici poſſunt.tñ ſecundũ priſcianũ. d.in.l.
uertũt ſuo ergo loco inuenies.

Admeſtia obliuio.

Admetus:paſtor ouium fuit.

Adminiculor aris tibi dicimuſ.i.adiuuo q̄ſi ad ma
nũ pono:unde adminiculũ.i.adiutorium.

Admitari cõe apud antiquos fuit.

Admiramur uirtutes:miramur uero opera.

Admitto ꝓ pecco neutrũ:pro aſſumo ē actiuum.

Admiſſum:peccatum uel intermiſſum.

Admodite:genus ſerpentium:

Admodum ualde.

Admonitrum quarũdam reꝝ mixtura: unde fit
purum uitrum.

Adnare:adnatare:uenire.

Adnectere:adiungere ligare.

Adnutum:facile.

Adnigrati:porſtrati.ſubacti.uilificati.

Adniti:inſtare.ad aliquod operam dare.

Adnuere fauere:hæc omnia & ſimilia quæ d.an-
te.n.ſeruauerũt : melius ſecundũ priſcianum.d.
in n.mutant.

Adoleſcens ab adoleſco .inde adoleſcentia.i . flos
ætatis a quintodecimo anno uſq; ad. xxyiii. an-
num.

Adoleſcentior minus adoleſcens: ſicut Iunior ſe-
nior:Nam interſunt.

Adoleo es & adolo lis quod eſt creſco uel ardeo
adoleui & adolui adolitum p regulā:per exem
plum adultum facit:ut deleo ſeu adaugeo.

Adoleſcere inchoatiuum ab adoleo pro creſcere
uel decere:unde adultus iuuenis.i.iam proue
ctæ ætatis.

Adoptare:loco filii recipere.

Adoptio cum aliquis loco filii adoptat᷑.unde ad
optiuus dicitur loco filii receptus.

Adonai nomen domini apud hebræos:quod ge
neraliter interpretatur dominus.

Adonis qm̄ græce adonidos:facit latine adonidiſ
quando uero adonios adonis.ſic ſimilia.

Adonis amaſius fuit ueneris:quem gētiles anni-
uerſario ſolebāt plāgere.ſicut ipſa plāxit: de quo
propheta increpat iſraelitas.

Adonium metrum eſt duos pedes habens dacty
lum & ſpondeũ:& conſtat dimetro catalectico:
ut fundite flætus.

Ador:qď ē genus farris ab adoro oblato o huius
gtũs nō eſt in frequenti uſu : Inde deriuatur ado
realiba.

Adorea panis de adore libamenta ſacrificiorum:
laus bellica uictoria:bona exiſtimatio

Ador quõdam dictũ ab edēdo: quia primo eo uſi
ſunt hoīes:uel ꝙ ad aras in ſacrificio offerebant.

Adoreum tritici genus : quod uulgo dicitur ſe-
men ador.

Adoria:gloria uel bona fama.

Adoriri:incipere gigni.ordiri.illam rem conari.
inuadere:inuenitur adorio.

Adorior cõe fuit antiqtus:unde adortus eſt:id eſt
inuenit:uel ſubito natus.

Adordior uero adordiris adorſus facit. i . alloqui
uel incipere.

Adortor cõe antiquitus fuit.

Adquirere adiſpiſci ex ad & quærere.

Adquin:potius quinetiam ideo.

Adramelech Idolum aſſyriorum:quod ſamaritæ
colunt.

Adranes græce infirmus uel impotens dicitur.

Adramen adraminis nomen fuit herois.

Adraſtus tydei & polinicis ſocer fuit.

Adria ciuitas quæ Illirico mari ꝓxima fuit : unde
adriaticum mare dicit᷑:& adrianus adriana nũ.

Adria pro adriatico mari:eſt autem ſuperius ma-
re:tyrrhenum inferius.

Adrimetus ciuitas magna apud pizātium africe.

Adſcio ſcis adſciui adiũgere ſociare ſignificat Ad-
ſcitus peritus:

Adſentari blandiri.imitari.

Adſita:arbor cui incolumi aliud quod ſuſtineat
adiungitur.

Adtaminare inquinare:& quæcũq; habent. d.an-
te .f.uel ante.g.l.n.p.r.ſ.t.q̈uis ſecundum quoſdā
ita ſcripta inueniantur:tñ quia ſecundum priſci
anum in eaſdem litteras.d.debent mutare: in il-
lo potius ea ordine repperies.

Aduenæ de uno loco uenientes : Cõuenæ de di-
uerſis.i.aduenticii.

Aduena ab aduenio.cõe eſt.

Aduerbium pars orationis eſt:quæ adiecta uer-
bo ſignificationem eius explanat atq; implet:ac-
cidunt ſibi ſignificatio : Compatio : Figura. Sed
cum compatio non accidat omnibus aduerbiis

& accidentia debeāt eſſe generalia: & melius eſt pro cōparatiōe ſpēm addere:cum q̄dam ſint primitiua:quædā deriuatiua.
Aduerſor aris tibi dicimus.i.contraire:Sed boetius dicit aduerſamini uitia i.reſpuite.
Aduerũcat multum uer̄ facit.
Adulor aris:unde adulatio ideſt blādities aſſentatio gloria forēſis:producit penultimam.cōe antiquitus tibi dicitur.
Adulter alienum thorum uiolās : unde adultero as aui actiuum eſt.
Adulter alienum uterum terēs:unde adulterium adulteror aris.
Adultus ab adoleo es iam maturior.
Adumbrare:aſſimilare.
Adūcare curare.
Aeca locus circæus triſyllabum.
Aebes.tardus ſtrepidus.ab æbeo es ebui. quod ē ſcupetem obtūdi.
Aebeto.tas.ide freq̄ntatiuũ.uñ æbetat᷑: obtūſus.
Aedes uel ab adytu.uel cauſa differentiæ.
Aeger triſtis aīo dicitur:ægrotus uero corpore.
Aeger dicitur:quod agatur infirmitate uel triſticia ad tempus.
Aegylopiũ:uulnus quod ītra oculum naſcit᷑.
Aegyptilla gemma nigra ab ægypto dicta.
Aegyptii ab ægypto quodā rege danai fratre dicti:nam interpretatur affligētes hebraice.
Agyptus interpretat᷑ tribulatio uel mæror ſiue tenebræ uel mūdus.Duæ aũt ſũt:ægypti : Inferior hēt ab oriēte ſyriam & palæſtinā ab occidēte lybiam:& a ſeptētrione mare nr̄m:a meridie mōtē:q dicit᷑ climax & ægyptũ ſuperiorē fluuiũq̄ nilũ. Superior uero ægyptus ī oriēte per lōgũ extēditur cui eſt a ſeptentriōe ſinus arabicuſ a meridie occeanus:ab occaſu ex inferiore ægypto incipit ab oriēte mare rubro terminatur.
Aegyptus prius dicta eſt aer:finis ægypti canopeia eſt quæ libye principiũ & oſtium facit.
Aegragas mons ſicilie eſt.
Aegre aduerbiũ ab æger ægri ideſt īdigne grauit᷑
Aegrotare dicitur ideſt infirmari.
Aegrotatio eſt corporis.
Aegritudo uero animi.
Aegripart᷒:q pedibus editiōe capitis pariũtur.
Aela filius ſem a quo ælamite pricipes perſidis.
Aelam:porticus ſed melius īterpretatur ante fores ſiue ueſtibulum:unde in ueteri tranſlatione ezechielis haber paſtoforia noua gazophilatia ideſt paruæ cellulæ.
Aelamioch:ueſtibulum.
Aello celeno & ſteleno ꝓpria noīa harpyiarum.
Aelemēta ſũt inicia rer̄:aqua ignis aer terra ex q bus oīa generātur uñ elemēta quaſi elemēta.
Aemulari.zelare.inuidere.imitari:uel ēt amare p æ ſcribit᷑. Aemulus.n.īde deriuat᷑.ideſt inimicuſ inuidēs & de eodē ſtudio certās liuidus.
Aena uaſa ærea:ab ære dicta.
Aenus.na.num.inuenitur.
Aena grece latine dicitur anus.
Aeneadæ troiāi ab ænea rege dicti.q troiāus fuit.
Aeneator tibicen uel ænee coniuratio.
Aeneus.ꝓ aereus.dicimus.ab ære.ideſt de ære.
Aenormis:grādis cui addi minuiue nihil pōt
Aenum caldariā dicimus:qa de ære eſt.
Aeolus uentor̄ rex filius hippotæ regis in ſicilia
Aeoliæ inſulæ ſiciliæ:quæ & uulcaniæ dicũtur.
Aeon αιον grecæ dicit᷑:qd᷑ neq̄ pricipiũ neq̄ finē ſui præſtat:qd᷑ nos ꝑ deriuationē æuũ dicimus.
Aeon.græce ſeculum.uel eternũ αι ωνιος æonius:æternus ſempiternos.
Aepitaphius tumulus mortuor̄.
Aepos:uerſus heroicus ꝙ ipſo dn̄r geſta heroũ.
Aequus:quod eſt iuſtus per æ diphthōgum ſcribitur:Equus uero animal per e.
Aequus per naturā:iuſtus uero per legē
Aequæuus æqualis æui dicitur coetaneus.
Aequicula:genus mēſuræ ab æquitate in cāpania
Aequo as ab æquo.unde æqualis & æq̄litas Inde cōponit᷑ æquimanus:qui utraq̄ manu utit᷑.
Aequinoctiũ:cum dies & nox ſunt æquales.
Aequiperare:æquum comparare.
Aequitas eſt quod naturaliter ratio pſuaſit.
Aeque quicq̄.i.nihil.
Aequor pelagus ab æqualitate dicit᷑: unde & cāporum æquora dicimus.
Aer iuno græce dicitur.
Aera eſt aura aeris.
Aera ſingulor̄ annor̄ cōſtituta:ex eo ꝙ oīs orbiſ æs reddere ſub auguſto ꝑ ānum cōpulſus ē.
Aera latus ſicut quadrati octonarii :binarius eſt angelus.
Aerame:um:æs æquum uulgus uocat:ꝙ in modum ſit coloris aeris.
Aerarium theſaurus:publicus locus in quo reponuntur theſauri uel pecuniæ ab ære:unde prius pecunia fuit.
Aer elemētum plurimũ habet raritatis q̄ cætera elemēta:unde deriuat᷑ aerius.aeria.aerũ.i. excelſus.ſa.ſum:aereus.ea.eũ.i.de ære.
Aeriani.heretici ab are dicti.hi uetāt pro defūctis ſacrificium.
Aeripedes dicũt᷑ cerui:qa ueloces ſũt :quaſi pedē ponāt in aera:eius nominatiuus aeripe ex tetraſyllabo fit triſillabum.
Aericiana lanx aeris.
Aeromantia diuinatio ex aere.
Aeruſcans æs minutum.
Aes alienũ:debitũ pecũia a ſplendore aeris dictũ.
Aes aliud dicit᷑ corinthum:aliud campanũ a regionibus quibus fit.
Aeſca cibus dicta:ꝙ eam os capiat.
Aeſca uulgo dicitur:ꝙ fomes ſit ignis:
Aeſcaulaus pater argentini qui putati ſũt dii,quaſi & opere ampliauit.
Aeſcaurus piſcis dictus.ꝙ ſolus eſcas ruminare ꝓhibetur.
Aeſculapius appollinis filius:qui medicine artē laude & opere ampliauit.
Aeſculapius ꝓ aſclepios æꝓ a & interpoſita u

Aeſculus arbor glãdifera per æ ſcribitur dicta ab eſu:quod ex ea prius æſcam hoies ſumpſerunt.

Aeſtimare ẽ quod nõ ẽ putare:uñ æſtimũ id ẽ æſtimatio:quæ ſpẽs opinióis ẽ uelut de uiſu.

Aeſtus quaſi uſtus dicit᷑ calor uapor auiditas. tẽpus calidũ eſt & æſtus maris acceſſus & receſſus uel ꝓcella:ũde æſtuaria dñr:per q̃ mare uiciſſim uadit ptinet ãt d occeanũ fretum ad utrũq; mare inde deriuat᷑ æſtas.i.ab æſtu meridiáo dat ꝙ pars illa flagrãtior ſit.Inde etiam æſtiua loca umbroſa.ĩ qbus uitat᷑ ardor ſolis:hinc etiã æſtiuus ua.um.uelud tempus quod pertinet ad æſtatẽ.

Aeſtiuolum:æſtiuum tempus.

Aetas dicitur pro anno uno & pro.yii.& ꝓ.c.uel ꝓ quouis tpe:unde ætas de multis ſæculis dicit᷑: dicta ætas quaſi euitas ideſt ſimilitudo æui:nã æuitas ẽ ppetua ætas cuius initiũ uel finis ignoratur:quod græci dicũt aeon.

Aetas primo hominis p ſeptẽ ducitur ãnos quæ infantia dicit᷑ Secũda ætas per alios.yii.uſq; ad xiiii.quæ pueritia nominat᷑.Tertia per duo ſeptena uſq; ad.xxyiii.annũ.Hæc adoleſcẽtia nũcupatur.Quarta tribus ſeptenis adiunctis uſq; ad xlyiii.protelat᷑:quæ iuuẽtus uel uirilitas habet᷑. Quinta tribus iidẽ hebdomadibus uſq; ad.lxx. ꝓtend.t᷑:& ſenior dicit᷑ declinata a iuuẽtute ad ſenectutem nõdũ ſenectus. Sexta ætas ẽ hominis ſenectus quæ nullo annoꝝ terminat᷑ numero:hæc quoq; ſenium dicit᷑:Aetates ſpũales habet interior homo non in annis:ſed ꝓfectibus diſtinctas:primã ĩ uberibus utilis hiſtoriæ quæ nutrit exẽplis.Secũdam iam obliuiſcẽtẽ humana & ad diuina tendentẽ quando nõ humanæ auctoritatis ſed paſſibus rationis nititur. Tertiã iam gaudentẽ intrinſecus in quadam cõiugali dulced ne:quãdo anima mẽti copulatur:nec iã libet peccare.Quartam id ipm firmiorem & cõtra omnia aduerſa paratam.Quintam ex omni parte trãquillam ueniẽtem in opibus incõmutabilis & regni & ſummæ ſapientiæ: Sextam omnimodæ mutatióis in eterna uitam ꝗ perfecta forma facta ẽ ad imagiem: & ſimilitudinem dei.Septima iam quies eſt æterna.

Aetas proprie dicit᷑:duobus modis:aut.n.hominis ſicut infantia pueritia.adoleſcentia.iuuẽtus & ſenectus:aut mũdi cuius ætas pria eſt ab Adã uſq; ad noe.Secũda a Noe uſq; ad Abrahã.Tertia ab abraham uſq; ad Dauid.Quarta a Dauid uſq; ad tranſmigratione iude in Babyloniam.

Quinta deinde uſq; ad aduentũ ſaluatoris incarne.Sexta quæ nũc agitur uſq; quo mũdus iſte finiatur.Quarum decurſus per generatiões & genera ita cõſpicitur.Prima ætas ĩ exordio ſui continet creatioñẽ mundi.Primo.n.die deus lucis nomine cõdidit angelos.Secũdo infirmamenti apellatiõe celos.Tertio in diſcretióis uocabulo ſpeciem aquaꝝ & terre.Quarto luminaria cæli. Quinto animãtia ex aquis.Sexto animantia ex terra & hoiem quem appellauit Adam.Adã anno.cxxx.gẽuit Seth:a quo filii dei. Seth ãno.cy. genuit Enos:qui cepit inuocare nomẽ dñi.Enos ãno.cx.genuit Cainam. Cainã ãno.lxx.genuit Malaleel.Maleleel ãno.lxy.genuit Iareth.Iareth ãno.clxii.genuit Enoch.q trãſlatus eſt Enoch.anno.lxyi.gẽuit Matuſalẽ Matuſalem ãno.clxxxyii gẽuit Lamech Lamech ãno.clxxxii.genuit Noe Factum ẽ aũt diluuiũ.Noe aũt ãno.d.gẽuit ſem cã & Iaphet Anno.dc.Secũda ætas poſt diluuiũ Sẽ. c.ãno ſecũdo diluuii genuit Arphaxat Arphaxat ãnno.xxxy:genuit Sale Sale ãno.xxx.gẽuit Heber a quo hebræi.Heber ãno.xxxiiii.Falech. Turris ædificat.Falech.xxx.ãno genuit Ragau.dii primũ adorãtur.Ragau ãno.xxxy.gẽuit Seruch Scytharum regnũ ĩchoat.Seruch ãno.xxx. gẽuit nachor.Regnũ ægyptioꝝ naſcit᷑.nachor ãno xxix. genuit thare:regnũ.Sicyonioꝝ exoritur. Thare ãno:lxx.genuit Abraham:Zoroaſtres magicam repperit artẽ.Semiramis Babylõem cõdidit.Tertia ætas Abraham anno lxxxyi.genuit hiſmael a quo hiſmaelitæ:& ãno.c.gẽuit Iſaach & hiſmael a quo hiſmaelitæ.Iſaach ãno.lx.genuit Iacob:Argiuoꝝ regnũ inchoat Iacob ãno.xc.genuit Ioſeph. hic Iacob ãno.cxxx.cũ ſuis ĩgreſſus eſt ægyptum Foroneus græcie leges dedit.Ioſeph.cx.ãnis uixit.Grecia ſegetes.habere cœpit hebræoꝝ ſeruitus ãnos.cxliiii.ĩ egypto.Cecrops athẽas cõdidit Atlas aſtrologiam inuenit.Tres mille ſexcẽti triginta nouem ãni ſũt ab exordio mũdi uſq; ĩ noctem occiſi agni.Moyſes.c.xx.uixit huius anno.xl.hebræi litteras habere cœperũt.Ioſue.cxx.annis uixit.ãno.xxxyi. Erichthõius primus quadrigam iũxit.Octoniel ãnis.xl.Cadmus litteras græcis tradidit.Aoth ãnis.lxxx.fabulæ facte ſunt. Delbora ãnis.xl.Apollo citharã reppit Gedeõ ãnis.xl.Mercurius lyrã cõdidit.Abimelech ãnis.iii.chorus in græcia iuẽtum eſt.Tola ãnis.xxiii.Priamus regnauit ĩ troia.Iair.xxii.Carmẽtis reppert litteras latinas.Iepte ãnis ſex.Hercules flãmis ſe inec t.Abeſan ãnis.yii.Alexãder helenã rapuit.Abdõ annis xiii.troia capta eſt.Sãſõ annis.xx.Aſcani⁹ albã cõdidit:hely ſacerdos ãnis.xl.Arca teſtamẽti capit᷑. Samuel & Saul ãnis.xl.Homerus fuiſſe probat᷑.

Quarta etas.Dauid.xl.ãnis regnat.Carthago a didõe cõdit᷑:Gad natã & ataph ꝓphetãt. Salomõ ãnis.xl.Templum hieroſolomis edificat᷑.Roboã ãnis.xyii.Regnum iſrael & iuda diuiditur. Abia ãnis.iiii.ſub quo abimelech pont fex clarũit. Aſa ãnis.xl.Achias.Amos:Ieu:Ioel phophetãt:& azarias.Ioſaphat ãnis.xxy.Helias Abdias Micheas: & heliſeus prophetãt.Ozias ãno uno. Helias rapit Athalia ãnis.x.Ionadab ſacerdos claruit:Ioas annix.xl.Heliſeus moritur.Zacharias ioiade filius occiditur Amaſias annis.xxix.Amos prophetat. Ozias annis.lii.Olympiades a græcis inſtituuntur. Aſſiriorum regnum in Medos transfertur Eſaias. Ioatham annis.xyi. Romulus naſcitur Oſee Ioel. Achz annis.xy. Roma conditur. Iſrael in Medos transfertur. Ezechias annis.xxix. Senatus fit romæ Manaſſes annis.ly. Sybilla ſamia claruit.Amõ annis.ii.Cenſus primũ agitat᷑.

Ioſias annis.xxvi.Thales philoſoph⁹ naſcit̃.Ioa/
chim ãnis.xi.Nabuchodonoſor iudæã capit.Se/
dechias ãnis.xi:Tẽplum hieruſalem icẽſum eſt.

Quinta ætas.Hebræoꝝ captiuitas ãnis lxx.fit.Iu
dith hiſtoria ſcribit̃.Cyrus rex primus Perſarum
regnauit anis.xxx.Dari⁹ medoꝝ rex ãnis. xxxiiii.
Iudeoꝝ captiuitas ſoluitur. Xerxes annis.xx.So/
phocles & Euripides tragœdi ſũt. Hinc artabãus
regnauit mẽſibus.vii.Arta Xerxes:qui & lõgima-
nus ãnis.xl.Heſdras icenſam legẽ renouat Dari⁹
nothus annis.xix.Hæc ætas habuit Platonẽ. Ar/
taxerxes mẽnõ annis.xl.Artaxerxes ocus annis
xxvi.Demoſthenes & Ariſtoteles ſũt.Xerxes ãnis
iiii.Xenocrates illuſtris habetur.Darius annis.vi.
Alexãder Hieroſolymã capit & Babyloniã inter/
fecto Dario.Alexãder annis.v.Alexãdriam cõdi/
dit:aſiam obtinuit.Ptolemæus annis.lx Macha/
beoꝝ liber primus inchoat.Philadelphus annis.
xxxviii.Septuagita interpretes agnoſcũtur Euer/
getes.xxvii.Ieſus ſapiẽtie librũ cõpoſuit:Philopa-
ter ãnis.xvii.Machabeoꝝ ſecũdi libri hiſtoria cõ/
ponit̃ Epiphanes ãnis.xxxiiii.Romãi græcos ob/
tinuerũt.Philometer ãnis.xxxv.Scipio Africã ui/
cit:Euergetes ãnis.xxviii. Brutus hiſpaniã ſubiu/
gauit.Sother annis.xvii.Thraces Romãi ſubiici/
unt̃:Varro & Cicero nati ſũt:Alexãder ãnis.x.Sy/
ria Romanis ſubiecta ẽ.Ptolemæus ãnis.viii.Re/
toricã Roma recepit:Dionyſus annis.xxx Põpe/
ius Iudæã capit:Cleopatra ãnis.ii. Aegyptus Ro/
manis ſubiicit̃:Iulius annis.v.h̃ prior Mõarchiã
tenuit. Sexta ætas Octauianus ãnis.lvi.Chriſtuſ
naſcit̃ cõpletis annis qnqꝫmilibus.clxxxxix. Thi/
berius ãnis:xxiiii.chriſtus crucifigit̃.Cuius Cal/
licula annis.iiii.Matheus ſcribit euãgeliũ. Claudi
us ãnis.xiiii.Marcus euãgelium ediſtit. Nero an/
nis.xiiii.Petr & paulus necant̃. Nero idẽ nõ niſi
tredeci ãnis poſt eũ Galba & Otho uno ano &.vi
mẽſibus defũcti ſũt.Veſpaſianus annis decẽ.Hie/
roſolyma a Tito ſubuertit̃.Titus ãnis.ii.hic facũ/
dus & pius fuit.Domitianus annis ſexdecim qui
& Flauius frater Tibi fili⁹ Veſpaſiani.Ioãnes apo/
ſtolus in pathmon relegat̃: Nerua anno uno Ioã
nes apl̃us euheſum redit:euãgelium ſcribit Tra
ianus ãnis quattuordecim:Ioãnes apl̃us requie/
ſcit:adrianus ãnis.xxi.Aquila interpres habet̃:he
lius uno antõius pius ãnis.xxiii.Valẽtius & Mar/
tion agnoſcunt̃.Antonius minor ãnis nouẽ.Ca/
thaphrygaꝝ hæreſis orit̃.Cõmodus annis trede/
cim:Theodotion interpres habet̃ Helius ptinax
ãno uno hic poſcẽte ſenatu ut filiũ cæſarẽ faceret
noluit dicẽs ſufficere ſibi ꝙ uel ipſe impare meru
iſſet.Antonius ãnis ſeptem.Quinta æditio hiero
ſolymis inuenit. Seuerus annis.xviii. Symach⁹
interpres habet̃.Macrinus anno uno breuitas ni
hil habet Aurelius qui Antõi⁹ ãnis.iiii.Sabellius
oritur.Alexander ãnis quattuordecim.Origeneſ
habet̃.Maximinus annis.iii.Iſte uicit germanos:
Cordianus ãnis.vi.hic de parthis & de Perſis triũ
phauit:Philippus annis.vi.Hic primus impator
chriſtiãus fuit.Decius ãno uno Antonius mona/
chus claruit:Gallus ãnis.ii. Nouatus hæreſim cõ
didit.Valleriãus cũ Gallieno filio ſuo ãnis qnde
cim:Cyprianus martirizatus ẽ.Claudius ãnis.ii.
Iſte gothos ab Illyrico expulit.Aurelianus annis.
quiqꝫ hic chriſtianos pſequit̃ & fulmine cadit.Ta
citus anno uno nihil memorabile egit:Prob⁹ an
nis.vi.Manichæoꝝ hæreſis orta ẽ.Carus annis.ii.
una cũ filiis carino & numeriano:Iſte de pſis triũ/
phauit.Diocclitianus annis.xx.Iſte diuinis libris
aduſtis martyria fecit tũc Maximiãus qui & hercu
lius cõſtãtiũ poſuerat regnare in occidẽte qui ma/
ximiãus etiã a Maxẽtio filio ĩ roma tyrãnidem te/
nẽte expullus fuiſſet poſt ad generũ ſuũ cõſtãtinũ
cõſtãtii filiũ fugit:a quo dũ fuiſſet ſuſceptus iſidias
ipſi tendẽs turpiter periit: Nã pater cõſtãtius reli-
gioſus religioſiorẽ filiũ dereliquit conſtãtiũ regni
bene parti heræde:Maximinus quoqꝫ in oriente
ſolus Cæſar erat ex genere diocletiãi & Maximia
ni.Tũc uero lycini⁹ naſcit̃ ĩ Impiũ quia pri⁹ fuerat
bonus.dedit ſibi ſororẽ cõſtãtinus.Maxẽtius igit̃
tyrãnus ĩ urbe roma primo fidei noſtre ſe ſimula
ueneratorẽ:& ob hoc oẽs iiurias a chriſtiãis repri-
mit In uita aũt erat nimis facinoroſus.ita ut p cæ/
teras quoqꝫ:ciuitates eius crudelitate deterrerent̃
habitatores In oriẽte ſimuli crudelitate. Maximi-
nus fuerit:Sed maximino Maxẽtio & lycinio ſu
patis:q quidẽ pri⁹ ſocii regni fuerãt ſed doloſi &
i feſti & deo cõtrarii ſolus cõſtãtin⁹ obtinet regnũ
cũ filiis.Galerius ãnis.ii.nihil hiſtoriæ dignũ tulit
Cõſtãtinus ãnis.xxi.Nicena ſynodus cõgregatur
Cõſtãtius ãnis.xxxiiii.& fratres eius cõſtãs & con/
ſtãtinus:q tñ duo fratres prius mortui ſũt q̃ cõſtã/
tius.Autropomorfitaꝝ hæreſis orit̃. Iuliã⁹ ãnis.
ii.h̃ ex xpiano pagãus effic̃t.Iouinian⁹ ãno uno
Iſte iteꝝ xpianus effectus ẽ: Valẽtinianus ãnis.xi.
cũ fratre ualẽte & gratião:Gothi hæretici fiũt. gra/
tianus ãnis.vi.Priſciliãus hæreticus agnoſcit̃.Va/
lens annis.iiii.Hieronym⁹ ĩ bethleem prædicat̃.
Synodus in conſtãtinopoli cũ.cccl.epiſcopis hæ
reſim condẽnat. Theodoſius annis.iiii.Ioannes
anachoritæ claruit.Alexius claruit. Arcadi⁹ & ho/
norius annis.xiii.fratres fuerũt filii theodoſii. In/
oriente arcadius:In occidẽte honorius:Iohanneſ
chyſoſtomus claruit.honorius ãnis:xv. Auguſti/
nus epiſcopus claruit.Conciliũ carthaginenſe.cc.
xiiii.epiſcopoꝝ pelagiũ condẽnauit.Theodoſius
ãnis.xxvii.Neſtorius heræſiarches extitit. Martia/
nus ãnis ſex.Chalcedonẽſis ſynodus agitur. Leo
maior ãnis.xvi. Aegyptus errore dioſcori latrat.
Zenõ annis.xvii.Acephaloꝝ hæreſis horta ẽ.Ana
ſtaſius ãnis.xxvii.Fulgẽtius epiſcopus prædicat.
Huius tẽpore Boetius ſcripſit cõmẽta cathegori/
arũ ſeipſo teſtãte.Iuſtinus annis quinqꝫ: Acepha/
loꝝ hæreſis abdicator.Iuſtinianus annis.xxxviii.
Vuandali Africã extinguunt.Iuſtinus annis.xix.
Armenii chriſti fidẽ ſuſcipiũt.Thyberius annis ſe
tem.Longobardi Italiã capiunt. Mauricius ãnis.
xxi.Gothi catholici efficiuntur.Gregorius prædi/
catur Focas annis ſeptẽ.Romani ceduntur a Per
ſis.Eraclius annis uigintiſeptem. Iudæi in Hiſpa/

nia chriſtiani ſiunt.Heradonas annis.ii.Conſtantinus filius heraclii anno uno. Conſtantinus annis uigintiocto Conſtātinus annis decem & ſeptem.Sexta ſynodus Iuſtiniāus annis .ii. Pipinius ſenior.xxyii.carolus.xxyii.Beda obiit. Pipinius qui ſupra.xyii.karolus & carlomanus ſimul.iiii. carolus qui ſupra.xliiii.Papa Leo regnū Francorꝫ ānis.cxxx.Lodouicus.xxy.Lotharius uigintiquinqꝫ Lodouicus uigintiocto carolus.ii. carolus ultimus.ix.Berēgarius uigītiocto.Vgo.xxxi. Lotharius.iiii.Berēgarius.xi.Ab incarnatiōe dñi.cccc. xlii.Otto maior.xii.Regnū Theutonicorum.Otto minor.xxii. Otto puer.ſex. Henricus maior. xxiii.Cōradus.xyi.Henricus minor.xiii.

Aether ſūma pars cæli ſyderea ſiue ſupior aer feruens.Nā ponit̄ pro aere & igne & elemēto.

Aethera uero ſplendor elementi aeris.

Aethera generis fœminini locuſ:i quo ſydera ſūt

Aethereus:celæſtis.

Aeternitas eſt interminabilis uite tota ſimul & pfecta poſſeſſio:quod deo competit.

Aeternus ſine termino:quod non habet initium uel finem.

Aethni fortis.

Aethica moralis.

Aetiani heretici ab inuētore dicti.

Aetiologia cauſæ redditio : promiſſe rei pulchre ratio reddita.

Aethiopes homines nigri a filio cham dicti : ex quo originem trahunt : qui & chus dicitur. Chus.n.hebraica lingua æthiops interpretatur hi quondā ab indo flumine conſurgētes iuxta ægyptū iter nilum & occeanum in meridie ſub ipſa ſolis uicinitate inſederunt:quorum tres ſūt populi heſperii garamantes & indi : heſperii ſūt occidentes.Garamantes tripolis. Indi orientes: quicquid autem eius eſt ſub meridiano cardine eſt circa occiduum mōtuoſa eſt harenoſa in medio.ad orientalem plagam deſerta eſt cuius ſitis ab occiduo atlantis mōtis ad orientem uſqꝫ ad fines ægypti porrigitur.

A meridie occeano:a Septentrione nilo flumine clauditur.

Aethiopia tenebræ interprætatur.

Aethiopicus lapis ferreus.

Aetolia regio & urbs quædam eſt.

Aeto aquila.

Aethon nomen equi hectoris.

Aeuum inde æuitas æternitas.perpetuitas.coæternus ſempiternus.

Affatus allocutus:ab affor.aris.ex ad & fatus componitur:inde affamen.minis ideſt allocutio inde affabilis.i.loquax.delectabilis.

Aphaſia αφασιν græce taciturnitas latine.

Affati ab affatu.uñ affator.i.arator pſt pducit uel magis a græco affatos.i.abūde.uñ & corripit fa.

Affatim:abunde.largius ītētiuū ē aduerbium.

Affectare:deſyderare tētare appetere.ab affectu. frequentatiuū:inde affectator petitor.

Affectus ab afficio.cis maceratus. cæſus ex ad & facio.

Affectus participiū maceratus nomē uero quartæ declinationis.

Affectus actio uel paſſio deſiderium uolūtaſ inde affectio:dilectio.uel maceratio:affectiua uolūtas animi.

Affici:iniuriis grauari.macerari.

Afer unus ex poſteris abrahæ fuit : a quo africa.inde afer afra afrum.

Afæreſis abſciſſo de principio uerbi:ut temno pro contēno.

Affirmare:approbare.unde affirmatio eſt annuntiatio alicuiꝰ rei ad aliqd:ut Plato philoſophus ē

Affinis:pximus.uicinus uñ affinitas ppinqtas.

Affinis ē extraneus:poſt uero cōiūgit affinitate.

Affiliatio:adoptio in loco filii.

Affidoxa ſententia eſt:cuius pars honeſta ē pars ē inhoneſta

Affici:malis & bonis dicitur.

Afflare:aſpirare.aſpergere.attingere:unde.afflatus aſpiratu .

Affligere:malos opprimere.

Affluere:abundare inde affluentia & affluenter aduerbium.

Affore:euenire afforent.

Afforiſmus ſermo breuis:integrum ſenſum propoſitæ rei ſcribens.

Afforiſmus ab aliis ſumptus oriſmos:ſermo diffinitiuus:

Afforus:piſciculus pauciſſimus.

Afratum:quod latine ſpumeū uecatur: nam grece ἄφρος afros:latine ſpuma dicitur.

Africa dicta quaſi afota : uel aprica quod ſit aperta cælo uel ſoli uel ab uno ex poſteris abrahæ de cethura:qui dictus eſt afer.

Africa incipit a finibus ægypti pergens iuxta meridiem per ætiopiam uſqꝫ ad atlantem montem a ſeptentrionali parte mediterraneo mari cōiuncta clauditur:ab occidente in gaditano freto finitur:a meridiano occeanum cōtingit.habens has prouincias:Libyam cyrenenſem:Pentapolim: Tripolim:Bizantium:Carthaginem: Numidiā Mauritaniam:ſitifenſem Mauritaniam tingitaniam.& circa ſolis ardorem Aetiopiam:hic ē uniuerſus africæ terminus.

Africus uentus a meridie flans uerſus africam : q & libs dicitur.

Affrodita re.dicitur uenus απο του αφρου :apotoi afroi ideſt ſpuma maris & ſanguine teſticulorum Celii:qbus dr̄ nata:generis eſt fœminini.

Afrodin:græci uocant dicta paganorꝫ quam nos dicimus uenerem.

Afrodiſios helinum lingua auguſtus mēſis dicit.

Afronitum græce:ſpuma nitri.

Afron græce inſipiēs.

Afrum dicimus ciuem.

Africum uentum.

Africanum negociatorem.

Afrutabulum uaſculum.

Affulare:leuiter tāgere.aſſentari obedire

Affurcillare:labefactare.

Affuſus:humilis.ab effundor:

Agabo qui negotia præcedit.

Agabula:conciliator ideſt lenocinator:

Agalma:figura.ſimulacrum.

Agamemnon rex fuit græcorum.

Agamus:ſine coniuge.

Agania:hoſtia.

Agan:græce nimis.

Aganippe fõs eſt boetiæ:q̄ & aoniæ dicitur uallis pegaſi.

Agape ηαγαϖη charitas dilectio:labor alienus græcũ.hæc agapis ꝓprium eſt fratrum charitas.

Agar interpretat̃ aduena uel cõuerſa fuit amplexibus abrahæ aduena cã generãdi data:q̄ poſt cõceptum angelo increpãte cõuerſa ẽ ad ſaram.

Agareni ab agar:idẽ & ſaraceni proſeliti.

Agaricum:radix uitis albæ.

Agaſo.domeſticus leno:cuſtos equorum uel aſinorum:miniſter:officialis.

Agapeta uel agapes:lenocinator: & qui cum fœminis illicite conuerſatur.

Agathyrſi populi ſunt.

Agathis:gẽma primum repta in Sicilia iuxta fluuium eiuſdem nominis.

Agaue:mater Penthei:q̄ filium interfecit.

Age:dic.fac.incipe.age aduerbium exhortãtis:exhortatiua uox.

Agea loca uel uia in naui:per q̄ ad remiges hortator accedit.

Agellus ager.paruus diminutiuum.

Agencuotes:qui ſe ſanctificant.

Agenoria:dea paganorum.

Agenor quidam rex aſiæ pater cadmi phœnicis & europæ:

Agger terræ congeries ab aggerando.uel cuiuſlibet rei coacceruatio:uel media ſtrata:uel uallũ.

Aggerare.i.acumulare ab aggere.uel aggero ris geſſi.ideſt congrego.

Ager agri latĩe:Nam græce οαγροσ agros dicit̃ Aug.ſignificat eccleſiam.

Ager latine dicitur eo ꝙ in eo aliquid agatur uel a græco αγ́ροσ agros unde græce uilla coagros dicitur.Omnis ager aut ſeminatur qui ſationabilis dicitur:aut inſeritur arboribus:qui cõſitus aut paſcuis aptatur:qui & cõpaſcuus:aut florib⁹ qui & floreus ideſt hortus apibus congruẽs itẽ ager alluuius dicitur:quem paulatim fluuius in agrum reddit:arcifinius uero qui certis linearũ regulis cõtinetur:noualis autem:qui uacat anno intermiſſo;Squalidus:qui ſine cultura eſt:uliginoſus:qui nunquã ſine humore ẽ.Subſecitus ſterilis paluſtris.

Ager diuiſus & aſſignatus eſt coloniarum.

Ager limitatus decumanis & cardinibus cõtinet̃.

Ager per ſtrigas & ſcãna diuiſus:ſimilis eſt aruis publicis:quæ in prouintiis coluntur.

Ager menſura depræhenſus:cuiuſmodi uniuerſus ciuitati eſt aſſignatus.

Ager arcifinius ab arcendis hoſtibus dictus prius ſine menſura.poſtea interuentu litium terminos cœpit.

Ager ſubſeciuus a ſubſecante linea dictus:uel cũ centuria ĩ extremitate finium aſſignatoꝝ expleri nõ põt:uel cũ inter quattuor lineas minus fuerit aſſignatum q̄ eſt interclusum.

Ager ſubſeciuoꝝ ſimilis conditione extracluſus: & nondũ alicui aſſignatus:

Ager ſignificat mundum.

Aggeus interpretat̃ feſtiuus uel ſolẽnis nuncius.

Agialei a rege agialeo dicti:iidem & Sicyonii iidẽ & arcades.

Agialeia αγ́ιαλὲια ciuitas & regio illoꝝ que nũc peloponeſſus dicitur.

Agyalei uici dicuntur:quo nomine Apollo ideo dictus eſt agyaleus:quia in uicis ei ſacrificabant nam α υια uicus.

Agilis:efficax.impiger.tenuis.ab agendo celerius unde agilitas dicitur efficacitas.agilior agillimus.

Agina icapum ericiane dictum:ꝙ eo mẽſura ponderis agatur.

Aginare:explicare.agere.fugare.negotiari.

Agiographa: ſancta ſcriptura.

Agiographis:ſancta ſcribentes.agios namq; græce ſanctus latine graphia ſcriptura.

Agitare frequenter agere:ab ago agis:ablata ſ.& addita to.

Agitator:elaſius.minator aſelli.

Agglomerare:aggregare eſt.

Agmen exercitus ambulans ab agendo: id eſt eũdo in longitudine a portis.

Aginestionus:primus ſynodus. Aginaſticus uero:ſecundus ſynodus.

Agnati:conſanguinei ſunt per uiros deſcẽdẽtes.dicti ꝙ accedant pro natis dum deſunt filii.

Agnes græce latine interpræctatur caſta uel martyr ab agon.

Agneiotes:qui ſe caſtificant.

Agnitio:cognitio.

Agni immaculati.

Agnomẽ:quod ex familia uenit ut Scipio cornelius a cornelia familia ortus

Agnomen:accidens nomẽ: ut Scipio africanus q africam uicit.

Agnoſcimus notos:cognoſcimus ignotos.

Agnus dictus: ꝙ præ cæteris animalibus matrẽ agnoſcat.

Agnus ſignificat chriſtum.

Agõ.certamẽ:deſyderium:inde agonia.i.certatio.

Agonizor aris.i.certo as:ide agoniſta:certator.

Agonitheta plii auctor:qui certantibus præeſt.

Agoniæ uictime uel hoſtiæ. Deriuatiões quoq uel compoſitões quorundam partium qbuſcunq; modis poſſint fieri apponimus:ut ex his in ceteris ſiqd dimiſſum ẽ partibus per ſimilitudinẽ pateat:Sicut.n.ab ago actuarius:ſic a promo prõtuarius:Sicut ab ago agilis:ſic a facio facilis:ſicut ab ago actualis:ſic a ſpiro ſpiritualis .Sicut agilitas uel actualitas:ſic ſpiritualitas:ſi reperiat non

abſurdum erit cognoſcere.ſicut ab ago ager : ſic
a ſubeo ſuber.Sicut ab agri agrimōia:ita ab acri
acrimōia :uel a parſi parſimōia:& a queror queri
monia.Et ſicut cōponit agricola ſic cælicola : ſic
quoq; poterit uillicola & ſic ſimilia:Si bene q̄ſiue
ris aut uſus fueris: q̄ hic nō iueneris aut nondū
forſitā repta fuerit cognoſcer̄ uel repire poteris .
Ago gis inde deriuat agens:actus.ta.tum:ab agē
tis tis in dus fit agendus da dum participium &
nomen:dum ſignificat rem dignam agi.
Ab actus quoq; pticipio actus participiale nomē
quartæ declinationis : a quo h̄ & hæc actualis &
hoc actuale.& actualiter aduerbiū: ide actuarius
ria.riū:& actualitas.actor.actrix.actio : Ab ago ēt
hic & hæc agilis & hoc agile agillimus.a quo agi
liter aduerbiū & agilitas forma:Inde quoq; ager
agri:a quo diminutiuū agellus inde agrimonia
agrimoniæ & agreſtis deriuatur: Ab ago quoq;
agis agito frequentatiuū cum participiis ſuis &
noībus.Agitatus tus.tui quartæ declinatiōis &
& agitator agitatrix agitabilis:agitatio: & cū cō
poſitis: ut ſubagito:& exagito:pagito:cogito:co
gitatus.tus.tui quartæ declinationis: cogitator
cogitatrix cogitatio.Ab ago ager: ab agro cōpo
nitur agricola & agricultura:Onager onos agri:
inde deriuat agro:qd non eſt in uſu. unde cōpo
nitur perago gras & pegrius.Ab ago cōponitur
exigo cū participiis ſuis & noībus exigens exi
gēdus exactus.& exacturus.exactor:exactrix ex
actio.& exiguus.a.uū:adigo circumago pago:
trāſigo.abigo.dego.ſubigo:Ab ago agon agōis.
agonia:unde agoniſta.hoc actum.ti. agmen ag
minis:cōponit rego:unde rex regulus: Regina
regius.gia.giū.regalis regimē : regulus regillus
regula.a rege Regno as cū ſuis deriuatiuis & cō
poſitis a regno.as.regnum gni:A rege componi
tur interrex.regificus.a rego deriuatur rectus.ta.
ctum:rectitudo:Cōponitur auriga:arrigo:erigo
corrigo.ſurgo:unde cōponit Inſurgo reſurgo :
& cetera q̄ quiſq; ſtudioſus poterit inuenire.
Agraria lex agri populi romani.
Agrantos bizantinorum lingua auguſtus menſis.
Agratiſma græce iactaculum.
Agragas mons ſiciliæ eſt
Aggreditur:incipit.
Agredule ranæ paruæ in agro morantes.
Aggredior.ris.cōe antiquitus ex ad & graditur.
Agriſton græce latine gramen.
Agreſtis:aſper.ſæuus.ſilueſter.
Agrios αγροσ græce fetus.agreſtis.
Agricola ſignificat deum patrem.
Agricola αγροικοσ ruſticus agrum colens.cōpo
nitur ex nominatiuo & accuſatiuo.
Agrigentium:urbs Siciliæ.
Agrigentinū ſal ſiciliæ in igne fluit:& aqua ſalit.
Agriofagite dicti:q; ſolas carnes ferarum edūt hi
cyclopes uel monoculi dicuntur.
Agrypnia:uigilia.
Agrypneo αγρυπνεω hoc eſt uigilo.
Agrippa dicitur:qui in pedibus naſcitur
Agrippa proprium fuit:hic eſt Marcus agrippa.
Agrippa nepos auguſti:qui pompeium freto ſicu
lo bello nauali ſupauit:& ab auguſto corona ro
ſtrata donata eſt littore rubro.
Agripe mons boetiæ.
Agripeos hellinum lingua februarius menſis.
Agripenni illi dicuntur:qui non in toto quadra
ti:ſed in longo ſunt.
Ai αι articulus græcus.
Ais aidos infernus αισαιδοσ
Ain oculus interpretatur.
Ain pro ais ne.
Aini naues fœminini generis.
Aio:incipio.dico.Aio is.it.deficit præterito perfe
cto:ſed ait ponitur pro preterito perfecto.
Aioi:excelſum in conuerſatione.
Aioin:interpretatur frater meus.
Aius:ſanctus.
Aiuuani:heretici ſunt:qui negant eſſe unius ſub
ſtantiæ trinitatem.
Alabaſtrū:genus marmoris:uñ fit uas in quo diu
tius unguēta ſeruant:& ideo p̄ unguēto ponit.
Alabanda:aſiæ regio.
Alabandicus:genus marmoris.
Alabandina:gemma ab alabanda dicitur.
Alabaſtrites:genus marmoris.
Allabi:decurrere.
Allatantis palmulus:q circa latera gerūt palmas.
Ala:qua auis in aera leuatur:unde alo as.
Ala:pars multitudinis exercitus: turmeæ equitū
xxx.Alæ dictæ:quia tegūt pedites alarum uice .
Ala exilla dicta:quia motus brachii ex hac in mo
dum alarum inchoet.
Alacer uel alacris:hilaris:uelox.argutus.letus.
Alacer cōmune ē alacris uero fœmininū inuenit .
In utraq; tamen terminatione inuenit cōmune.
Alacrimonia:lætitia.
Alacritas:gaudium.
Alcaicū pentametrū conſtat pētimemeri iābica &
duob' dactylis:ut uides ut alta ſtet niue cādilū.
Alcaicum tetrametrū ex duobus dactylis & duo
bus trocheis:ut luna rubens zephyros minat.
Alachinos græce uox:quam belli tempore exer
citus cum clamore unanimiter emittit.
Alam hærba radicis aromaticæ:ipſa eſt hinula.
Alani:a fluuio alano dicti:qui ultra danubiū fer
tur in europa.
Alare:ſpirare.redolere.
Alapa:colaphus.
Alapare:alapas minari.
Allapſus:incaute ueniens.
Alanes:equitum turmæ.
Alaris:caballaris.
Alarica:haſta uehemēs triangulū ferrū habens.
Alarus:olei filius.
Alatus ab ala dicitur quod alam habeat.
Alba:ueſtis ſacerdotalis linea ſtricta:quæ camiſiū
dicitur.& poderis:& talaris.& ſubucula.
Alba:urbs Italiæ ab aſcanio facta.
Albatus:candida ueſte uſus.

Albania:regio orientis:unde albani dicti albo capillo. Hæc ab oriēte ſub mare caſpiū ſurgens per oram occeani ſeptētriōali uſq; ad mæotidas paludes per deſerta & iculta extenditur huic terræ canes ingētes ſunt tantæq; feritatis: ut tauros ꝑmant & leones perimant.
Albani:gentes ſunt in partibus aſyaticæ regiōis ſitæ:quæ ſe poſteros Iaſonis credūt:hoꝝ glauca oculis.i.picta ineſt pupilla adeo ut nocte pluſq̄ die cernant hi iuncti amazonis fuerunt.
Albo bas actiuum eſt:inde albeo es.abſolutū unde albeſco:dicitur tñ albico pro albeſco.
Albunea una de decem ſibyllis dicta eſt.
Albunea caſtellum in ſamis
Albunea nympha:a qua nemus nomen accepit.
Albis fluuius inter ſaxoniam & uaſſalliam:cuius habitatores ſueui dicuntur:
Albula fluuius italiæ:qui nunc Thyberis dicitur olim dictus eſt:quod niuibus ſit albus.
Albunea mater matuta: inde dictum eſt nemus quoddam & fons.
Alburnum:albeſcens exalbidum.
Alburnus:mons lucaniæ iuxta ſellum montem.
Albū candidū:ſed albū natura:candidū ſit ſtudio.
Albus:ba.bum.unde albo.albas.& albedo:quod nimium eſt canum in corpore.
Albus dicitur tabula:in qua ſcribebantur milites inde albiolus diminutiuum.
lce:αλκη robur.
Alcides:hercules dictus: quia fuit uir fortis & famoſus:Nam alce αλκη græce latine uirtus idea græce:latine forma dicitur.
Alcinous rex phæacū cultor hortoꝝ pomiferoꝝ.
Alcione:q̄ & alcedo auis marina:q̄ in pelago nidū facit:tunc per.vii.dies mare non mouetur.
Alcyone:maritima auis: medio fere hyemis : qđ tps fouendis partubus habet deputatū.oua i harenis deponit & per.vii.dies fouet:educitq; pullos:ſeptemq; alios adiungit:qbus adoleſcāt. Tātam āt gratiam diuinitus indultam his.xiiii.diebus habet hec auis:ut in his nullos motus procelloſæ tempeſtatis nautæ horreſcant: quos dies alcyonidas uocant.Nōne uos paſſeribus pluris eſtis ait dominus?Confide ergo homo.
Alchionium in littore maris iuenitur in locis ſcopuloſis:quod alii aſperam uocant.& generat̄ de ſpuma maris.
Alomene:proprium ciuitatis:uel mater herculis
Alchomanium metrum:quod cōſtat dimetro hypcatalecto:ut ē hoc.uita qeta nimis caret igenio.
Albius dicitur qui adhuc ſeruit patrono.
Alæ dicunt̄:i quibus pennæ p ordinē fixæ ſunt: Alæ turme equitū.i.equites.xxx.dicte ꝙ tegūt pedites uice alaꝝ.Alæ piloſa mēbra ſub brachiis dicūt̄:ex eo ꝙ ex his in modum alaꝝ motus brachioꝝ inchoet:quas quidam axillas dicūt:ꝙ ex his brachia mouentur.Nam cillere eſt cōmouere:has quidam ſubhittos uocāt: ꝙ in pleriſq; fetorē reddant.
Alebra:quibus quis alitur.
Alea:tabula luſoria dicta a quodā qui hūc luſſum inuenit.Alea noīe pirgus dicit ꝙ p eum teſſeræ pergant:Calculi uocati:ꝙ leues ſint & rotundi: Teſſeræ dictæ:qa quadræ ſunt ex oībus ptibus: hi ſunt & lepuſculi:eo ꝙ ſaliēdo diſcurrāt: unio ideſt canis.Trio.i.ſuppus Quadrio plana.
Allec.piſciculus ad ſalſamenta idoneus.uel liquamen ex piſcibus.
Ales:fœmininū.ſed ēt maſculinum inuenitur.
Alecto:una ex tribus furiis: luctifica iterpretatur maxima furiarum dicitur a uirgilio.
Allectare:frequenter allicere.ſpectare.
Allectus ab allicio cis: electus ad aliquid.
Aletas:eruditus.
Aleph:prima littera hebræorum:apud nos.a.deus interpretatur.
Allegare:inſinuare.mittere. mandatis inſtruere.
Allegoria:myſterium.ſimilitudo.
Allegoria:alieni loquiū:cū aliud ſonat:aliud itelligit̄:ut tres littore ceruos conſpicimus.i.tres duces.Allegoria.pro ſnīa preſētis loci:notari oportet aliud:& aliud ſignificari.Allegoria a quibuſdam ſpūalis intelligentia accipitur:ſicut beatus gregorius:qui ea quæ p figurā dicta uel facta ſūt de xpo uel eccleſia allegorice interpretat̄: habet āt ſeptem ſpēs:ironiam antifraſin : ænigma: carientiſmos. paroemiā: ſarcaſmon.antiſmon. Itē allegoria uerbis ſiue opibus aliquando figurat hiſtoricā rem: aliquando typicā aliquando tropologiam.i.moralē:rationalem quādoq; anagogem.i.ſenſum ad ſuperiora ducētem. Aliqñ iſta oīa i facto:ut templū quod fecit Salomon iuxta hiſtoriam domus dñi iuxta allegoriam uel typi cum corpus dñi.Iuxta tropologiā eccleſiam. iuxta anagogē ſupnā patriā.Similiter hieruſalē:ciuitatem & homines:animam eccleſiam.& patriam cæleſtem ſignificat.
Alligurire:diguſtare ex ad & ligurire.
Alleluia exprimitur laudate dominum.
Alleluia hebraice:latine laus dei.
Alleluia nomen dñi.laudate dominum:aut certe benedic nos deus ſimul in unum:quia ſimul ſumus i unum:per fidem & unanimitatem digni ſumus a domino benedici.
Alemanni:gens galliæ dicti: ꝙ iuxta lemannum fluuium ſtent.
Allenæ:corrigiæ frænorum.
Ales:quælibet auis ab alis dicitur gerendis: fœmininum eſt:ſed etiam maſculinum inuenitur: cuius genitiuus alitis facit.
Alere:nutrire.paſcere.
Alexander magnus alexandriam condidit urbē: quæ caput eſt ægypti.Iſte uicit Illyricos Thracas.Thebas.Sardis.Iudeam.Babylona Hircaos & Medos.Parothonium condidit Babyloniam reuerſus ueneno periit:alexandria αλεξανδρια dicunt græci & alexandrea. Sic nicia & nicea & ſimilia. Alexandros dicunt græci: nos alexander:ſicut menandros menander:meleagros meleager.

Alpha prima littera apud græcos:quæ ſignificat unũ ſicut cæteræ ſcdm propriũ ordinẽ ſignificãt.
Alpheus hebraice:latine mileſimus ſiue doctus interpretatur.
Alpheus fluuius helidis iuxta Piſas deus marius
Alphemius:uagus uel proprium.
Alpheus αλφει οσ.i.candiduſ uel fluuius. Aliter moribus ſacer.
Alfita:idest polenta.
Alga naſcitur in aquis:dicta ab algore aquæ uel ꝙ alliget pedes:purgamẽtũ maris uel hærba.
Algeo es:unde algeſco ĩchoatiuũ.i.frigeo inde algor ris.maſculinũ.i.frigus quod ẽt hic algus huius algus facit:inde algidus.algida algidum.
Algemo:dolor.
Algidus:mons eſt ab urbe duodecimo miliario.
Alia urbs Italiæ iuxta cannas:ubi annibal romanos deleuit.
Alia.fluuius campaniæ.
Alias.i.in alio tpe:interdũ aliter:ad alios fines.
Alibi:in alio loco.
Alibrum dictum:ꝙ in eo loco librantur ideſt uoluuntur fila.
Alica græcum:genus frumenti.
Alibre:alimentum.
Alicaſtrum:ſimile eſt alicæ:
Allicere:pſuadere:ex ad &.licio.quod nõ ẽ in uſu
Alicubi:uſpiam.in aliquo loco ſignificat.
Allicula:ſignum ueſtis.genus ueſtis.
Alicidæ:gemini œthus & ephialtes qui ex oſſa & pelio deiecti ſunt.
Alienigena commune eſt:ſed tamen figurate per allothetam iungitur cum neutro.ſic cætera a genere compoſita:ut grauigena.
Alietus:auis ſimilis aquilæ ſed maior.
Alietus a græco alietos auis qui uulgo ſmirilium dicitur uel ſparauerius.
Alienum æs:pecunia fœneraticia.
Alienus:extraneus.
Alienus:na.nũ.& alieno as.cõponit̃ alienigena.
Aliger:auis alas gerens uolucris.
Aliger:cupido dicitur:quia cito uolat.
Aliſani:calices poculorum.
Aliuia.i.incorruptum quid:ut unguentum.
Alimenta inſtrumenta.cibaria hoc alimentum. ab alo.alis:lui.
Alimonia fœmininum.nutritia eſca dicta ꝙ eius ſumptu corpus alitur.
Alimentum incorporale Alimonia uero corporalis intelligi poteſt:inde alimones ab alimento. quo nutriuntur dicti.
Alioquin ꝙ ſi minus quod ſi non uel aliter:ſi alio modo feceris:cõiũctio ratiõalis uel collectiua.
Aliorſum:aliam in partem.
Aliſpedes:equi ueloces quaſi alas pedibus hñtes.
Alypſon eſt qñ ꝓ hoie ĩgrato grata ponit̃ pſona.
Aliptes:unctor.
Aliquatenus:aliqua ratione.
Aliquantis per.aliquandiu.per aliquantum tpis.
Aliquando aduerbium temporis infinitum ante penultima acuitur: ne duæ partes putentur uel cauſa differentiæ ab aliquanto.
Aliquis alicubi aliquando aliunde aliqua abſolute proferuntur:& infinita ſunt tãtum:ut aliquis uenit.alicubi fuit:aliquando contigit.
Alio:ad locum.
Alibi:in loco.
Alias in alio tẽpore:uel aliter ideſt alio modo.
Aliunde uero de loco & per locum dicitur.
Aliquatenus aduerbium & alicubi & aliquandiu aliunde aliorſum aliquotiens aliquando aliquãtũ aliquantulum:componitur & aliquãtiſper.
Alites uolucres ab alis.
Alis fluuius aſiæ ĩterioris:regnũ Medoꝝ termiat
Allium dictum ꝙ oleat: cuius odorem uenenata fera non ſuſtinet.leo quoq; & pardus fugiunt: corporibus tamẽ humanis ſalubre eſt: nam ſuo calore deducit & mingitur ac interius medicatur doloribus.oculis uero in cibo crebrius ſumptum caliginem inducit.
Alius de multis dicitur.
Alter de duobus.
Almus.ma.mũ.ſanctus.pulcher.excelſus.ab alendo dicitur.
Alma:mons apud firmium.
Alnus nũc ppl's:unde naues fiũt dicta: ꝙ alat̃ amne alnus ſcapularis ſũmitas uel lignũ:qd' ẽ urna.
Alos alas:ui:auram moueo quaſi ab ala:unde alitus pro alatus ideſt.ſpiritus flatus. Alo uero alis ui facit tam altus q̃ alitus ſecũdum priſcianum: unde & alitor & altor.
Allobrox allobrogis de gallia.gallus.rufus dicit̃.
Aloe ſpecies aromatica amariſſimi ſuci: hærba reſiſtens uermibus & putredini.
Aleo in india gignitur & arabia:arbor odoris ſuauiſſimi ac ſummi.
Allopathia paſſio ab alio in alium tranſiens.
Allophi.i.alienigenæ.hi ſũt philiſtei ul' paleſtini ab iſrael ſepati.exorti ſunt a Celio filio meſſiã.
Alogi hæretici dicti:ꝙ logõ.i.uerbũ dei nõ credũt
Alogus nota:quæ in libris adhibet̃ ad mendas.
Alopecia capillorũ fluor ex malis humoribus naſcens dicta alopecia a ſimilitudine uulpeculæ:q̃ græce αλωπηξ alopex dicitur.
Allotheta uariatio gñis per alienationem uel mutationem.
Alpæ urbs galliæ:ubi momecrius fluuius oritur.
Alpes:ꝓprie.mõtes aerii galliæ nã galloꝝ lingua alpes alti.mõtes uocãt̃:Sunt aũt ubi gallia ab italia diuidit̃:unde alpinus & trãſalpinus.
Alpe curie a curio rege dictæ:ubi eſt tritona.
Alphita:polenta farina.
Alpes:cũ ſp pluraleſit quõ ſyrtis: tñ ſingulariter a pœtis ꝓfert̃:unũ tamẽ alpẽ & aliud ſyrtim facit.
Alpini uenti ab alpibus flantes.
Alſi alſiſti.i.frigui.ab algeo alges alſum ſu facit. unde fit aloſus.i frigoroſus.
Altanus flatus qui in alto eſt ideſt in pelago.
Altare:q̃ſi alta ara ſupius tñ ponebat̃. (gat.
Altea malua ſiluatica ubiq; naſcit̃ dcã:ꝙ i altũ ſur

b

Alteribalanis dicitur lucernarum uſibus aptum.
Altercor aris pro quo alterco :uerba coniicio:
Alter de duobus: unde alternus:na. nũ.& a terna tum & altero.as.alteratio: componitur altercari & alteruter:quod eſt ex duobus integris alter utrius ex corrupto & integro.
Alteruter.tra.trum.& contra.ambo uterq;.
Alterutrum.ad inuicem.magis ſignificationis du as hẽt ptes.alterutrũ aut hoc aut illud aut utrũq;.
Altilis ab olẽdo dr̃.i. pinguis gallina eo ꝙ alatur.
Altitudo commune nomen excelſo & ꝓfundo.
Altitudo componitur ex alto in alto.
Altilia uolatilia ſaginata ſtudio.
Altilia ab eo ꝙ eſt alere dicta quaſi alitilia.ſagina ta enim dicuntur.
Altilitas ab alendo.ipſa res quæ alitur.
Altimeter quo metiuntur altitudines.quoddam inſtrumentum eſt.
Altitonus ideſt deus.
Alto.as.nutrio uel altum facio ſubleuo.
Altrinſecus deutra leuaq; alterutrum.
Altriplex:duplex.doloſus.
Altrix:nutrix.
Altũ quaſi alatũ: ũde ab alto as.altus.tior. iſſimus
Altũ ſupius & ĩferius dr̃ ad utrũq; enim ptinet:al tum nãq; dicimus cælũ & altum mare
Allubeſco:faueo & conſentio.
Allucere.iactare.
Allucinare uana ſomniare.
Allucinatio lucis alienatio.
Allucinaria uana ſomniaria.
Allucitæ ſomniatores.
Aluearia:pſepia.uaſa apũ.uel exaĩa hoc alueaĩ.ariſ
Alluere:perfundere.concurrere.inundrae : unde alluuium uel alluuio.i.inundatio aquaꝝ.
Alluuia:cõſumptiones riparum ex aqua.
Alluuies ẽt ab aluo locus cœnoſus uel morbiduſ.
Alluuius ager:quẽ paulatĩ fluuius in agrũ reddit
Alueus flumĩs meat⁹ uel cõcaua nauicula:uñ al ueolus diminutiuũ uaſculũ qđlibet uel aluearia
Alumen dicitur a lumine:ꝙ lumen præſtat colo ribus tingendis.
Alumnus qui nutrit ab alendo dictus:licet etiam qui nutritur alumnus dicaᷣ.
Alluta:pellis capræ a luteo colore dicta.
Aluus:inde alueus:unde aluearia:unde alueolus
Aluus:interius receptaculum cibi:uẽter aſpectus ipſius partis extrinſecus . modo facit hæc aluus ſui ueteres uero hic aluus dixerunt.
Aluius curiæ polipticũ ſcriptũ.cõmẽtaria: codicil li tabulæ:momẽta:ãnales:hiſtoriæ libri.
Albus prætoris:nomina curialium:ubi ſunt ſcrip ta:quæ ſuntrecitanda.tabula eſt:& habet albis litteris ſcriptos iudices & ſenatores.
Allux:pollex in pede.
Amma auis nocturna ab amãdo dicta hæc &,ſtrix dicitur a ſtridore.
Amabo:unde amabilis comicũ aduerbium.
Amadryades deæ fontium a gẽtibus dicũᷣ quas & nymphas quidam montium dicunt.

Amæ uaſa ſunt:in quibus ſacra oblatio cõtinetur
Amalech interpretaᷣ lingẽs terrã uel ppł'us lãbẽs ſiue relinquẽs uel lingens populũ ſiue declinãs.
Amalthea:proprium illius capræ:quæ Iouem in creta nutriuit.
Amanare:extra manare.
Amandat:relegat:extra longe mandat.
Aman interpretatur iniquitas.
Amani a quo dicti ſunt amanitæ:uocatur popu lus meus.
Amanus mons ciliciæ uel mõs cappadocum qui & taurus dicitur:Interpretatur deuſ uigiliaꝝ dia bolum exprimit.
Amaracus genus floris iocundi odoris:ab amara co puero:q dũ ferret unguẽta caſu lapſus ex con fuſione & cõmixtione odorem creauit:
Amaritium unguentum : unde unguẽta optima amaritana uocantur.
Amarillis:proprium fœminæ.
Amare ardenter.diligere uero leuius intelligiᷣ.
Amarina genus uirgulti amari.
Amarchat cappadocũ lingua agmen interpræta :
Amarus a ſapore tractum:eſt enim inſuaue.
Amacor:amaritudo.
Amarchas miſer.
Amarcha peccata.
Amarchetes miſer.
Amartigenia grece de peccatorum origine.
Amaſias interpræ tatur populum tollens.
Amaſenus:fluuius uolſcorum.
Amaſius dictus ꝙ ſit pronus ad amorem.
Amatheus interpretatur delinquens.
Amathus inſula ueneris.
Amaxa:græce axis dicitur.
Amazones fœmine bellatrices dicte ꝙ ſimul ui uerent ſine uiris quaſi amazoin:ſiue ꝙ aduſtis dexterioribus mãmis mãmes dicãtur.
Amazones gothorum mulieres a uiris relictæ.
Ambages uerborum circuitus:obliquitates: ĩ cer tum iter ab ambigo:unde ãbigioſus ſcirculoſus. ambagibus plenus.
Ambio bis.biui.ſeduco.deſidero . unde ambitus & ambitio.cupido honoris.
Ambigo.gis.deficit præterito.
Ambeſus circum eſus:ab edo componitur.
Ambifariam:ex ambabus partibus
Ambigenes loca flexuoſa:anfracta:difficilia.
Ambigere:dubitare.cõponitur ex am & agere:in de ambiguum eſt:cum id quod ſcriptum eſt du as aut plures res ſignificare uidetur.
Ambire:cupere circumire honores appetere ex am & ire:inde ambitio.i.gloria: blãdities glo ria forenſis.
Ambitioſus quoq; q honores ambit: ſuperbus.
Ambitus etiã quod quando eſt participiũ penul timã producit qñ uero nomen corripit.
Ambitus circuitus.
Ambitus iudicium in eum:qui a largitiõe hono rẽ ſuſcepit amiſſurus dignitatem.
Ambitus inter uicinorum ædificia locus duorũ

pedum & ſenis ad circũeundi facultatē relictus.
Ambigua ouis dicebatur:quæ cum geminos pareret cũ ipſis altrinſecus poſitis ſacrificat̃ uñ deriuatur quaſi ab utraq; parte habēs agnos.
Ambligonius dicitur ille triangulus : qui hebetē angulum habet.ut hic.
Ambo.i.uterq; a græco αμφω deriuatur.
Ambo uterq; alteruter relatiua ſunt:& ideo uocatiuos non habent.
Ambonem dicendo gradum ſignificamus.
Ambro:deuorator.profuſus.luxurioſus.glutto conſumptor patrimonii.ganeo.popino.
Ambrones:populi ſcythiæ qui carnibus ueſcunt̃ humanis.Nam broſis græce cibus dicit̃.
Ambroſeum:odor diuinus.
Ambrotos αμβροτοσ homo dicitur imortalis nã brotos βροτοσ homo βρωαμ græce cibus dicitur:quia inter cætera animalia cibo rationali utitur.
Ambroſia:eſca deoꝝ quã latini apium ſaluaticum uocant.
Ambroſius cæleſtis odor ul' ſapor diuīus pulcher
Ambulacrum ſpatium ambulandi.
Ambuſilla:uenter.
Amburere:circumincendere.
Ambubagæ mulieres tibicines ſyriacæ.
Amburbale uel amburbium ſacrificium quod circuit ciuitatem.
Amebœum carmen duos introducit:ſed difficilior pars reſpōdet:qa non pro ſuo arbitrio ſed aut maius aut contrarium reſpondet.
Amelũ genus herbæ dctã ꝙ iuxta fluuiũ melã naſcat̃.
Amelum:proprium loci.
Amœna loca dicta:quod amorem præſtent iocũda.uiridia.
Amen:uere.fideliter uel fiat:quod eſt hæbreum:ſicut all'.& ſicut in cælo a Ioanne audita ſunt ita in terris cunctis gentibus pronũciare.hæc duo uerba ab apoſtolis ſunt tradita.
Amē qđ ē iuramētũ uel affirmatio hebraice : latie ſonat ueꝛ ad confirmãdum uera eſſe quæ dicta ſunt:in fine ponitur.
Amendare:abſcondere:extra commandare.
Amentia:ppetuũ.demētia uero tpale eſt uitium.
Ameni ſine mente.
Amentum dictum:ꝙ media haſta ligatur:ut iaculetur:uinculum eſt.
Amera hora.
Amerina retinacula uimina ab urbe ameria dctã.
Amenſias:interpretat̃ rogans.
Amerina urbs.in qua uimem multum naſcitur.
Amerimum enim oppidum eſt italiæ.
Ametabaton ſine tranſitiōe:Nam.a.ſine.metabaſis tranſitio.
Amethiſtus lapis prætioſus unus de duodeci unde amethiſtina ueſtis eiuſdem coloris corripit penultimam ſti ante na.
Amethiſtus lapis indicus inter purpureas gemmas tenens principatum:nō ex toto igneus.
Amethiſtus præcipuus colore uiolaceus flãmas euibrat aureas notulaſq; purpureas : prætendit cor humilium chriſto cōmorientium.
Amethiſtizōtus dicitur:quia eius extrema ſignacula in amethiſti morem exeunt.
Amphiballus byrrhus uillatus uel planeta.
Amphi:græce utrinq;.
Amphibena ſerpens dicta:ꝙ duo capita habeat.
Amphibia ſunt genera piſcium.
Amphibolo:ambigo:dubito:uñ ãphibola dubia
Amphibologia:dubietas dictionis:ut aio te eacida romanos uincere poſſe.
Amphibrachus dictus:ꝙ in utraq; parte breuem habeat ſyllabam:in medio longam ut amœnus nam brachis eſt breuis.
Amphibrachys huius amphibrachys.
Amphimacros græce latine amphimacrus dicit̃.
Amphimacrus eſt cum ex utraq; parte longa i medio eſt breuis ſyllaba:ut ciuitas:nam macros id eſt longus.
Amphiō qdã citharœdus pfectus atq; thebãus fuit hæc oīa ſicut plura alia p ph.iterdũ ſcdm hoc:ꝙ græca ſũt:atq; p.f.latinũ quãdoq; ſcripta iuenies
Amphitaba ex utraq; parte uilloſa tapeta
Amphitheatrum locus rotundus ad ſpectaculum factus:Theatrum enim ex medio amphitheatrũ eſt:quod eſt ſemicirculi figura.
Amphiciſii:bimembres.
Amphitria:dea maris.matrona neptuni.
Amphitrites:neptunus.ex amphi.i.circum & tridente:quem tenet.uel eſt mare.
Amphitrites uxor neptuni:
Amphitrius mare:unde ſuperiora deriuantur.
Amphora dicta:ꝙ hic & inde leuet̃:recipit.n.liquoris pedē quadratũ:frumēti modios italicos tres.
Amphoreus αμφορεσ græce:hæc ãphora latie.
Amphitheoſis:conſecratio.
Amphryſus fluuius Theſſaliæ:circa quem apollo ob occiſos cyclopas diuinitate ſpoliatus. Admeti regis pauit armenta:unde amphryſiuſ dicitur inde etiam fit amphryſius.ſia.ſium.
Amiger uulgo ſpatarius.
Amionton:lapis ueneficiis magorum reſiſtens.
Amianton ligni genus:quanto plus arſerit:tanto mundius inuenitur.
Amyclas proprium nautæ.
Amycus græce proprium fuit hominis.amicus latine dictus quaſi animi cuſtos.
Amiclus faſcia pectoralis.
Amicus ab amãdo cuius diminutiuũ ē amiculus.
Amicitia eſt uoluntas erga aliquē reꝝ bonaꝝ illius cauſa:quē diligit cũ eius pari uoluntate.
Amicari ab amico dicitur & amicitia & amicabiliſ uel amicalis.i.amicitiæ aptus.
Ami dicuntur uigiliæ cuſtodiæ.
Amicio.cis.coopio.ueſtio:circũligo.ab amico uel ex am & icio:uñ amicio & amictus participiũ.
Amycla ciuitas lycaōiæ i q ſũt nati caſtor & pollux
Amigdon ciuitas aſiana:inde amigdalina.
Amigdalon græce:latine longa nux. hæc dicitur nucula minor nux uel amandula.

Aminadab interpretatur concupiſcentia amans pronepos fuit iudææ:uel interpretatur mei populi ſpontaneus.i. chriſtus.
Aminea genus uuæ quaſi ſine minio.i .rubore:album enim uinum fert.amineus rubens.
Amiculum meretricum pallium lineum: hoc matronæ ſumunt.
Ami ſaxatilis piſcis:dictus ꝙ nõ niſi hamo capiat
Amitinus q ex ſorore pr̃is.i.amita procreat.
Amiſon ciuitas ponti nobilis.
Amiſtid uas paruiſſimum ad potandũ aptum.
Amita ſoror patris quaſi alia mater dicta.
Amitei.fuſtes.palli.
Amita magna ſoror aui.
Amiternum oppidum campaniæ fuit.
Am græcam præpoſitionem περι ſignificat ut amplector amputo ambio:ubi iterponit.b.
Amnis fluuius ab amœnitate dictus frõdibus redimitus.
Amner patris lucerna interpretatur.
Amneſtia obliuio malorum αμνηστια
Amnites:durus lapis ſimilis uitro
Amor inhians habere:qđ amatur:cupiditas ẽ eo ꝙ frués lætitia:& fugiens qđ aduerſat: timor.Id ſi acciderit ut ſentiat triſtitia ꝓinde mala ſũt iſta ſi malus ẽ amor:bona ſi bõus.Sãcti ergo metuũt cupiũt gaudẽtq; dolẽtq;. Metuũt pœnã æternã: cupiũt uitã æternã,dolent differri a re:gaudent i ſpe.Item metuũt peccare:cupiũt bene agere: dolẽt in peccatis:gaudent in opibus bonis & in ſimilibus Nã ait apl̃us.Triſtitia apud deũ penitẽtiam opatur:mũdi autem triſtitia mortem.
Amo.as.at.inde dicitur amator: amatrix amatio Aamaſius.ſii. amabilis.bilior.biliſſimus amabiliter:amor.ris.inde amicus:unde amicitia & amicor.aris cõponitur adamo.as.adamans.tis.& deamo.deamas.& redeamo.as.
Amo.as.unde amaſco & amaturio defectiuum.
Amocriſis gẽus gẽmæ harenis & auro itermixtis
A modo:deinceps.
Amœbeũ carmẽ dicitur:cũ duo paribus uerſibus canũt:& aut maius aut cõtrariũ alter reſpõdet.
Amoliri:diſſipare.amouere.abducere:
Amolũ flos farinæ tenuis dictũ q̃ſi a mola egeſtũ.
Amomum dictũ:ꝙ cynamomi odorem habeat. frutex botruoſum ſæmen reddẽs ſibi cõnexum flore albo hoium ſomnos ſuauificat.
Amons potens fortis uel populum diuellens:
Amona:calamus menſure.
Amon interpretatur fidelis nutricius uel populus turbidus in ſe confidens.
Amoniacus ſal ſub arenis in cyrena inuenitur.
Amon dicitur iupiter.i.arenarius uel aries libyæ. Nã dũ in libya bacchus ſitiẽs iouẽ oraret:dr̃ arietis ſibi i ſimilitudine apparuiſſe: fõtẽq; oſtẽdiſſe: & iõ ſibi tẽplũ feciſſe:i quo cornutus aries pigit.
Amorreus interpretatur amarus uel uiliabũdus dictus ab emor patre ſichem: qui fuit filius chanaam:unde amorrei dicuntur.
Amos interpretatur potens fortis uerecũdus uel populus albus.propheta domini fuit.
Amoth interpretatur aqua paterna.
Ampelopraſſon aridelum.in uineis naſcitur.
Ampelos agrios uitis agreſtis alba.Ampelos leucos ſeu ebryoma quã latini albã uitẽ uocant ſuccus bacchaꝶ eius lacuberibus ſiccis præſtat.
Ampelos melas μελασ uitis nigra:eademq́. labruſca cuius folia hedere ſimilia.
Amphiles tuſcorum lingua maius menſis.
Amphiſa prouincia græcie.
Amphitheatrum circũ ſpectaculum.
Amphicircos dubius circus quaſi plenilunium.
Amplare amplaris cochlea.ſignum.campana.
Amplexor & amplector communia ſunt.
Amplitudo eſt potentia maieſtatiſ aut aliquaꝶ copiarum abundantia magna.
Amplũ:quod late paret:& per multa diffundit.
Amplius:quaſi in utraq; parte plus.
Amri interpretatur criſpans meus.
Amſanctiualles:quidã locus Italiæ: cuius ualles deſcendũt ad inferos.i.ex omni p̃te ſancti.
Amualles ſecreta loca:cõualles:quaſi circũuallate.
Amula:uinarium uas.
Amulæ dicũtur:quibus offertur deuotio ſiue oblatio ſimiles urceolis.
Amurca fex olei a mergendo dicta.
Amuſſis regula qua utuntur artifices ad dirigenda ſaxa unde examuſſim.
Amuſſus tacitus.non mutiens.
Ana grecæ ſurſũ:ẽ ãt interiectio deprecantis.
Anna iterpretat gratia eius.i.dei gratia fæcũdata.
Anabibazon.i.ſurſum ſcandens.
Anabs:dubium.
Anabrata ideſt pulpita gradus ſcænæ.
Anaboladgium:pallium.amictus lineus fœminarum quo humeri operiuntur:quod græci. uel latini ſyndonem dicunt.
Anachoreſis ẽ heremus græce.ide anachorita heremita reclusus:q deſerta petit & ſolus habitat.
Anacreontica metra:quę anacreon compoſuit.
Anacephalos:recapitulatio græce.
Anacolutõ ẽ:ubi inuenit quot ſine tot: uel ecõtra ut illud.Quot ſũt ſũma bonis ima parata malis.
Anacoluto figura ẽ:quæ aliquid dicit: quaſi prætermiſerit ante.
Anadiploſis congeminatio uerborum: ut hic uiuit:uiuit tamẽ:uel quãdo ex ultimo loco præcedentis uerſus:ſequentis iteratur principiũ ut illud certent & cygnis ululæ ſit tytirus orpheus. orpheus in ſiluis.inter delphinas arion.
Anaphora repetitio eiuſdem uerbi per principia uerſuum:ut dixit balaã filius beor dixit: homo cuius odoratus in naribus eius iteratur.
Anaglypha uaſa græce dcã ꝙ ſupius ſint ſculpta.
Anaglyfa.i.eminens pictura.
Anaglyfarius ſculptor.
Anaglyfi.ſculpti.
Anagoge ducens ſenſum ad ſuperiora: locutio ẽ quæ de præmiis futuris & cæleſti uita futura aptis uel miſticis ſermonibus diſputat.

Anagoge excelſa intelligentia:ſupior ſenſus.
Anagnia ciuitas uerſus campaniam.
Analepſia.i.anathemia hic uitia expilēticorꝫ creat̃ ex anathemia ſtōachi ī cerebri ſupiores ptes.dicta analepba eo ꝙ ſanas ptes capitis ſēſu priuet. Naſcit̃ āt uel fit ex negligētia ſtomachi:aut ex nimio cibo aut potus frigidos bibēdo ſiue nimiū cogitādo uel ex īdigeſtiōe ciborꝫ aut ex luxuria
Analetica i.reſolutoria:quod eſt mediū uolumen cōmenti ſup perihermenias appellauit boetius ubi oēs ſyllogiſmi rhetoricæ artis reſoluuntur.
Annalia.opera per ſingulos annos.
Annales conſules.
Annales:libri annua cōtinentes acta.
Annales eorꝫ quæ noſtra ætas nō uidit: hiſtoria q̄ uidimus.
Ananias dei gratia interpretatur uel ouis hebraice qui & Sydrach lingua chaldæa quod interpretatur decorus meus.
Anaginoſco αναγινοσκω græce legere.
Anamantiton uoluntarie peccantium :uolūtariū peccatum.
Anaminiſis cōmemoratio eius quod oblitos fuiſſe nos fingimus.
Analogia initium uel rectitudo alicuius uerbi.
Ananeel interpretatur dei gratia.
Anapæſtus pes ex duabus breuibus & longa : ut bonitas dictus quia remiſſiōibus & ludiſ hic pes magis ſit dicatus.
Anarchia:ubi nullius eſt poteſtas.
Annare:natare.
Anas ab aſſiduitate natādi auis dicta:ex quo gn̄e quædā germaniæ dicūt̃:qd plus cæteris nutriat.
Annas.i.contrarcha.
Anaſceue aſtrictio ī his rebus:quæ uiriſimiles nō ſunt ſed pro ueris ponūtur:hic eſt cōtraria cateſceua:qa contra fuiſſe repugnat:
Anaſteſis:reſurrectio.
Anaſtrophe:uerborꝫ ordo præpoſterus : ut litto ꝑra circum.
Anaſtrophe puerſio:nā ana p:ſtrophe uerſio dr̄.
Anathema pditio.Maranatha domini aduentus ſyrum ē:unde anathemare.i.abominari.
Anathematizo as.quod eſt maledico.
Anate:ſollicitudine cura.
Annates proximi.
Anatomici:medici membra aperientes uel alta ſcrutātes iuterpretatur.
Anatomē:apertionem.
Anatus miſer.
Anathole:oriens.
Amathot nomē ciuitatis.uicus diſtās tribus millibus ab hieruſalem.
Anatrupa ſtomachi uitiō hoc eſt ſenſum euertēs cum quis uomit quod accipit.
Anchea ferrum in ſcuto:quod manu tenet.
Anceps:dubius iſtud an illud capiat gn̄is oīs.
Anciæ:cincinni dependentes iuxta aures.ab auribus græce dicte.
Ancilla ab ancillos græce ſuſtentaculum.
Ancon αγκωμ græce latine cubitus.
Ancillari.i famulari.humiliter ſeruire adulari.unde ancillator adulator.
Ancilla uirga aurea.
Ancile:ſcuti buccula.
Ancyle ſcutum breue rotōdum:quod romāis cælo lapſum dicit̃:quod Romæ de cælo lapſum:dictū ē ꝙ ibi eſſet caput:orbis:ad cuius ſimilitudinem alia ſūt facta ī templo martis:dictū quaſi anxille.quod eſt ī circuitu labrum habens Nam an circum xillō labrum ſignificat:
Ancyrotū ſubtractio de multis cordibus uel ſicut αγκυρα anchora:q̄ multā rem fortiter tenet.
Anticyræ:inſulæ:in quibus medicinalia colligūt̃.
Anchiſes:pater fuit æneæ.
Anchiſoy αγχισου græce latine anchiſæ facit ſicut cætera:q̄ in ou faciunt.
Anciſtrus græce latine hamus.
Aachyſeos hellenorꝫ lingua ſeptēber mēſis.
Anelo pro anelor.i.euacuo perficio haurio.
Ancon ciuitas ſupra mare adriaticum : quam dolopes ædificauerūt.an ancon αγκωμ græco curuum uel cubitus.
Ancones:incaſtraturæ uncini.
Anchora qſi ancia.i.curua manus dēs ferreus.
Anchoræ ſunt:quibus iactatis naues in alto detinētur . dictæ ꝙ quaſi hominis manus ſcopulos uel harenas comprehendant . Nam χει ρχειρος græce manus.
Anchora ſuperior : nota eſt q̄ in libris apponitur ubi magna eſt res.anchora inferior: ubi aliquid uiliſſime denuuciatum eſt.
Anthrax αροσαξ græce carbunculus.
Anchras:cōualles uel arborum interualla.
Ancuba:ſuccuba:ſubintroducta.
Ancuſa hærba ſanguinea.
Anctus.excruciatus.
Andabatæ:gēs quædā:qui clauſis oculis pugnāt.
Andena:inſtrumentum ferreum foci.
Andes pagus:unde Virgilius natus eſt:
Andiolas:dubias:moleſtias.
Andiganer & arigauer.i.ī ſanitate & īfirmitate interpretatur.
Andra androna maris concurſus angiportus.
Andreas græce uirilis:ſecundum hæbreos decorus uel reſpondens interpretatur.
Andreas apoſtolus frater petri apud ſcythiam : & achaiam prædicauit.ibiq; in ciuitate patras crucifixus eſt.ii.kalen.decembris.
Andreia ανδρεια ſiue ισχισ iſchys fortitudo dicitur.
Andria:dr̄ fabula ab andro:quæ ē iſula græcorꝫ.
Androdam natus.Lapis colore niger pondere & duricia inſignis:unde & nomen traxit:præcipuus reperitur in africa.Trahere autem in ſe argētum dicitur uel æs:quiq; atiritus ut æmatites in colorem redigitur ſanguinis.
Androdama.gemma argenti.
Androgeus:minois regis filius.
Androgynoſus:qui utrunq; habet ſexū : hermo

phroditus Ander ανηρσ enim uir γυνη gynez mulier græce.
Androgeni:gens quædam:hermafrodita.
Andromada filia cephei regis æthiopum a minerua inter aſtra locata propter perſei uirtutẽ qui eã a periculo draconis liberauit.
Andromache:uxor fuit hectoris.
Anediosus tædioſus.
Anelus.a.um.cõponitur ex an & alo alas..uñ anelo.as. i.áxio. ide anelit⁹.i.icitator ſpiritus uel flatus & auelia.i.agonia.
Anne:ſiue an non aduerbium interrogãdi.
Anemos græce uentus dicitur.
Anesis ανεσισ requies.
Anethũ hærba omnibus cognita acerrime feruẽs mictualis eſt.
Anethum cum.h.hærba hortolana in cibo ſumpta calefacit:& ſtringit odorifera: prohibet etiam ſternutamentum naribus oppoſita.
Anethium unguẽtum ex anetho & oleo factum.
Annet:fulget.
Anfemerinus:quottidianus ſynochus ex colera naſcitur.
Anfiſci:græce dicũtur qui ex utroq; latere umbrã tranſmittunt:nam circa meridiem in auſtrũ umbram mittere putantur:
Anſiperi:circum circa græce dicitur.
Anfractus:circuitus.iter difficile dictum ꝙ ĩ utraq; parte frangatur.
Angeli græce:hebraice malaoth: latine nuncii:officii nomẽ eſt cum mittuntur:ſpiritus uero nomen naturæ:eſt quod ſemper ſunt.
Angelium:annunciatio.
Angelici:heretici quidam qui angelos colũt.
Angaria:publica officia dicuntur.
Ange:nomẽ montium cum coronis.
Anger:cruciator uel ſerpens.
Anguitudo anxietas ab ango.uel angulus : quia in diuerſa ſe torquent:
Angina:glãdula.morbus fauciũ: tubera porcoꝶ.
Angere:ſollicitare.afficere.cruciare.
Angia ferrum intec buccalum ſcuti.
Angilla ſerpentina ab angue.
Angicia:nemus marſie.
Angiportus uicus ſine exitu uel locus deſertus ſine conuentu:ubi flexura eſt.uel anguſtus & flexuoſus in modũ anguis:refugiũ nauis.ædiũ artium.hic angiportus ti.& hoc angiportum.
Angyſtrum αγκυστρoν græce hamus.
Anclare:haurire.
Anguis ſerpẽs dicta ꝙ ſit ãguloſa.i.tortuoſa.
Anguilla ab angue dicta:ꝙ ei ſit ſimilis:ꝗ cũ fortius premitur citius labitur.
Anguilla qua coercentur in ſcolis pueri quæ uulgo ſcutica dicitur.
Anicii:inuicti dicuntur ανικητοσ Anichos eni græce inuictus dicitur.
Anien.nis.inde anienus.na.num.
Anien fluuius quarto miliario ab urbe.
Anie interpretatur quaſi ananoia ανανοια. i.recognitio uel quaſi anna.i.libertas.
Annifeme:anni numeri.
Anni:circuli.
Aniles:leues.ab anu.i.uetula.
Animaduerſio:ultio.ſnia in reũ:ab animaduerto.
Animal cõe nomẽ eſt omnium aĩam habentium: dictum ꝙ animetur ſpiritu: & moueať: aĩalibus aũt nomẽ dedit adã aĩatum uero quicqd aĩam.i.uitã hẽt dicitur:ſicut homo.bos.arbor.hærba.
Animal ab animo uel anima.
Anniculus ab ãno deriuatur. i. agnus qui habet unum annum.
Anima eſt ſubſtãtia incorporea:intellectualis:rationalis:inuiſibilis.immortalis:habẽs ignotam originem:nihil terrenum in ſe mixtum.
Anima ĩde animula:ab animo as .componitur ex animo mas:hic & hæc examinis & hoc exanime
Animus a quo animoſus animoſitas componiť magnanimus magnanimitas:puſillanimus:longanimis:unanimis & animæquior.
Anima nomẽ habet ab animo .i.uiuifico.
Anima eſt uitæ:unde & ſanguis dicitur quia ĩ ſanguine eſt uita.Animus uero cõſilii & uigoris & diſcretionis.
Anima dicta quaſi ανεμοσ:quod græce diciť uẽtus eo ꝙ ſemper ſit in motu proprio & corpora moueat uel quaſi anie id eſt ananoia: quod græce recognitio dicitur:uel componitur ex a & νεμω nemo:quod græce tribuo dicitur eo ꝙ attribuat uitam corporibus.uel quaſi ania latine.i.uacua quod eſt incorporea uel quaſi a.i .ſine αιματοσ æmathos ſcilicet ſanguie uel anaemath id eſt ſuperior ſanguis.
Animus eſt uoluntas animæ mens ſenſus eius.
Anima cum ſit una eadẽq;:pro diuerſitate tamen affectionẽ uaria ſumpſit uocabula:quoniam ipa eſt ſpiritus:quo contemplamur:ſenſus quo ſentimus animus quo ſapimus mens qua intelligimus ratio qua diſcernimus:uolũtas qua conſentimus:memoria qua recordamur:aĩa qua uegetamur.hæc oĩa una eademq; eſt anima.
Animæ oculus eſt mẽs purgata aſpectus uero recta uirtus uel pfecta ratio:uiſus aũt intellectus.
Animatus quaſi animo acutus: animoſus uero animo & uiribus plenus.
Animus equus uolũtas:pars animæ eſt qua ſentitur & ſapitur.
Animi pluraliter ſuperbiam ſignificant.
Animi perturbatiões generaleſ ſũt quattuor cupido.gaudiũ.timor.& triſtitia.Cupido cũ quis ſperat quod nõdum habet.gaudium ꝙ letať ex eo quo iam fruitur:Timor cũ amittere refugit.Triſtitia cũ iã de amiſſiõe dolet.Sed ſpes & timor de futuro.lætitia uero atq; dolor de eo qd iã euẽit.
Aner ανερ græce uir.
Anius:mons boetiæ.
Annuit:incumbit.
Annitio:opitulari.conari.
Anniuerſarium anni dies expleta.
Anniuerſalis dies.anno expleto in eodẽ die.

Anobarba:flaua barba uel dura.

Anocatum ſurſum.& deorſum:quãdo ũeter & uo
mitus ſimul ſoluuntur.

Anologium dicitur quod ſermo inde prædicet.

Anologia græce ſimilium comparatio:ſiue ꝑpoſi
tio dicitur a ſine nomos lex:cuius hæc uis eſt: ut
quod dubium eſt ad aliquid ſimile referat quod
non ſit dubium:& incertis certa probantur:hæc
fit octo modis:qualitate cõparatione: genere:nu
mero:figura:caſu extremitatibus ſimilium ſylla
barum & ſimilitudine tẽporum.Si unum defue
rit nõ ẽ analogia: ut lupus lepus:diſſentiũt.n.ca
ſu at regulariter eſt uirum trames ſit maſculinũ.
Simile eſt illi in omni declinatione limes erit igi
tur maſculinum.

Anologia:ſimilitudo locutionis.

Anoia α ρ ο ι α græce rei notio dicitur.

Anodia medicamenta:quæ ad præſens mitigant
non ſonant.

Anomala inæqualia:ut fero fers & ſimilia.

Anomala quando ſtellæ particulas addunt & de
trahunt.

Anomala extra regulam:nã anomia græce iniqui
tas dicitur.i.ſine lege.

Anopſii nigri colores.

Anomala extra regulam nam a ſine ν ο μ ο σ no
mox lex.

Annona:alimonia.anni copia. tractũ eſt a tempo
re cũ romani ad cibos uocabãtur.i.nona.

Anaſtrophe conuerſio.

Anorexia:faſtidium.

Anquina funis nauis:quo anthẽna ad malũ con
ſtringitur.

Anquirens pro adquirens dicebant.

Anquiromagus genus nauigii celer dictus:quod
anchoris & aliis inſtrumentis ſit aptus.

Anſa:circulus quo uas tenetur.

Anſer:auis quæ nocturnas excubias celebrat . ab
aſſentio:unde anſerinus.

Anſer dictus a ſimilitudie annatis de eiuſdẽ noie.

Antagoniſta:recertator:prouocator.

Antaclaſis:quæ eodem uerbo cõtrarium efficit ſẽ
ſũ:ut expecta nõ expecto:imo peto:ut expectes.

Anticatauton:græce reciprocum.

Antanacaſton proſegoriam appellationem reci
procam.

Antandurs:inſula uicina troiæ.

Antapodoſis quotiens media primis & ultimus
cõueniunt:ut apud perſium. Scire tuum nihil ẽ:
niſi ſcire hoc te ſciat alter.

Antarcticos:quartus circulus cæli dictus eo ꝙ cõ
trarius ſit circulo arcticon qui dr̃ auſtralis.

An græce adnegatiua eſt coniunctio.

Ante ſignificat pro græcũ:& tũc eſt præpoſitio lo
calis uel tẽporalis:q̃ cõponit & ſepatur:uel ẽ ad
uerbiũ & ſignificat ꝑterõ.i.antea:deriuat ex hoc
antiquus.qua.um:ex quo antiquarius.

Andeſtinas præci paradeſtas dicunt.

Anteblibium.codex datus pignus pro codice.

Antecænia merenda quaſi poſt meridiẽ edenda.

Antecellere:anticipare:præuertere:præuenire:ex
cedere.

Antediem:hoc eſt anteq̃ legem ſtatuant.

Antedicimariæ:heretici dicti qui uirginitati ma
riæ contradicunt.

Antegenitus qdam fuit pythagorici dogmatis.

Antella ornamẽtum equi dicta quaſi ante ſellam.
& poſtella quaſi poſt ſellam.

Antelibanus contra libanum:loca ſunt quæ ſup li
banum montem orientem reſpiciunt

Antelongior quadrangulus : cũ unum latus non
ſolum unitate ſed binario uel amplius aliũ præ
cellit:ut bis quattuor.

Antelucare:ante lucem ſurgere.

Antelucanus na.num.tẽpus ante lucem.

Antimetabole:conuerſio uerborum: quæ ordine
mutato contrarium efficit ſenſum:nõ ut edã ui
uo:ſed ut uiuam edo.

Antichioc nomẽ beſtiæ i apocalypſi . iterpretat.n.
honori cõtrarius.i.antichriſtus deo cõtrarius.

Antẽna:lignũ in trãſuerſo.mali,poſitum per quod
dependet uelum.dicta quaſi ante amnem.

Antenor:princeps troianorum.

Antepedes obſeqa amicorum:circũpedes ſeruoꝝ.

Anteſignanus:propugnator ſignorum: primus
ſignifer.

Antes:capita ordinum uinearum.

Anteſtari primus teſtari:uel ante iudicem ſtatue
uel teſte uti ante iudices.

Anteſterion ſeptẽber mẽſis lingua quorundam.

Antaeus prĩceps troianoꝝ:qui filius terræ fingit.

Antibacchius uel palimbacchius pes dicitur quia
iteratur ab actione . conſtat ex duabus longis &
una breui:ut natura.

Anticyra:eſt inſula ubi abundat helleborum ad
capitis purgationem neceſſarium : & ponitur
pro helleboros antiqua parte templi: quæ ortus
reſpicit.

Antidotum græce dicitur ex contrario datum cõ
traria enim contrariis curantur.

Antipona græce uox reciproca duobus choris al
ternatim pſallentibus.

Antiphraſis:controuerſia:contrarietas. anti cõtra
praſis locutio.

Antiphraſis ſermo eſt ecõtrario intelligendus: ut
manes.i.mites eo ꝙ ſint ĩmites.

Antigorio.quemadmodum uel in primis.

Antigraphus:nota eſt cum puncto quæ in libris
apponit ubi in traſlationibus diuiſus eſt ſenſus.

Antipeargoſis græce retributio beneficiorum.

Antipodes genus mõſtri in libya plantas uerſas
habẽs poſt crura & octones digitos in plãtis an
tipodes dicti qd' cõtrarii noſtris ueſtigiis putãt.

Antipophora obiectio tacite queſtioni ſic.at tu
fortaſſe dixeris mihi . contraria relatio. reſpon
ſio culpati.

Antiquarii libellarii qui antiqua ſcribunt.

Antiquum annorum multorum ut antiquum ſe
culum . uetuſtus uero annis enumeratur dictũ
quaſi antequam.

Antiquare:ideſt euacuare. uel ad priſtinum ſtatũ reuocare.
Antiſagoge eſt cõtraria inductio cum aliquid difficile eſt & contrariũ conferimus ut difficilis ratio belligerãd'.at plena fidei & pietatis.
Antis eſt anni ordo. antes uero extremi uinearũ ordines uel maceriæ quibus uinea clauditur dicunt' a lapidibus uel aſſis eminentioribus: nam proprie antes ſunt eminentes lapides uel colum næ ultimæ in maceria uel fabrica: ad cuius ſimilitudinẽ extremi ordines uinearꝝ dici poſſunt.
Antis:capillis mulierum a fronte pendentibus.
Antiſigma littera ↄ contra C græce latine oppoſita.
Antiſtare præcellere.
Antiſigma nota in his uerſibus quorũ ordo mu tandus eſt.
Antiſigma cũ puncto ubi in eodẽ ſeuſu duplices uerſus ſunt & dubitat' qui potius ſit eligẽdus.
Antiſtes tis ſacerdos & pĩceps qui ãte altare ſtat
Antiſtropha reciproca conuerſio quando totum reſponſorium conuertitur.
Antitheſis poſitio litteræ pro littera ut olli p illi.
Antitheton ubi contraria contrariis opponutur & pulchritudinem ſententiæ reddunt ut frigida pugnabant calidis:humentia ſiccis.
Antitheta græce contrapoſita.ut cõtra malũ bonũ eſt & per infamiã & bonã famã oppoſitiões ſunt quaſi contra thetam litterã mortuorum.
Antichriſtus:qui cõtra chriſtum uenturus eſt dr.
Antonoma græce.pronomen dicitur latine.
Antonomaſia uice nominis poſita ut maia geni tus pro mercurio.
Antroici græce aduerſi nobis dicunt'.illi.ſ.q ex altera parte peruſtæ zonæ habitare dicuntur.
Antrapoditice:contrapoſitiue.
Anthos græce flos.
Anthracitis:lapis ignei coloris.
Anthrax tumor acutus a feruendo græce dicitur.
Anthrax carbũculus uel calculus pcioſus lapis.
Antiochiã ciuitatẽ Seleucus unus ex pueris alexã dri condidit: cui nomẽ patris ſui antiochi impo ſuit ipſa eſt caput ſyriæ.
Antiochiæ ſunt due.una in ſyria:altera in piſidia ab antiocho condita.
Antifates quidam qui humana carne ueſcebatur ex ſtrigonibus feris fuit.
Antropomorpheon uel antropomorpheſis man dragora græce.dicta ꝙ habeat formam hominiſ radix eius.
Antropofagi:gens græce ſic dicta ꝙ humanis carnibus ueſcantur.
Antroniſcus:incaſtratura.
Anthropoſorphitæ:heretici dicti qui deum hũana membra arbitrantur habere: quæ in diuinis libris ſcripta ſunt.
Anthropos græce latine homo dicit' eo ꝙ ſurſum ab humo ſubleuatus ſpectet quaſi anatropos.i. ſurſum uerſus.anthropus homo.
Antrum αντρον græcum eſt latine ſpecum dicitur uel antra quaſi atra.i.obſcura loca.
Anualles.circumuallatæ.ſecreta loca.
Anubis lingua ægyptiaca mercurius dicitur: qui colitur ab ægyptiis & pingitur canino capite.
Annuere:aſſẽtire alicui.ex ad & nuere componit'.
Anus uetula unde anilis quaſi annoſa.cuius dimi nutiuum anicula.
Anus res rotunda & intus uacua uñ anulus inde componitur inanis & uanus.
Anulare candidum dicitur quo mulieres & pictu ræ illuminãtur.fit ex creta admixtis uitreis gem mis:anus uero quaſi inanis maſculinum & ſecũdæ declinationis circulus uel foramen per quod exit ſtercus.inde componitur| anutergiũ.
Anui per diminutionem dicti ab anis.i.circulis q ſunt circum brachia.
Annus dictus quaſi anulus.i.circulus.inde annu us ideſt unius expleti anni & anniuerſarium id eſt circulus totius ãni in eodem die uel anniuer ſale quod eſt idem.
Annale ẽt ꝙ eſt ſingulorum annorum opus.
Annus cuius diminutiuum eſt ãnulus denomina tiuum anniculus.i.unius anni agnus.
Annus alius ſolaris alius lunaris qui fit.xxx.diebus uel duodeci lunatiõibus Alius magnus qñ do oẽs planetæ eodem modo poſiti ad priorem curſum conueniunt aut iubileus qui ſeptẽis annorum hebdomadibus.i.xlix.trãſactis fit. Eſt ẽt uniuſcuiuſꝗ planetæ annus.
Annus ut uoluuta circuitu temporis dicitur qa ueteres annum pro circo ponere ſolebant.uel dicitur ab innouando cuncta quæ naturali ordine in eo tranſeunt.
Anxius:triſtis:ſollicitus.inde deponens anxior aris.i.moleſtor.
Anxiferius.i.mæſtificus.
Anxur ciuitas.proprium iouis.maſculinum.
Anxyrus dicitur iupiter barbatus.
Aon mõs boetiæ ubi poetæ muſas dicũt morari.
Aonii thebani ab aonia regione.
Aon mons boetiæ a quo aonides muſæ dicũtur.
Aoth interpretatur habitatio uel glorioſus.
Apagete:abſcede & uade.
Apageſis recede.ſis ſanus.ſis pacificus.i.tace.
Apania lingua cappadocum nouember menſis.
Aparctias græce ſeptentrio.
Apparet qd'uidetur uel cognoſcit': paret quo'qd obſeqtur:quod deficit futuro infinito.
Apparitor obediens dictus: ꝙ apparet & præſto ſit ad obſequm.inde etiam apparitorium: ubi q cunꝗ res parantur.uel adiutorium.
Apparitio quoꝗ ideſt oſtẽſio:quæ græce epipha nia dicitur.
Appariſis eſt:cum id quod in animo quaſi iudici um depoſueramus:opportune repoſcimus.
Apathes:impaſſibilis græce.
Apathia græce impaſſibilitas.
Apella iudæus ſine pelle.
Appellatiua nomina dicta:quia cõmunia ſunt & multorum ſignificatione conſiſtunt.

Appellatio eſt communis ſimilium nunciatio ſpecies nominis: ut homo uir fœmina: uel qua itelliguntur habentes animam.
Appellatiuum ab appellando dictũ: quia ſub una uoce corporaliter & incorporaliter multa cõprehendit nomina.
Appellare aduocare.
Appellare: ad me compellere.
Appelleos: december menſis macedonũ lingua
Appellitæ heretici dicti ab appelle principe ſuo q xpm nõ uerum hoiem ſed fantaſma dicunt.
Appendere: eſtimare perpenſare.
Appeninus mõs italiæ dictus quaſi alpes pœnici: quia pœnicus hannibal hos aperuit.
Appenita ideſt ad intima.i.penitus.
Apperio reperio cõperio aperio componitur qd non eſt in uſu: uel a pario: quod antiquitus fuit quartæ declinationis.
Apeicia uel exyregmia ideſt indigeſtio.
Aper a feritate dicitur commutata.f.in.p. Aper ſignificat diabolum uel ducem ferum.
Apercularius: effractor.
Apes apis cuius diminutiuum pro e habet in longam priſc. apicula: quis Ouidius: hæc apis dixit. cuius diminutiuum habet apiculam.
Apes dictæ quod pedibus ſe inuicem alligent uel pro eo ꝙ ſine pedibus naſcant̃ Apes ſuũ regem defendunt: eo ꝙ incolumi nõ mutat mentẽ: amiſſo eo fidem & mella diripiũt ex agonia indiſcreta equalitate laterum componunt.
Apex picis dictus: ꝙ lõge ſit a pedibus: ideſt ſumma pars uerticis uel cæli uel galeæ uel mõtis: uel litteræ: ideſt uirgula: uel honor: uel diſtinctionis nota.
Apex pileum ſubtile: quo ſacerdotes gentiles utebantur. ab apiendo: ideſt alligando: nam uirgula quæ in pileo erat connectebatur filo: quod fiebat ex lana hoſtiæ.
Apiaſter hærba ueneniſera: q & apiruſius uocat̃: quia contractis neruis quaſi ridentẽ hoiem mortificat. h̄ eſt ſardonia priſ. Apiaſter ab apio.
Apianæ ſunt uuæ: q̃ dulce uinũ faciunt. unde apianæ dicuntur ab apibus has infeſtantibus.
Apiaſtræ aues: q̃ apes comedũt: unde & dicuntur.
Apiarium ubi ſunt apes. ſicut auiarium ubi ſunt aues: uiolarium ubi ſunt uiolæ: roſarium ubi ſunt roſæ.
Apiago dicta: ꝙ flores eius apes maxime appetãt.
Apio.pis ideſt ligo.
Apicioſus: caluus.
Apiſcor uel adipiſcor antiquitus commune ideſt acquiro.
Apis rex fuit argiuorum: qui trãſuectus in ægyptũ: cum ibi mortuus eſſet: ſerapis dictus eſt.
Apis ſignificat uirginitatis formam ſiue ſapientiã & non malo inuaſorem.
Apis apud ægyptios taurus eſt ſerapi conſecratus quem ibi mẽphite precepta dantem centum antiſtites proſequebantur. huius imaginem iudei fecerunt in heremo.
Apiſſimum: otium largiſſimum.
Apium genus hærbe: dictum ꝙ eo apiceſ: ideſt capita antiquorum triumphantium uel poetarum coronabantur: quo internorum uiſcerum dolores grauiſſima ſopiuntur. huius corona ebrietatem dicitur prohibere.
Apium ſiluaticũ. quem græci ambroſiã dicunt.
Apii forum: nomen oppidi.
Aplayfoy littera parthica.
Aplanos ideſt firmamentum dictum ſine plane: ideſt errore.
Applicare admouere. iuxta ponere.
Apliſtia: ſuperfluitas. crapula. ſaturitas.
Apluſtre: armamentum nauis. uel uelum. ſupplementa nauis.i. conta & remi.
Apocalypſis græce: reuelatio dicitur: quam dominus meus Ioannes ob euangelii p̄dicationem in inſula pathmos relegatus ædidit.
Apoca: litteratura.
Apocope. abſciſio de fine: ut ſat pro ſatis.
Apocataſtaſis: omnium rerum uolubilitas.
Apocoenon ideſt figura a communi: ut ait proſper hoc pater: hoc uerbum: hoc eſt & ſpititus almus.
Apochryſis: deauratio.
Apocoenon: excommunicatus.
Apochryſarius: theſaurarius. uel legatus.
Apochryſa: ſecreta ſcripture ſunt quarum occulta origo nec patens patribus: ĩ quibus apocryphis & ſi inuenitur aliqua ueritas: tamen propter multa falſa nulla eſt ĩ eis canonica ueritas: quæ recte a prudentibus iudicantur nõ eſſe ſanctorum eorum credenda: quibus aſcribuntur.
Apodanea dicta eccleſia ſãcti michaelis a pedis ueſtigio ibi impreſſo.
Apodix: ſocia. comes
Apodylon ferula.
Apodixis ἀπόδειξις eſt oſtenſio.
Apoderium ubi deponuntur ueſtes lauantium nam & apoderin græce latine exuere.
Apodiſterium græce: ubi ponuntur res in balneo
Apophaſis ἀπόφασις græce affirmatio & negatio.
Apophatica græce negãtiua: ut dies eſt dies nõ eſt.
Apopha abnegatiua.
Apophereta uaſa a ferẽdo poma uel aliqd dicta.
Apoflegmatizandi ſunt.i. caput eis purgandũ eſt.
Apogeum: ædificium cõſtructum ſub terris: ideſt antrum.
Apolimon: ex cõmunicatio.
Aporiſis: compoſitis uel circuncíſis.
Apolauo ἀπολαύω græce potior perfruor.
Appollinariſtæ heretici dicti ab appollinare: q dicunt xpm corpus tantũ ſine anima ſuſcepiſſe.
Apollo a gentibus ſol dicitur eoo fit ſolus. Titan dicitur quaſi unus ex tyrannibus qui aduerſus iouem nõ fecit. phæbus quaſi ephebus ideſt puer uel græce nouus pulcher. Pythius a pythone ſerpente quem ſagittauit unde pythia ſacra celebrantur.

Apollo ideſt exterminans ꝙ humores ſuo calore
pellat dicitur αϖὸ τοῦ αϖολλειν: ideſt perde
re noxius. qui & iſernalis dicitur.

Apologia excuſatio unde apologeticū ſatiſfactio-
nis iudicium uerum teſtimonium.

Apologus ex rebus humilibus forma compoſita
ad uiuendum ut ſermo inter murem urbanum
& ruſticanum.

Apolus: diuinus.

Apologeticus liber: ideſt ſatiſfactionalis.

Apoplexia αϖοϖληξια ſubita ſanguinis effu-
ſio quæ ſuffocat & interimit. Apoplexis eni græ
ce percuſſio.

Aporia: anxietas. tædium. uulnus, ſtimulus, abo-
minatio.

Aporiari: attribulari. conuiciari. uel quaſi pauper
abiici. Nam aporos græce pauper.

Aporia dubitatio ſimulātis ſe qs ſit aut qñ dicat.

Aporia αϖο ια græce indigentia fluxio deriua-
tio ſordes.

Apoſiopiſis eſt cum id quod dicturi uidebamur
ſilentio intercipimus ut quos ego ſed motos p-
ſtat componere fluctus. ſuſpenſa locutio.

Apoſioposis q̄dam figura ubi ponitur aliquid ex
tra librum.

Apoſtata qui recedit de uia iuſta poſt baptiſmum
& ad idola conuertitur.

Apoſtolus græce: liſſa hebraice: latine miſſus dici
tur. inde dicitur apoſtolicus & apoſtolatus. cōpo
nitur coapoſtolus.

Apoſtoli: heretici quidam hoc ſibi nomen ſumen
tes quia nihil poſſidentes proprium nequaq̄ re-
cipiant aliquid in hoc mundo poſſidentes.

Apoſfragiſma ſignaculū anuli quod ceræ infigit.

Apoſtema: malum quod diuerſis collectionibus:
ideſt cauſis euenit. apoſtomas enim græci colle-
ctiones uocant.

Apoſtrophe: tranſitus. regreſſus. reuerſio.

Apoſtrophe αϖο ϛροφη eſt in aliquem diſtricta
cōuerſio cum in aliquem conuertimus actionē
apud iudices.

Apoſtropha: pars circuli dextra & ad ſummam lit
teram appoſita ſic.

Apoteleſmata græce argutiæ res geſtæ.

Apothecæ uel. horrea græce repoſitoria uel recon
ditoria: eo ꝙ in his elaboratas fruges reponant.

Apotheoſis de diuinitate.

Apotheſis repoſitio.

Apo græca p̄poſitio tithemi τίθημι pono.

Apotheoſis tranſlatio in deos laus.

Apotheoſis græce conſecratio mirabile uel laus ſi
ue deitas.

Apotonia maior pars ſemitonii quæ a latinis de-
ciſio dici poteſt.

Apozima græce aqua cocta cū uariis cōdimentis.

Aprica loca q̄ ſole gaudēt quaſi αφρικη: ideſt ſine
horrore ſiue ꝙ ſint aperto cælo.

Apricum locus temperatus ſine uento. nemoro
ſum. manſuetum. amœnum. opacum.

Appretior. aris. comparo.

Apricitas. calor.

Aprilis mēſis dr̄ eo ꝙ germīa in flore apiant: græ
ce uero xandicos: hebraice niſam: ægytiace par
nuth Macedonice ſancticus appellatur.

Apernus. na. num ferus aſper. ab apro.

Apſum: uellus lanæ.

Aptare: componere.

Aptum: ornatum. fixura.

Aptum: ad tempus. utile ad perpetuum.

Aptota: ideſt incaſualia ſuntq; indeclinabilia pro
prie tamen dicenda quæ nominatiuum ſolū ha-
bent ut iupiter qui & nominatiuus iuenitur &
non accipitur etiam pro obliquiis.

Apulia prouincia ubi conditum eſt brunduſium.
unde apulus: ideſt homo apulia.

Apud p̄poſitio adiungitur loco uel perſonis & ſi-
gnificat ϖαρα græce locale.

Aqua ſignificat doctrinam uel populum & in ma-
lo tentationem.

Aqua ſignificat p̄dicationem ſanctam. unde ſolo-
mon: aqua profunda uerba ex ore uiri & torrenſ
inundans fons ſapientiæ.

Aqua intelligitur ſapientia aut ſpiritus ſanctus
ſeu populus.

Aqua dicta ꝙ ſuperficies eius ſit æqualis. inde aq-
tilis aquaticus. aquoſus. aquarius. & componit
adaquare uerbum.

Aquilium ſumma pars capitis.

Aqualiculus uentriculus ſed proprie porcorum
pinguendo ſuper umbilicum.

Aquarii: heretici dicti quia aquam ſolam offerūt
in calice ſacramenti.

Aquarius: ſignum dicitur in cælo.

Aquila ab acumine oculorum. dicta quia irreuer-
berato uiſu ſolem aſpiciat.

Aquila ſignum in cælo.

Aquila aquilinus ſicut muſtela muſtelinus facit.

Aquilum antiqui dicebant fuſcum uel nigrum.

Aquili ſpecies demonum qui in ſimilitudie aqua
rum apparent.

Aquilo uētus ad ſiniſtram ſeptentrionis dictus q
aquas ſtrigat & nubes diſſipet. eſt eni gelidus &
ſiccus. idē & boreas qa ab hyperboreis oris flat.

Aquis ciuitas alpiſcutiæ ubi ſunt aquæ calidæ.

Aquitania regio ab obliquis aquis ligeri dicta. h̄
a çircio oceanum qui aquitanicus ſinus dicit. ab
occaſu hiſpaniam habet. a ſeptētrione & oriente
lugdunenſem. & ab euro & meridie Narbonen-
ſem prouinciam attingit.

Ar apud hebræos menſis ſecundus dicitur.

Ara græcum eſt: quod latine dicitur pietas.

Ara cum altare ſignificat per a ſolā ſcribitur & pro
ducit penultimam: cū uero cubile porcoꝝ p aſpi
rationem & breuiatur ponitur. n. pro focis: p pe
netralibus: pro ſacris.

Ara dicta ꝙ uictime ibi ardeant uel a precationi-
bus quas græci aras dicunt.

Arrabo bonis dictus quaſi arra bona quod. n. da
tur pro coniugio bene datur. quod uero pro for
nicatione non arrabo dicitur.

Arra dicta a re pro qua datur:ut non ipſa ſicut pignus reddatur:ſed ipſa ſibi manēte cætera compleantur.
Araba interpretatur inſidiæ.
Arabia iterpretatur ſacra eo ꝙ ſit regio thurifera.
Arabes hi ſunt & ſabæi dicti quia in mōte arabiæ ſunt:qui dicitur libanus. & antelibanus ipſa eſt ſaba & panchaia.
Arabes humiles uel campeſtres.
Arabia auguſto terræ tractu ad orientē uerſus ad perſicū ſinum extenditur cuius ſeptentrionalia chaldæa claudit:occaſum ſinus arabicus.
Arabs bos græce.hic arabs bis & arabus bi latie.
Arabici hæretici dicti ab arabia:in q̄ ſunt orti dicētes aīam & corpus ſimul mori:ſimul reſurgere.
Arabicus:lapis ſimilis ebori.
Archid c ibalcada.
Arach filius chanaam:qui arcas condidit oppidū in radicibus libani.
Aracynthus mons thebāus iuxta mare:alii i acta ſeu attide eſſe dicunt Vir.in actæo aracyntho.
Aracuſia regio ab oppido ſuo ſic dicta.
Aracunculæ foſſæ paruæ inſtar aratri ſulci.
Aradias filius chanaan:a quo aradii ſunt qui aradium inſulam condiderunt.
Aradia gemma ex patria dicta eburnea eſt
Aram interpretatur gens uel altus hiero. iracondium ſonat.
Aranea genus piſcis.dictus ꝙ aure feriat.
Aranea ſignificat humanam fragilitatem.
Aranea uermis ab aere dictus:ꝙ in aere fila gerat bombix.
Arachne proprium fœminæ:quæ in araneam dicitur mutata:quia cum diana contendit.
Arapennis a poetis dr̄: ab arando ſcilicet: ipſe eſt actus quadratus undiq; finitus pedibus.cxx.
Ararac mons armeniæ:in quo arcam poſt diluuium.hiſtorici ſediſſe teſtantur.
Arar uel araris fluuius galliæ germaniæ.
Arare ab ære:quia prius ære arabatur.
Aratrum ab arando quaſi araterium.
Araxis amnis armeniæ in oriente.
Arbæ hoc ē quattuor: qa ibi abrahā Iſaac & Iacob in iferiore ſpelunca duplici ſepulti ſūt & ipſe priceps Adam in interiore hoc eſt ebron hæc prius dicta arboch.
Arbiter.iudex.medius.interpres:ſed arbiter fit ex uoluntate:iudex ex lege.facit arbitri ſecundum Salluſtium:ſecūdum uero regulam Priſciani tertie eſt:Inde deriuatur arbitrium collegium arbitriorum multorum:ideſt conſenſio.
Arbitrari ex animi iudicio:Iudicare ex lege communi antiquitus.
Arbor uel arbos fœmininū a robore deriuatum. eius ſeruat declinationē. Arborum oīa ſpecialia noīa fœminina ſunt:ut h̄ ficus:acer:excepto oleaſtro maſculino. Nā nec ſiler neutrum nec rubus maſculinū inter arbores poni debent. Sic quoq; ſpinus.Arbor ſignificat hoīem bonum uel malū ſecūdū fructum ſuum uel uolūtatem.Arbor fructifera & ſterilis dicitur:arbos uero nō niſi fructifera.dicuntur autem ab hærbis:eo ꝙ prius omne naſcens i herbam pullulet:genere autem fœminino arbores dicimus:poma uero neutro:exceptis paucis:hic oleaſter:hic ſiler:hoc buxum:licet:hæc buxus dicatur.
Arbuſta arboreta loca ſpiſſa arborum:poma ſilueſtria dicta quaſi arboris haſta. uel loca ubi arbores ſunt:ſicut ſalictum: hoc arbuſtum: neutrum lignū uel fructus:hæc arbutus uero genus arboris paruæ:pomū rubeum hēt frondeſq; raras.
Arca dicta:ꝙ arceat uiſum uel furem. Arca ab arcendo dicta:fines enim agri cuſtodit eoſque adire prohibet.
Arcades ab arcade rege dicuntur filio Iouis & caliſtonis.hi ſunt græci ſicyonii nūcupati a ſicyonio rege:qui primum agyalei uocabantur.Inde arcadia ſinus archaiæ:quam arcas cōdidit.
Arcas oppidū ad radices libani:qd condidit arach
Arcadii magr̄i heſiodi.hic arcas ꝓpriū huius arcadis:hic & hæc arcas gētile de arcadia arcadiſ facit
Archangeli græce ſummi nuncii dicti:ꝙ primatū teneant inter angelos Arcos αρχοσ enim græce princeps latine.
Arcanum dictum ꝙ ab eo omnes arceantur.inde arces dicuntur:a quibus hoſtes arcentur: q̄ ſunt excelſæ partes urbis.
Archarius:auctor diſpenſator.
Archæ græce locus ſublimatus doctrina magiſtri hic & hæc archos.
Archelia regna neutri generis.
Archetypus principalis figura.Arceo arces cui arcitū tu:unde arceſſo:& arcus huius arcus: a quo architenens componitur & arci balliſta.
Artus.ta.tum.ad differētiam arctus.i.urſa. Artior artiſſimus. Arx arcis arcitenens:arto artas a quo ars artis:unde componitur ſollers tior.mus.ſollertia:artifex artificium.artificioſus:Iners inertia ab arto articulus:a quo articulare & articulatus: artus artus: a quo componit ſ cundū quoſdam arma.i.artuum munimē.ab arceo arca arcarius: componitur exerceo:a quo exercitus & exercitotas & coerceo.unde carcer.
Arceſſo fiui ab arceo deſideratiuum dici poteſt.
Arceſſo dicit ab arceo pro adcio antiquitus:quod nunc accio dicitur ex ad & cio compoſitum.
Arcere:compellere.conſtringere.
Arceſſere:aduenire.compellere.prouocare.
Arceretus:conflictus.
Arcera uehiculum in arce:ſed non eſt plauſtrum.
Archeogoniæ:initium genus.
Archimandrita pater ſpiritualium ouium heremita:agens annos fere.l.
Architector,aris commune antiquitus.
Architectus:princeps uel magiſter architectorū.
Architectus magiſter fabricarum uel fundamenti:qui domos tegit.
Archia pricipia αρχη græce pricipatus uel initiū.
Archiepiſcopus ſummus epōrum:qui tam metropolitanis q̄ epiſcopis p̄ſidet.

Archigenes:princeps medicorum.
Arcifinius ager dictus:ꝙ certis linearum menſuris continetur:ſed arcentur fines eius obiectu fluminum montium arborum.
Archilochium heptametrum:conſtat tetrametro bucolico & tribus trocheis:ut ē hoc Linea piſcator tibi cōcidit in profunda ponti.
Archilochia metra ab iuētore archilocho dicunť.
Archilochū conſtat dimetro hypercatalecto:ut eſt hoc:pulchra figura crucis ſp auarus eget.
Archimagirus:princeps coquorum.
Archipoſia:princeps bibendi.
Arciſtis uel arciſta ſagittarius.
Archeſterium græce monaſterium.
Architriclinus maior domus.uel domo princeps trium lectorum quia in lectis ſolebant comedere. Nam archos αρχοσ græce priceps tri trium κλiɥн eline lectus.
Arcitenens apollo dictus:ꝙ arcum teneat.
Arciua ul'archiuia armaria:tabularia dicta:ꝙ arceant:ideſt prohibeant uiſum. hinc arciui librarii uel armarii dicuntur.
Arcora dicuntur quæ ſuper colūnas fiunt.
Archoitot ægyptioꝝ lingua auguſtus menſis.
Archontiaci hæretici qdā a principibus appellanť quia q̄ deus fecit angeloꝝ opera dicunt.
Arcticos primus circuitus cæli uerſus ſeptētrionē ideo ſic dictus quia intra eum arctos eſt.i.urſa.
Arctos græce urſa dicitur quæ & ſeptentrio: quia ſeptem ſtellis conſtat.
Arctos maior caliſto paluſtꝝ noīatur pp ſimilitudinē:nam qnq; pro carro:duæ q̄ uno loco uidentur:pro bobus habenť:ea uero q̄ ſequiť plauſtꝝ arctophylax uel bootes dř uel arcas. Arctos minor cynoſura hæc phœnice noīatur:quia phœnices hanc nauigando obſeruant.
Arctos fœmininum ē & appellatum:nam duæ arcti ſunt maior caliſto uel elice:ideſt ſeptētrio: minor uero cynoſura dicitur.
Arctophylax dictus.ꝙ arcton.i.elicon urſam ſeqť eundē booten dicunt eo ꝙ plauſtro hæret ſignū multis ſpectabile ſtellis iter quas arcturus eſt q̄ a latinis ſeptentrio dicitur.
Arcturus ſydus poſt caudam maioris urſæ dicta græce quia in pcordiis bootæ eſt.
Arctos malus reus.
Architomon antiquitatem uel principatum.
Arcumen a latinis dicitur ꝙ flos eius coloris uarietate arcum cæleſtem imitetur. ipſa eſt iris uel irica arbor.
Arcus quoddam inſtrumentum dicitur ſagittas arcens uel fornix curuatus aut camera ad ſimilitudinem eius plicitus:quarte declinationis maſculinum. Quando uero pro iride ponitur: quæ eius ſimilis eſt: quidam faciunt ſecunde: & inuenitur ēt fœmininum:ab arcitus per ſyncopā fit.
Arcus ſignificat ſcripturas ſanctas ubi fortitudine noui teſtamēti q̄ſi neruo duricia ueteril flexa eſt hinc tanquam ſagitte emittuntur apoſtoli.
Arculus diminutiuum ab arcu uel circulus.
Arcum ſecretum uel curuum aliquid.
Arculia proprium fluuii.
Ardalio:gluto.
Ardea ciuitas.xyiii.miliaria a roma:hic & hæc ardeas prꝗ ardeatis gentile eius.
Ardea auis dicta quod ardue uolet. Imbres.n.formidans ſup nubes uolat:ut procellas nubiū ſentire non poſſit:eadem tantalus nominatur.
Ardeo.des.arſi neutrū.ardeo uxorem pro amo.
Ardulio altus cum malignitate.
Arduus excelſus.
Area dicta:ꝙ in ea ſint arida:inde areola diminutiuum.Area ſignificat eccleſias:ubi fructus ab integumentis purgantur boni a malis affectu nondum loto.
Areo.res.rui rere facit.i.ſiccare:īde aridus.or.mus
Ariditas & harena.īde harenarius harenoſus. aranea araneolus areſco ariſta:componitur ex areo arefacio & arefio.
Arec ciuitas quæ nunc ſadec dicitur.
Arelatum galliæ urbs.
Arenantia:ſicca.arida.
Areos bithynienſium lingua iulius menſis.
Arepticius:demoniacus.ab arripere.
Areſtos ᾱρε ωοσ omnis modus uirtus.αρμοσ græce artus.
Arethuſa fons ſicilie cum quo ueniēs ſubtus mare alpheus miſcetur ab elide.
Aretalogus:falſidicus.mendax.artificioſus. arete αρεΤн enim uirtus:logos ſermo.
Arfaxath interpretatur ſanans depopulationem.
Arſige:gens.
Arga cucurbita.
Argentum a græco quod αρΤυþιοþ dicitur.
Argentum uiuum dicitur ꝙ excedat materias: q̄bus iniicitur. Inuenitur autem ī metallis ſiue in argentariis fornacibus guttarum congregatione tectis inherens:Sæpe etiam in ſtercore uetuſtiſſimo cloacarum uel puteorum limo:fit etiam ex minio impoſito conculæ ferreæ patena teſtea ſuppoſita : cum circum lito uaſculo circundantur carbones ſicque argentum uiuum ex minio diſtillat.
Argeſtes:uentus.chorus.
Argeus mons cappadotiæ nūq̄ caret pruinis.
Argeus uel argius producit penultimam.
A bargeos.i.homo de terra uel propriū montis.
Argilla terra uiuida ab argis dicta apud quos primum ex ea uaſa facta ſunt.
Argilla ciuitas eſt.
Argyraſpidæ ob arma deargentata ſic dicti milites qui ſub alexandro militabant.
Argirippa urbs q̄dam.
Argirites gemma ſimilis argento:nam argyrion græce argentum dicitur.
Argyrus uocabatur qui nunc nummus diciť quia quam plurimum argento percutiebatur.
Argis ſylua.
Argiſteriſta:ſtationes:nundinæ.popinæ.
Argitis grecula uitis generiſ albi duo hēt genera.

Argi græce & argiui dicti ab argo rege filio apis. Iidẽ danai a danao rege. Iidẽ quoq; argolici ab ar
Argiuus.ua.uum: ideſt e græcia. (go.
Argo græce a celeritate dicta: uel ꝙ arguſ eius fuerit inuẽtor. hæc prius in mari fuit unde ĩ cælum tranſlata eſt. huius tota effigies nõ uidetur inter aſtra ſed diuiſa eſt a pupe uſq; ad malum.
Argos ciuitas theſſaliæ. in ſingulari numero neutrum eſt: in plurari maſculinum.
Argo nauis Iaſonis dicta ꝗ prima apd̃ græcos perhibetur. Tullius fœmininum facit. maſculinum pro cõditore nauis. argus quidam græcus totus oculatus ampho αμφω.
Argutus.ta.tũ ſonorus curuatus breuis ab arguo.
Argutus qui argumentum cito inuenit: urbanus in loquendo aſtutus.
Arguere: accuſare. uel oſtẽdere. unde argumentũ.
Arguo.is.ui. argutus pticipiũ. i. conuictus & futurũ arguturus: unde argutor aris cõe antiquitus.
Argutiæ documentorum experimenta.
Argumentor aris. cõe antiquitus.
Argumentum argute inuentum quod rei dubiæ facit fidem.
Argumentum oſtenſio: nam arguere oſtẽdere dicebãt antiqui: inde argumentari: ideſt cum quadam neceſſitate probare.
Argumentũ ꝓbatio uel breuis oratio uel fabula ueriſimilis uel inſtrumentũ mechanicum
Argumentum quod in principio libri breuiter cauſam pandit.
Argumẽtatio: ꝗ ĩ diſputatõe fidẽ aſſertõibus facit.
Argumentũ eſt ipſa ſententia ꝗ fidem pſtat. Argumentatioq; ipſius ſẽtẽtiæ p orationẽ explicatio Argumentum ratio rei dubiæ faciens fidem. Argumentoꝝ uero oĩum alia ſunt probabilia & neceſſaria: ut ſi quid cuilibet rei ſit additum: totum maius efficitur. Alia probabilia & non neceſſaria ut ſi mater eſt: diligit. Alia neceſſaria & non probabilia: ut obiectu lunæ ſolis euenire defectum: hæc tamen aliis probabilibus & neceſſariis approbari poſſunt. Alia nec neceſſaria nec probabilia ut diogenes habet cornua: ꝗ nõ perdidit quæ quidem nec argumenta dici poſſunt. Dialecticuſ igitur atq; orator probabilibus utuntur ſiue neceſſaria ſint ſiue non: philoſophus uero ac demonſtrator neceſſarium ſiue probabile ſiue non cum ſola tantum ueritate pertractat. Nec probabile nec neceſſarium ſophiſtis eſt attributũ Boetius. Argumẽtatio uero eſt per orationem argumenti explicatio cuius duæ ſunt ſpecies ſyllogiſmus & inductio: Sed ſyllogiſmo enthimema: inductioni ſupponitur exemplum. Argumentum dicitur: ꝙ arguat mentem: arguit aũt tanꝗ ignaram: ut intra ſe tanꝗ de ignorantia confundatur & derelicto mẽdacio ueritatẽ deuote ſequatur.
Argus tardus græce tamen αρΊοσ.
Argos celere eſt: homerus primo Iliados κaικυν ρασ αριουσ: ideſt celeres.
Archiani hæretici dicti. ab Archio alexãdrio pſbytero orti ſunt: qui diuerſas ſubſtantias patris & filii & ſpiritus ſancti aſſerunt.
Ariblatones: negotiatores de loco ad locum tranſeuntes.
Aridam. i. ſiccam ad diſtinctionem alioꝝ elementorum: proprie deus terram uocauit.
Aria alter.
Arida ſignificat infructuoſi hominis carnem.
Aricia coniunx hippolyti iuxta egeriam.
Ariæ mortuorum puluinaria.
Ariel ĩterpretatur leo fortis dei ab ariel Idolo martis hieruſalem ſignificat.
Ariel lux mea deus: de qua Eſaias ꝓphetauit. uæ tibi ciuitas ariel: quam expugnauit dauid.
Aries: pecus. quorũdam lingua mars dicitur. uel quod aris primo imponeretur: qui in alium efferatus capite percutit: a cuius ſimilitudine arieſ dicitur bellicum tormẽtum: a quo muri diſſoluuntur. Inde arietare: ideſt ad modũ arietis aliquid impingere. Inde arietinus. na. num.
Aries primum ſignum: quod ĩ martio oritur qui eſt principium anni.
Arietes ſignificant apoſtolos eccleſiarũq; pricipes.
Arietina uaſa ex aretio Italiæ municipio rubra ſũt
Arigius ſanctus quidam fuit epiſcopus.
Arilla ciuitas prope romam fuit.
Arillatio coctio eſt panniculatia.
Arrigo actiuum ſubleuo.
Arimaſpus gens ĩ ponto uel proprium ducis uel fluuius aurifluus.
Arimaſpi hoĩes unũ oculũ habentes: ꝗ cũ gryphibus bellantes ſmaragdos lapides illis auferunt
Ariobarzanes mons aſiæ inter maſſagetas & parthos.
Arioli incantatores dicti ꝙ circa aras nefarias preces fundunt.
Aris αρησ mars proprium dei.
Ariopagus Αριοσπαΐοσ locus: ubi erant iudices nam ares græce mars deus belli: pagos uilla curia erat athenienſium uel αρẽΤη uirtus: quia ibi tota uirtus ciuitatis erat.
Ariopagitæ athenienſiũ curiales uel principales.
Ariopagos enim athenienſiũ curia dicitur.
Aripennis qui & actus dicitur ab arando dictus.
Aripuans interpretatur uiſio feruens.
Ariſare gruis eſt quãdo clamat. ſicut miluus uigit canis baubat.
Ariſba ciuitas harenoſa in fine græciæ.
Ariſmapus fluuius aurifluus.
Ariſta dicta: ꝙ prius ipſa areſcat.
Ariſtobolus rex iudeorum fuit.
Ariſtophanes proprium poetæ.
Ariſtopicia hærba quæ prius mulieribus fœtis ſuperſeſſa: poſt partum beneficio uaporis matricem purgat.
Ariſtolocia. i. raia: ſunt duo genera longa & rotunda: cuius radix trita cũ mero potui data ueneno liberat: & cõtra oĩum uenenoꝝ morſus ualet.
Ariſtoteles primæ & tertiæ declinationis ſicut demoſthenes. eurypides: drãceſ & cætera plura. philoſophus fuit: cuius ſectæ. ariſtotelici dicuntur.

Arihmetica numeroꝝ diſciplina ſecundū ſe: græci.n.rithmon numeꝝ dicunt uel componitur ex Αρετη arete græce: quod eſt uirtus & rithmon numerus.arithmeticam ideſt numerorum ratio nem:ut ioſephus ait abraham inſtituiſſe ægyptios primum manifeſtum eſt.
Atritraib ideſt.s.tertia in lege.
Arius populus hiſpaniæ.
Arma ſignificat multas & uarias res:non ſolū bellica inſtrumēta ſed ēt fere oīum artium ut agreſtiū nautaꝝ piſtoꝝ inſtrumēta:q oīa hn̄t ſingularia ſua hoc nomē omonynū non hēt ſingulare uel differentiæ cā ab armo generalis ſpeciei eſt. ab armis deriuat̄ armariū libroꝝ inde armillæ q̄ & brachialia dicuntur græce ſpichele.
Armentum & inde armentarius & armo.as.componitur armiger armipotens inermis ſemermis ideſt non bene armatus.
Arma ſunt:quibus protegimur: tela quibus pugnamus.
Armegedon īterpretatur cōſurrectio iniquoꝝ teſtiū uel mōs a latrūculis uel mons globoſus.
Arma generaliter omnium rerum inſtrumēta unde ubi reponuntur armarium dicitur.
Armamenta:firmamenta nauium : uel locus ubi arma ponuntur.
Armamentariū uero ubi tm̄ tela armoꝝ ponunt̄.
Armariū:ubi quarūcūq; artiū inſtrumēta ponunt̄ & libri:& ī quo pcipue arma ſunt poſita:ſicut Armentariū in quo armēta:uiolariū in quo uiolæ.
Armacalci nauis armamenta. uel qui in pupibus arma portant.
Armena græce Τα Αρμενα uela.
Armelauſa ueſtis uulgo dicta:quod ante & retro diuiſa & apta in armis tm̄ clauſa fit.c.ablata.
Armellum uas ſanctorum uel uinarium.
Armentia apes eſſentia & extantia.
Armēta pecuaria greges beſtiaꝝ equoꝝ boumq; ſic ab armis:qbus ſunt apta dicta:nam ſcutis boum coria.prælio equi ſunt apti:greges uero cæteri proprie collatæ uictoriæ cauſa.
Armentarius:armenti cuſtos.
Armentarium uero locus in quo armenta ſunt.
Armēia regio dicta ab armeno Iaſonis theſſali comite:q amiſo rege Iaſone collecta eius multitudine:q paſſim uagabat̄:armeniam cœpit.& ex ſuo noīe nuncupauit.Eſt aūt ſita inter tauꝝ & caucaſum cappadociæ uſq; ad caſpiū mare protenſa habens a ſeptentrione cerauncos montes ex cuius collibus tigris fluuius naſcitur.
Armenia ſylua:ī qua tigrides abundāt. Armeniæ duæ ſuperior & inferior:ſicut pannoniæ duæ.
Armenicus genus pomi:quod ab armenia uenit.
Armillæ ꝓpriæ uiroꝝ ſūt ab armoꝝ uirtute quæ quondā uiriliæ dicebant̄: cædē & circuli & brachiales rotūde.i.bogæ armi:ſpallc.Armi beſtiaꝝ ſolūmodo:quia hoīum ſunt humeri.
Armipotens:bellator.armoꝝ potens.
Armillum uas uinarium.
Armiluſtrius:quod armis locus luſtretur.
Armitenens armipotens.
Armonia modulatio uocīſ & cōſonātia plurimaꝝ uocū.ps muſicæ eſt quē diſcernit acutū & graue.
Armon interpretatur maledictiones ſanctorum.
Arnogloſſos:q a latinis plātago dr̄.i.agni lingua.
Arnogloſſa:lingua bouina hærba eſt.
Arodandarum arbor:quæ corrupte dicitur lorandrum:eo ꝙ ſimilis lauro ſit foliis.
Aromata græce latīe odoramēta ab aere dicta nā odor qđ ē niſi aer cōtact⁹ uel ꝙ ī naribus ponūt̄.
Aromatizare inde deriuatur ideſt redolere.
Aromatis gemma odoris & coloris myrrhæ.
Arrogare.aſcribere.deputare.inde arrogās: ideſt ſuperbus.abrogans uero humilis.
Arrogantiæ omnis tumor quattuor hēt ſpēs cum bonum a ſemetipſo habere ſe quis exiſtimat aut de ſup ſibi datū credit ſed pro ſuis meritis ſe hoc accepiſſe putat:aut cum ſe habere iactat qđ non habet:aut cum deſpectis cæteris ſingulariter uideri appetit habere quod habet.
Aaron interꝑtat̄ mons fortitudinis:qa thuribulū accipiēs obuiā ruinæ ſtetit.& mortem excluſit.
Arothen interpretatur ſcotomatus.
Arpa dicta a gente arporum:qui hoc inſtrumentum muſicum inuenerunt.
Arpalice una ex numero amazonum.
Arpax dictus:quia arripit αρπαζιν enim græce rapere eſt.& eſt inſtrumentū horti.ferreus uncinus dictus ꝙ arripiat quod in puteum cadit.
Arpen accuſatiuum genus tæli falcati:quo utebatur Mercurius.
Arpyæ genus auium inſatiabile manducandi αρπυε græce raptrices dictæ: nam αρπαξιν græce rapere ſicut accipitres.Ab αρπυξω tamen dicta aſpirantur.
Arpinatis cōe ē & arpinatis huius tis dr̄ & ē gētile
Arpinum caſtrum.
Arpi populus italicus.
Arquaturæ forcifes.
Ars dicta:ꝙ artis preceptis reguliſq; conſiſtat uel απο τησ αρετησ:ideſt a uirtute.nam conſiſtit octo ꝑtibus quinq; declinationibus:auguſtinus ars eſt bene recteq; uiuendi uirtus:auguſtinus: ars eſt facultas:quæ ꝑ inſtrumentū & materiam cōpetentis artificis ꝑuenit ad effectum hæc itaq; ſignificationē ſimplicem non habet ſed intelligitur ad plura ut ars poetica grammatica.
Ars eſt eleganter operandi doctrina:uel uſu comparata facultas.
Arſaces reges perſaꝝ:ſicut auguſti romanorum.
Arſenicum latine auripigmentum:cuius materia in ponto colligitur.
Arſis ē uocis eleuatio:theſis uero poſitio ut arma.
Artaba genus menſuræ ſyriacæ:q tres modios facit:& trientem.
Artare unde artatus:inde artus per ſyncopam id eſt frequenter arcere.
Artabatutæ genus mōſtri dicti: ꝙ areti ideſt proni ambulent.in æthiopia ſunt.
Arthana menſis aprilis.

Arthaleon græce fortiſſimus.
Artaxata pluraliter ciuitas armeniæ uel genus ue ſtis peregini.
Artamciſti maius menſis uel artemeſius.
Artemeyſios byzãtinoꝝ ligua aprilis mẽſis pinti noꝝ uero october:macedonũ quoq; maius.
Artelabo artificium laboratæ ueſtis.
Artemiſia ab inuentrice dicta ut plinio placet hær ba a gentilibus dianæ conſecrata.Nam græce ar temis diana.
Artepta genus uaſis:ut pugilla.
Artemõ uelũ nauis breue:quod quia melius leua ri pt in ſũmo piculo extẽdit malus & antemna.
Arteriæ fiſtulæ uel uenæ dictæ: ꝙ arectis teneant itineribus uitalem ſpiritum:uel quia per eas aer ideſt ſpiritus a pulmone fertur.
Arteriaca medicamenta : quod gutturis meatui apta ſint.
Arteriari quibus fauces reumatidiant.
Arteriaſis eo dicitur ꝙ uocem raucã reddat clau/ dens arterias.
Arteticus morbus:ab articulorũ paſſione dicitur.
Articulatim:gradatim.
Articuli dimminutiue ab artu.i.membro dicti:ut ſũt digiti.Articulus græce.o.hic.&.н.hæc.&.Το. hoc.pluraliter.oi.αι.Τa.Articuli dicti ꝙ noĩbus arctantur.i.ligantur:ut hic orator.
Articuleius articulus breuis.Inde. Articulatus ar/ ticularis.
Articulũ ingeniũ argumentũ. Articulo diei illius ideſt in fine:in initio:in hora:in momento.
Artifex q artẽ fecit generalr:in quo tria eẽ debẽt. natura doctria:uſus:priſc.hic & hec artifex.cis.
Artificiũ ars tm̃ manibus geſta.Nã ars liberalis di citur.Artificiũ præſtigium.fallaciæ magiſteriũ.
Artion hærba:quæ & proſupida dicitur.
Artiplex:duplex artitus artibus edoctus.
Artius græcorum enſis uel gladius.
Artocopus panis opator.i.piſtor:nã artos αρτοσ panis:copos κοποσ labor græce dicitur.
Artocrea:artos panis κρεας creas græce caro: ide artocrea q̃ſi panis carnẽ cõtinens uulgo tortella.
Artotyritæ hæretici:qui panem & caſeum in ſacri ficio offerunt.
Artox:malus reus.
Artiplices humidam & frigidam uirtutem habẽt in cibo ſumpti uentrem ſoluunt.
Artus dicti ꝙ colligatis inuicem neruis artentur ideſt ſtringãtur:quorum diminutiua articuli fa/ ciunt.Nam artus maiora membra dicuntur. Ar/ ticuli minora:inde artutatim ideſt membratim. hic artus huius artus & hoc artu unde artuatim antiquitus. ſic quoq; omnia : quoq; quæ faciũt in us & in.u.in utroq; quarte ſunt declinatiõis. fit autem artus p ſyncopã ab artatatus & facit ar tubus ad differentiam artibus.
Artus.ta.tũ.etiã inuenit.tior.ſimus i Saluſtio.
Arcianenæ ciuitas in armenia.
Arua ab arando & colendo dicta ideſt tellus:inde ambaruale ſacrificium aruorum.& arualis : ideſt ruſticus agreſtis.
Aruales fratres:qui duodecim ſimul ſacrificare cõ ſueuerant.
Aruas demens.
Arugo quidam color ſicut pedes accipitris.
Arrudes:edentes.circunſedentes.
Arula patella carbonum craticula.
Aruina piguedo:caro ferina:īde aruinula : adeps pingue.
Aruiragus:rex britaniæ.
Aruinare rumorem afferre.
Aruiſium promontorium chil.
Aruiſia.uina ab aruiſio.
Arrumpere:aggredi aperire:inde arruptus diui/ ſus apertus.
Arruncare.euertere.eradicare.alienare.
Aruns.cis qdã fuit.qui camellam iterfecit puellã.
Arundo canna dicta:ꝙ cito areſcat. Auguſtinus.
Arundo ſcripturam ſignificat: quæ eadem ſic ſcri bitur:ſicut ſonum uocis lingue.
Aruſpex ariolus dictus: ꝙ horas uel aras inſpici at.hi etiã exta pecudum inſpiciunt ut futura pre dicent.hanc artem tages inueniſſe dicitur.horas ideo inſpicere dicuntur quia per ſingula tempo ra obſeruare quid debeat homo:intendunt hæc tamen duo rectius aſpirantur.
Ars arcis ſumma pars ciuitatis Αρχομαι græce Incipio.
Aſa interpretatur tollens ſiue ſuſtollens.
As aſſis maſculinum genus ponderis.
Aſaleſam ideſt maiorum præpoſitus in lege.
Aſaph interpretatur congregans.
Aſaracus pater laomedontis auus anchiſæ prin ceps troianus.inde aſaraci ideſt troiani.
Aſſa lignũ latũ & dolatũ ab aſcia:q̃ fiebat uel aſtulis
Aſſe ſunt ſicci lapides.unde aſſæ tibiæ dicuntur q bus chorus.canit.
Aſarenon qui eſt terminus damaſci latine dicitur atrium fontis.
Aſſares.latas.latinum eſt.
Aſaron genus pigmenti uel hærba.
Aſſarium nummus aſſis uel figura denarii.
Aſbeſtus genus lapidis archadiæ ideo ſic dictus qa accẽſus ſemel nõ poſſit extingui. Nã albeſtus ideſt inextinguibilis:uel populus quidam.
Aſcalon ciuitas nuncupata ex nomine ceſloim ne potis caim.ipſa eſt philiſtim.
Aſcalonica:genus oleris.
Aſcana filius gomer nepos iaphet:a quo ſarmatæ
Aſcanius æneæ filius fuit.qui albam condidit.]
Aſcanius fluuius meſiæ.
Aſſedron:intellectum.
Aſcella locus ſub brachio dicta : ꝙ ab eis brachia cillentur:ideſt moueantur.
Aſcellulæ pinne uel ſquamæ diminutiuum.
Aſcendo ex ad & ſcando ſed ſubtrahitur.d.ſequẽ te.ſ.cum alia conſonante.
Aſſiſterium:monaſterium græce.
Aſcia ab aſtulis dicta:quaſ a ligno eximit.cuius di minutiuum aſciola eſt.

Aſcii græce dicuntur qui undiq̧ illuminant̃ nec umbram emittunt in meridie duobus diebus αkia enim eſt umbra.
Aſcio.cis.ſciui.tũ.aſciſco.ſciui.ſcitũ.cuius primitiuum.debet eſſe aſcio.i.aſſocio adiungo euoco.
Aſcitus peritus ab aſcio.
Aſclepius qui & æſculapius de ſexto utero natus dure faciens interpretatur.
Aſclepiadea metra ab aſclepio nõ inuenta ſed uſa Eſt autem pentametrum. habet primum ſpondeum:ſecundum dactylum cum catalecto ac deide duos dactylos ſine catalecto huic metro poſt qnq; uerſus clauſula datur:ut ſi chriſtus dederit hunc dominum uolo
Aſcra fuit inſula unde fuit heſiodus: qui ſcripſit georgica.
Aſcræus a uico aſcra ubi natus eſt heſiodus.
Aſcriptii qui capitis dant aliquod pretium.
Aſſecla aſſentator ab aſſeqndo:eo ꝙ ſequatur aliquem lucri cauſa.cliẽs buceliarius diſcipulus domeſticus.priſciãus.h & hæc aſſecla ab aſſequor.
Aſſector aris commune antiquitus:unde aſſectator imitator.
Aſſentiæ ab aſſentio tis ideſt aſſentationes adulationes.
Aſſentior deponẽs deriuatur ab aſſentio neutro: dicitur tñ & aſſentio & aſſentor aris unde aſſentatio.i.conſentio:& aſſentator.i.defenſor. blanditor.confirmator.
Aſſentior ideſt.laudo.
Aſſeuerare confirmare.
Aſſentor taris tibi deponens:confirmo adulor.
Aſſeneus filius chanaan:a quo aſſenei dicti ſunt.
Aſer fuit filius iſrael interpretatur beatus uel beatitudo.
Aſſeres:pali uel paxilli ab eſſe dicti: quia ſoli nec coniuncti in tectis ponuntur.
Aſſeres apud ueteres dictæ ſunt fœmĩe non q̃ ubera dabãt ſed ſub quaꝝ cura nutriebant̃ infantes.
Aſphalti lacus idem & mare mortuũ: pp ꝙ nihil gignit nihil recipit uiuum:ſed neq; uẽtis mouetur:nec ullam materiam ſuſtinet niſi quod bitumine illuſtratur:lucernam ardentem ferunt ſupernatare.extincto demergi lumine. hoc & mare ſalinarum dicitur idẽ & bituminis.& eſt ĩ Iudæa inter hierico & zoara.Lõgitudo eius uſq; ad zoara arabiæ dirigitur ſtadiis octingentis octogita uſq; ad uiciniam Sodomorum.
Aſphaltum bitumem.
Aſphodillum albutium.
Aſphodillos hærba quam latini albuciã uocant.
Aſſilio.ui.litum.aggredior.
Aſſidi capite cenſi.
Aſia:palus lydiæ.
Aſia totius orbis ad numeꝝ partium tertia dicit ad magnitudinem uero dimidia reperitur:ſic dicta a nomine cuiuſdam mulieris reginæ.Duæ ãt ſunt aſiæ maior & minor.Maioris ſunt principales prouinciæ.Arabia.India Parthia.Syria. Perſis.Media.Meſopotamia.Cappadocia.Palæſtia: Armẽia.Cylicia.Phœnicia.Chaldæa.Nyſauria Aegyptus & Lydia.Continet uero colpos Albanos.Parthos.Scythas & Hyrcanos.mõtes ꝑcipuos taurum:olympum:caucaſum. flumia ꝑcipuã Nilum. Indum. Tigrim.Euphraten.Hydaſpen Gangẽ & Tanaim.Hæc ab oriẽte ortu ſolis:a meridie oceano:ab occiduo mari noſtro a ſeptẽtrione mæotide lacu & Tanai fluuio termĩatur.Aſia minor ab oriente.Cappadocia cingitur. ab aliis partibus undiq; mari circundatur.Nam a ſeptẽtrione pontum euxinum habet:ab occaſu,ppontidem a meridie ægyptium mare.habet ,puincias Bithiniam Phrygiam Galathiam Lydiam Pãphiliam Hyſauriam Lyciam atq; Cyliciam. Aſia minor ab oriente icluditur Lycia & phrygia: ab occidente tegeæ littoribus:a meridie mari ægyptio:a ſeptentrione Paphlagonia:
Aſiaticus de aſia.priſc.
Aſiatis græce.inde aſiaticus.
Aſida auis ſtruthio græce ſtruthucamelon: hæc auis cum uenerit tẽpus ut oua pariat:eleuat oculos ad cælum:nec priuſq̃ uirgiliam ſtellam uiderit:oua deponit:ſed cum eam ortam uiderit:oua in terra cooperit: & ea obliuiſcitur: ſed caliditas ĩ terra illa excoquit:donec pulli producant̃.
Aſida:ſtella.uel auis.
Aſia ad mediam partem orientis habet in oceano æoo oſtia fluminis gangis:A ſmiſtra caligardamana:cui ſubiacet ad eurum inſula taprobane: ex qua oceãus indicus uorari icipit.A dextra habet timaui montis ubi caucaſus deficit: promontorium ſmara:cui ad aquilonem ſubiacent oſtia fluminis otorogoræ:ex quo oceanus ſiricus appellatur in his finibus idia eſt.Quæ habet ad occidentem flumen indum:quod rubro mari excipitur.a.ſeptentrione mõtem caucaſum.Reliqua ut dixi æoo & indico oceano terminatur.hec habet gentes.xliii.abſq; inſula taprobãe:quæ habet decem ciuitates abſq; reliquis inſulis habitabilibus plurimis.a flumine Indo quod eſt ab oriente uſq; ad flumen tigrim:quod eſt ab occaſu. regiones ſunt iſtæ.aracuſia pthia.aſſyria pſis Media ſitu terrarum mõtuoſo & aſpero.hæc a ſeptẽtrione habent montem caucaſum.a meridie mare rubrum & ſinum perſicum.In medio ãt ſui flumina ꝑcipua.Idaſpẽ & arabin. n his ſunt gentes xxxii.Sed generaliter dicitur pthia quãuis ſcripture ſanctæ uniuerſam ſæpe mediam uocent a flumine tigri uſq; ad flumẽ euphraten Meſopotamia eſt incipiens a ſeptentrione inter mõtem taurum & caucaſum:cui ad meridiẽ ſuccedit Babylonia:deinde chaldæa.nouiſſima arabia quæ & eudæmon:quæ iter ſinum perſicum & ſinum arabicum anguſto terræ tractu orientem uerſus extenditur:In his autem ſunt gentes.xx.&.yiii. a flumine euphrate quod eſt ab oriente uſq; ad mare noſtrũ quod ab occaſu eſt:deinde a ſeptentrione.i.a ciuitate datuſa:quæ in confinio armeniæ & cappadociæ ſita eſt haud procul a loco:ubi euphrates naſcitur uſq; ad ægyptum & extremũ

ſinum arabicum:quod eſt ad meridiem lõgo an guſtoq; ſulco ſaxis iſuliſq; creberrima rubro mari.i.ab oceano uerſus occaſum extenditur. Syria generaliter nominatur:habet maximas prouincias Comagenam phœniciam palæſtinam abſq; ſaracenis & nabatheis:quorum gẽtes ſunt.xii.
Aſia:elatio.ſiue eleuans reuelata ſiue gradiens auferens.
Aſſis uel as.Aſſis.genus maſculini põderis genuſ eſt ꝓ uno ponit̃:ꝓ integro aliquo uelut ꝓ libra.
Aſſis duodecim unciis conſtans quiq; ſic ſcribit̃ & libra dicitur.
Aſſiduus apud antiquos dicebat̃:q aſſibus cõferẽdis ad ærariũ aſſiduus erat uel ab aſſidere.
Aſſiduus aſſem dans dicitur.i.uindex.qui æs aſſidue dabat:qui & locuplex eſſe debebat.
Aſſiduitas:ſtudiũ.induſtria.pſeuerantia.labor.
Aſylum nunc templum alias locum:quem uiolare nefas erat:ſignificat.interpretat̃ ſine pœna uel timore.i.domus refugii.
Aſilus quẽ græci οι ϭϡρον oeſtrum ruſtici tabanũ dicunt.
Aſylum templum:quod Remus & Romulus cõdiderunt.ad quod quicunq; confugeret ab om̃i noxa liber eſſet.
Aſyntheton uerba ſine coniunctiõe.ut tempeſtas grando uenti:huic contrarius eſt polyſynthetõ ut tectumq;.laremq;.armeq;.
Aſymphonia græce:inconſonantia latine.
Aſinus ab aſſiẽdo dictus:quia priuſq̃ uſus equorũ eſſet:his homines utebantur.
Aſinus dicitur quaſi alta ſinẽs Aſina: aſellus aſella deriuantur inde aſininus.na.num.
Aſinus ſignificat corpus humanum uel populum gentilem.Aſina ſignificat carnẽ uel plebem dei notitia carentem ſed iugo aſſuetam.
Aſſyria dicta ab aſſur filio ſem : hæc ab ortu Indiã tangit a meridie Mediã:ab occiduo tigrim:a ſeptẽtrione mõtẽ caucaſum:ubi portæ caſpiæ ſunt: inde aſſyrii qui nũc Syrii dicũtur ab euphrate uſq; ad indorum fines.
Aſſyrii interpretantur dirigentes.
Aſſir :uinctus.
Aſſiſto tis ad adiuuandum uel parandum ſum paratus:unde aſſiſtrix ideſt quæ aſſiſtit ut uoluntatem alicuius faciat.
Aſſium.ſpolium.
Aſmath fortis morte.
Aſmo interpretatur nouiſſimum eius.
Aſmona celeriter numera.
Aſſoletum alliſum.
Aſſolentes aſſilentes.
Aſon ſilens feſtiuus uel os ab oſſe non ab ore interpretatur.
Aſopos fluuius de theſſalia exit pater æginæ matris æaci.
Aſopũ quod ſignificantius dicitur græce ubi multa uænalia ſunt.
Aſſor urbs regni iabin interpretatur aula.
Aſor ſagitta luminis interpretatur.
Aſotus luxurioſus.
Aſpar aſparis proprium cuiuſdam barbari.
Aſparagus dictus ꝙ ſpinoſa ſit frutex eius:ex qua naſcitur.
Aſparagi in cibo ſumpti ſtomacho proſunt.calidi ſunt:in aqua cocti omnes ueſicæ cauſas curant & calculos frangunt.
Aſparagus genus piſcis optimi uel cancri marini uel fungi.
Aſpergere.ſpargere:unde aſpergo ginis.i.aſpſio.
Aſpernor.aris.antiquitus commune:nunc deponens dicitur.
Aſperno.nis.actiuum.
Aſpernari:deſpicere.deteſtari.
Aſper aſperi & ꝑ ſyncopã aſpri fœmininũ aſpera a genitiuo fit:inde aſpero.as.ui.actiuum eſt.
Aſperum non planum intractabile durum:cuius partes in diuerſa iacent:cui contrariũ eſt læue:& dicit̃ aſperꝝ quaſi a ſpẽ leni refugiens uel ſine plano comparatur aſperior aſperimus.
Aſpeculatio.aſſenſio.
Apello.as.ui.expello.
Aſpicio ꝑ unum.ſ.nam ſubtrahitur.d.cũ ſequens ſyllaba ab.ſ.incipit & alia cõſonante:ut aſpiro.
Aſpirare:flare.fauere.immittere.redolere.
Aſpiratio ſonus uberius eleuatus : cui contrarius eſt proſodia.
Aſpidicæ uncini incaſtraturæ:fimbriæ: catenulæ.
Aſpidocelanæ immanis bellua maris cetus aſpis ſerpens:qui concite interficit.
Aſpis dis ſomnifera dum percutit:qua nulla plus habet ueneni.
Aſpira.ruina.
Aſporto pro abporto dicimus.Priſc.Aſporto.b.in ſ.uertitur:ſicut aſpello : nã apporto & appello ab ad componuntur.
Aſportare:de loco ad locum portare.
Aſpratiles:piſces ſaxoſi.
As mons ſaxonie.
As fortitudo uel firmitas.
Aſta contus cum ferro:cuius diminutiuum aſtile iaculum.
Aſtabari a Sabata filio chus.q olim ſubachei dicti.
Aſtarium ubi uenduntur bona proſcriptorum.
Aſtaroth quilia uel fractura expoliatorum
Aſtarten interpretatur factura ſuperflua.Idolum. ſidoniorum.
Aſtericus nota:quæ ibi apponitur:ubi aliqd omiſſum eſt:ut illuceſcat per eam quod deeſſe uidet̃. Nam aſter græce latine dicitur ſtella.
Aſtra ſtellæ grãdes ut oriõ:ſtella uero q̃libet & ſingularis.Sydera pluribus ſtellis facta ut pliades.
Aſtera:gemma ex india.
Aſterces gẽma cãdida habens intra ſe ſtellã candidam quandã deambulantẽ:unde ab aſtro dicit̃.
Aſtipulari:interrogare.aſſequi.inuenire.
Aſtipulator.Idoneus teſtis uel promiſſor.
Aſtyſmos eſt urbanitas ſine iracundia:ut Qui bauiũ non odit.amet tua carmia meui Virgi ius.
Aſtyonas:hectoris filius.

Aſtos.tas ſtiti.titum.& ſtatum.

Aſtraba.tabella.ubi pedes quieſcunt.

Aſtriſin mons mauritaniæ.

Aſtrocynos:canicula.

Aſtrologia eſt ratio:quæ conuerſionem cæli & ſi gnorum definit poteſtateſ:ortus quoq; ſyderum uel occaſus.

Aſtrologi:qui aſtris augurantur.

Aſtronomia aſtrorum lex : quæ curſum ſyderum docet Abraham autem hanc primum inſtituiſſe ægyptios Ioſephus auctor aſſeuerat.

Aſtrolabium inſtrumentū de circulo uel etiā qua drato factū cū fiſtula recta.dictū qa eo aſtra laban tur.i.ad noſtrā cognitionē ueniunt.

Aſtrologia partim naturalis parti ſupſtitioſa ē Na turalis dum exeqtur ſolis & lunæ curſū uel ſtel larum certas tempoꝝ ſtationes.Supſtitioſa uero eſt:illa quā mathematici ſequūtur.q in ſtellis au gurant̃ quiq; ēt duodecim ſigna per ſingula aīæ corporis mēbra diſponūt:ſyderūq; curſu natiui tates hominū & mores prædicare noſcūtur.

Aſtronōia uero ē una e.ſeptē liberalibus artibus.

Aſtroſus:quaſi malo aſtro natus.

Aſtruere.affirmare.

Aſterco equus.ambulator.

Aſtula a tollendo dicta genus hærbæ & regio.

Aſtruco onis accipiter maior.

Aſtur.ſturis maſculinum eſt.

Aſtures gens hiſpaniæ:quæ circa aſtruam flumē moratur.

Aſtu nomen indeclinabile:quomodo cornu ab α ϛυ urbs.i.urbanitas eloquentia.

Aſtus:fraus.fallatia.

Aſtutus ab aſtu dictus:q eſt callidis : inde aſtutia.

Aſſultus:impetus.

Aſſurgo tibi dicitur.

Aſſuerus rex fuit ab india uſq; ad æthiopiam id eſt Artaxerxes.

Aſſueſco abſolutum eſt:& inuenitur pro aſſueſa cio & aſſuetus ſicut quieſco quietus: quæ magis ſunt nomina.

Aſſum:dictum quaſi arſum.

Aſſuri ſunt aſſyrii ab aſſo filio ſem.

Aſſur diabolus.

Aſſur diligens uel beatus aut gradiens.

Aſſur arguens aut conuincens.

Aſſurim nemus interpretatur.

Aſſurim ignis illuminationum.

Aſſuri atrium meum.

Atabulus:fluuius.

Attacus & epyomatus ignotæ aues.

Atad interpretatur teſtimonium uel ramus.

Athaniel:tempus meum dei.

Atach:tempore tuo.

Athalia tempus domini:ſiue tempus eius:ſiue temporalis:ſed melius regina fuit iſrael.

Atlos αθλοσ certamen.

Athlon αθλογ premium certaminis.

Atta qui primus plantis ambulat.

Attalus rex paganorum ditiſſimus.cui populus Romanus teſtamento ſucceſſit.

Attanuba:genus uaſis.

Athanaſia:græce immortalitas.

Athanatos immortalis.

Athax:fluuius.maſculinum barbarum eſt.

Attaminare:inquinare.corrūpere.uſurpare.

Athanas populus quidam græciæ uagans.& di ſperſus ſiluis.& proprium hominis nomen.

Attanus ſinus ultra ſcyticum oceanum urgens.

Attagab ſalubris.

At cōiunctio copulatiua:interdū aduerſatiua:ut At regina graui licet hāc poſtponi ſed metricam quod fere in oībus ꝑpoſitionibus inuenitur

Atat interiectio timentis uel expaueſcentis.

Atauus:abaui pater.

Attegie mauroꝝ caſulæ dñ̄t.qa ad tps teguntur.

Atella oppidū cāpaniæ:hinc atellani ludi dicūtur.

Atellaria ꝓpriū comœdiæ ab auctore ſic dicta.

Athenæ achaiæ ciuitas quaſi athanatos ideſt im mortalis dicta:uel a Minerua quæ græce αθηνα dicitur athenæ:quæ illam fundauit:declinat̃ ue ro tantum pluraliter hæ athenæ.

Athenienſis ideſt aſſumpſit cauſa euphoniæ.

Athenas cecrops condidit:& ex ſuo nomine uoca uit eam Cecropiam.ipa erat patria magnoꝝ phi loſophoꝝ:inde per alias terras multiplex doctri na diffuſa eſt.Ibi apoſtolus Andreas anunciabat chriſtum crucifixū.Iudæis ſcandalum : gentibus autem ſtultitiā.ipſis uero uocatis Iudæis ſeu gre cis chriſtum dei uirtutem & dei ſapientiam.

Atheſis flumen galliæ.

Ater niger.& ideo obſcurus:quaſi aer teter.

Atheſis flumen Veronæ.

Athechnos inartificiales ατεχνοσ græce.

Attica uidelicet & athenienſis una ē lingua græco rum.qua uſi ſunt omnes græci attici.

Athenienſes & attici ab Atti filia græci ſucceſſoris Cecropis:a quo græci dicti cognominati ſunt.

Atticæ genus columnarum quaternis angulis.

Attis florem deſignat.græci mineruam dicunt.

Atys pulcher puer fuit:quē amauit berecynthia.i. terra īterpretat̃ uero atys flos uel puer uel impe tus uel proximus.

Atticus burdonus.

Attigit:deguſtauit.

Atlas maximus gigas fuit:mō mōs maſſyliæ dr̄.

Atlas rex æthiopum aſtrologiæ peritus . qui uiſa gorgone in ſaxum mutatus eſt:q etiam frater ꝓ methei fuit & maternus auus mercurii.

Atlantides filius athlantis:quæ & heſperides fuiſ ſe dicuntur:ſtellæ ſunt in unum poſite.

Atleta pugnator græce luctator.uir fortis.

Atnepos:filius abnepotis.

Athoici heretici:qui dicunt omnia peccata æqua lia.animamq; perire.

Atomus tenuiſſimus puluis:q ī radiis ſolis appa ret:uel quicqd diuidi nō pōt græce.ꝫ.ā ſine: τομη inciſio tome īterpretat̃.Sunt aūt atomi uel in tpe uel in numero uel in corpore.Atomi.ccclxyi. faciūt unū oſtentū.Oſtentū unū & dimidiū facit

unũ momentũ. Moměta duo & duæ partes uni/us faciũt ptẽ unã. una pars & ſemis facit unũ mi/nutũ. duo minuta faciũt unũ punctũ. quinq; ue/ro pũcta horã unã faciũt. hora igit̃ habet atomoſ xxii. milia. d. xl. oſtẽta. lx. Moměta. xl. ptes. xv. pũ cta. v. Aliter ſiue duo minuta. ccccclv. faciunt pũ ctum unũ. iiii. uero puncta faciunt horam unã.
Athomia græce debilitatem ſtomachi.
Athomie. ueſice hoc eſt debilitas.
Athoniel tps eius deus: uł reſpõſio dei ĩterpretat̃.
Attonitus: confuſus. perturbatus.
Athos mons macedoniæ altior nubibus.
Atqui: quinetiam: ideoq;: potius certe.
Atquin: certum eſt ſaltem. cõiunctio rationalis.
Atq; coniunctio copulatiua ordinis cõmunis: ſed raro poſtponit̃: quomodo etiã quia ſignificat co pulationẽ ſolã. Que uero ſemper poſtponit̃ & en deticum ẽ ſignificat non ſolum: & ſed etiam Δε græcam quãdo repletiua eſt: ac autẽ ſemper poſt poſita & accipitur pro aduerbio ſimilitudinis: ut haud ſæcus ac iuſſi faciunt.
Atrade: december menſis.
Atralech: Idolum Aſſyriorum.
Atramentum dictum: quod ſit atrum: cuius ſpeci es picturæ & quottidiãno uſui neceſſaria ẽ huius uas atramentarium dicitur.
Atramus. auis nigra uel uetuſtate niger.
Attracus: lugubris.
Attrecto. tas. taui. male contingere uel palpare cũ pollutione.
Atrium. magna domus. quod addãtur ei tres por ticus exterius. uel ab atro: quia atriũ proprie cu/lina dicitur ꝙ ſit nigra.
Atrienſis: ianitor oſtiarius.
Atridæ atrei filii idẽ Agamẽnon & Menelaus.
Atriplices humidam & frigidam uirtutem habẽt in cibo ſumpti uentrem ſoluunt.
Atropos una ex tribus parcis irreuocabilis uel ſi ne ordine.
Atrophia: nutrimẽti ceſſatio græce dr̃. Eſt. n. tenui tas corpis ex cauſis paulatim cõualeſcẽtibus.
Atrox dictus ꝙ ſit tetris moribus. i. durus crude/lis nec ſui habilis: dirus uero ĩmiſericors dicit̃.
Atrum nigrum. inde atrium proprie culina dictũ ꝙ ſit nigra.
Au interiectio indignitatis uel admirantis.
Auaricia aut generalis aut ſpecialis: generalis qp/pe qua qſq; appetit amplius q̃ oportet: Specialis autem: q̃ uſitatius amor pecuniæ dicitur.
Auaricia eſt nimia acquirẽdi: diuitias habẽdi uel tenendi cupiditas.
Auaricia cupiditas ab auere quod eſt cupere.
Auaricia eſt iniurioſa appetitio alienorum.
Auarus dictus ꝙ ſit auidus auri: & nunq̃ opibus expleatur: inde auaricia.
Auans uacans.
Auarus q nõ ſuo utit̃: cupidus & aliena deſiderat.
Auceps: aues capiens: inde aucupor.
Aucilla: ortigometra.
Auctio crementum. publica uænditio.
Auctionator emptor: qui auctionem facit.
Auctionarius qui emit. qui res paruas uendendo & emendo lucra auget multa.
Auctio uænditio: quia emẽtes auget & uẽdentes.
Auctius: amplius. uberius.
Auctoratio uænditio ſub auctore: Auctoratus ue ro conſuetudo priorum.
Auctor dux ab augendo.
Auctor quando ſignificat auctoritatem commu nis generis eſt quando auctionem auctrix facit fœmininum ſicut cætera uerbalia.
Auctum: ampliatũ. ab augeo. es inde auctius & au ctor & auctio & auctiõarius & auctionator.
Aucupari: inſidiari. attentare. aues capere.
Aucupo pro aucupor ponitur.
Audacia temeritas quæ & confidentia dicitur in malo ſemper accipitur.
Audax qui non metuit: temerarius qui nõ exiſti/mat periculum. hic & hæc & hoc audax pro arro gante ponitur proprie.
Audacter: cum audacia. pro audaciter.
Audech: q fæderatũ aut nuptiale factum ſuſcepit αυΔηρ Auden græci uocẽ dicunt. ab auditu.
Audeo. es. auſus. ſũ. uñ audax. cior. ſimus audacia.
Audio. auribus: capio. actiuum eſt.
Auditus dicit̃ qđ hauriat ſonũ. uerberati aeris.
Audolaps animal accerrimũ cornua lõga & præci dentia habens.
Auellere. auferre. extirpare. unde auulſus. ſa. ſum.
Auellana: ſpecies arboris.
Aueruncare. auertere. eruncare. eradicare.
Auena per. u. herbam: per. b. lorum ſignificat pro calamo ponitur.
Auentinus mons in urbe roma dictus ab auenti/no rege albanoꝝ: q ibi ſepultus ẽ: uel ab aduectu auiũ a flumine ad eũ uolantiũ iuxta tyberim.
Auernus lacus ſicut & lucrinus infernus dicitur locus eſt. n. in cãpania: ſuper quẽ eſt ſpelunca per quam ad inferos deſcenditur dictus auernos qa aues uolare deſuper non poſſũt præ fetore.
Auerſor. aris. deteſtor.
Auet: cupit. gaudet. inde auidus. auidior. audiſſi/mus. auiditas. componitur auarus auaricia.
Aue græce dr̃ chære hebraice uel ſyriace. ſalalach ſiue ſalamalach. i. pax tecum.
Aue auete & aueto ſalutãdi uerbum eſt defectiuũ
Auehere. aſportare.
Aufero aufers abtuli: qđ ẽ tollere ex ab & fero: ne ſi affero dicãus ex ad & fero cõpoſitũ uideatur.
Aufidus fluuius Italiæ uerſus adriaticũ apuliæ.
Augeo. ges actiuum ẽ: inde auctus. ta tum. auctor auctrix. auctoritas. auctoriſta auguſtus augmen tum. unde augmento. tas. taui. tatum. actiuũ eſt ablata. o. cõmunis generis eſt.
Auguror cõe antiquitus pro quo modo dicit̃ au/guro. aui. atũ. neutrum. inde augur.
Augur q aues colligit uel attẽdit: unde auguriũ.
Auguriũ auium garritus quaſi auigarriũ uel aui/gerium: cum quis attendit quid aues garriãt uel gerant & augurat.

Auguſtus auiū guſtus quaſi auiguſtus locus ubi ponebāt carnes ad comedēdū auibus uel auguſtus auis geſtus.quando uero proprium ē ab augendo dicitur.

Auguſtus rex filius actiæ q̄ nata eſt de ſorore Iulii cæſaris.i.octauianus pro auunculo ſuo ab augēdo dictus:quia auxit romanū imperium.

Auguſtum apud Romanos religioſum nomē imperii quia augerent olim rem publicam.

Auguſtus menſis ad honorē auguſti octauiani dictus græce βον λρομιομ dicit hæbraicæ ι λουα ægyptiace μεσορμ macedoniace λωοσ.

Auguſtum amplificatum.

Auguſtiſſimum:famoſiſſimum.

Auguſtinus:magnificus.

Auguſti:ſolenniter ſtantes.

Auguſteū & tiberium genus marmoris.

Auguſta.aucta.pulchra.clara.ſancta.

Auguſtea genus chartæ præcipue ad honorem auguſti.facta.

Auia.deuia.inceſſabilis.ſecreta:ubi non eſt uia:de uia uero uel inuia ubi ſi uia fuit uel ſi non fuit: modo non apparet.

Auia mater patris uel matris ab auo dicitur qui & ab æuo dicitur.

Auiaria ſecreta nemora dicta ꝙ tm̄ aues ibi ſtēt.

Auidus multum cupidus ab auere:ide auiditas.

Auidus dictus ab habēdo:qa ſp habere deſiderat.

Aui priores maiores hominum.inde auitus.ta.tū .i.antiquus.qua.quum.

Auigerus:augurator.

Auis ſine uia dicta.ꝙ uiam certam non habet: inde diminutiuum auicula deriuatur uel cōponitur augur.augurium.Auguſtus auguror.cōponitur auſpex aſpicium auſpicior aris.auceps cupis:inde aucupor & aucupium.

Auis caſta ex moribus dicta.i.turtur:quia amiſſa priori copula.caſta manet.

Auis tarda:eo ꝙ grauis uolatu ſit:ea eſt gradipes.

Aula:domus regia uel carcer uentorum.

Aula inde aulæa componitur.

Aulæa curtinæ uel uela picta:ideo dicta quia ī aula.i.in domo attali regis aſiæ ſunt inuēta.

Aulæum diadæma regis uel uelum ſiue corona uel profundum.

Aulici:palatini.

Aulicus:regalis.

Aulæa regalia ab aula.

Aulæ dicūtur fiſtulæ organales Aulæ græcæ cānula:inde auledus qui cānulis canit.i.tibicē.Aulæ cānulæ aut chordulæ:quæ in organo reſonāt.

Aulis.dis.inſula:in qua græci detenti ſunt dū irēt ad troiam.

Aumatium locus ſecretus dicitur publicus ſicut theatrum.

Aunam:interpretatur meror eorum.

Auocare.ſeparare.

Auunculus frater matris:qui ab auo dimminutiue ueniſſe uidetur.

Auunculus uero magnus frater auiæ dicitur.

Abortum.cōceptum.imaturi partus effuſum.

Aura ab aere dicta:agitatus.n.aer auram facit.

Aura ſplendor:hinc aurum:ꝙ ſplendeat dicitur de aurarii.i fautores.

Aura popularis:rumores.fama.

Auro.as.aui.i.ſuperaptare auro.actiuum eſt.

Auratæ genus piſcium dictæ quod in capite auri colorem habeant.

Aureax:equus ſolitarius.

Aurelienſis ciuitas franciæ.

Auricalcum dictum:ꝙ ſimilitudinem auri & æriſ habeat:æs.n.græce dicitur calco.

Auricomus fœtus.ramus aureus.comas aureas.i. folia habens.

Aurifex dictus ꝙ aurum faxit:faxo pro facio.

Auriga:equorum agitator:proprie dictus ꝙ currum agat uel ꝙ hauriendo.i.trahendo habænas agat & regat.

Auricula auris parua:unde auricularius: auſcultator:conſiliarius.

Auripigmentum ob colorem dicitur.quod græci arſenicum dicunt.

Aurire:ſorbere:audire.glutire.trahere.ferire uidere:actiuum eſt:ſed aſpiratum debet eſſe.

Auris auide rapiens uel hauriēs ſonum uel ab audiendo:inde auritus ta tum.auriculum auricularis:auricularius.

Auſculto as:audio:componitur obaudio obedio exaudio ſobaudio.

Auris dei potētia exaudiēdi ītelligitur exauditio.

Auroſum:gilbum.

Aurigo:morbus regius.

Aurographia imenſum pondus auri habētia.

Aurora proprium eſt pro dea.pro die appellatiuū deriuatur ab aura:proprie enim aſcenſus eſt ſolis.prima pars diei aurora dicitur: ī qua ſolet aer pulſu ſolis commotus auroram facere uel a primo ſplendore aeris ſole.percuſſi:qui græce eoos ηωσ dicitur.

Aurora dici putatur pro ſplendore quaſi eurora.īde etiam aurum dicitur & aurarii quia fauoribuſ ſplendidos faciunt: ideſt claros: & aurigæ quia ſplendorem ſibi agant: qui fit auris populi ideſt clamoribus.

Aura dicitur ſplendor:hinc aurum eo ꝙ præ ceteris metallis ſplēdeat.inde etiā aurarii ideſt fautores:qui quaſi fauore inauriāt homines.

Aurunci antiquiſſimi populi italiæ ante latinum.

Auſcultare:audire obtemperare.

Auſim auſis auſit pro ſubiunctiuo ponitur audeā audeas at.auſum auſus ſim & audebo.

Auſonia italia.

Auſpex dicitur eo ꝙ auium auſpicium intendat. ponitur pro adiuuāte.

Auſpicor aris deponens pro quo auſpico inuenit incipio adordior.conſequor.

Auſpicatur:incipit.initiū cuiuſcūꝗ rei requirit.

Auſpicium.i.auium inſpectus:demōſtratio alicuius rei quo initium ſumat.

Auſter uentus:a meridie:a dextris eorum:a fini

ſtris africum habet dictus ab hauriendo aquas nam nubila nutrit:& aquas dat:hic & calidus ē: q græce nothus dr̄ ꝙ interdū corrūpat uel uiciet aerem:inde auſterinus.i.meridianus.

Auſterus ra rum ſeuerus.iratus:inde auſteritas ſeueritas.

Auſtra idem & rota inſtrumentum ab hauriendo aquas.

Auſtralis qui & auſtronotius.

Auſtralis piſcis dictus:ꝙ & undas hauriat ore.

Auſtrare:humefacere ab auſtro.

Auſtri nymbi uel uenti.

Auſtrinatus macer.i.uento auſtro corruptus.

Auſtrinus:calor meridianus.

Auſtro africus uentus dictus ꝙ hinc & ide auſtro & africo ſit iunctus:idem eſt libonotus : ꝙ hinc ſit libs inde notus.

Auſtrum:purpura.ornamentum ſellæ regalis.

Auſus ſa ſum uł auſus ſus ſui.i.audacia ab audeo

Auus pater patris a æuo dicitur:inde auitus.ta.tū auunculus auia:cōponitur proauus attauus tritauus abauus.

Authentes αυθεντησ dominus auctor.

Autem coniunctio expletiua : ſicut uero quidem equidem quoq̧.n.nam nanq̧ uel ubicunq̧ coniunctiones ornatus cauſa uel metri nō neceſſitate ponūtur completiuæ dicūtur oēs tn̄ inter aliaſ ſpecies inueniūtur:ut æneas uero uel aūt pius & fortis fuit:cōpletiua eſt quia ſi tollať uero ſignificatio integra manet . Sin uero dicā æneas quidē pius fuit ulixes uero uel autem aſtutuſ pro copulatiua accipitur.quia utriuſq̧ rei ſentētiam ſimul ſignificat cū ſubſtātia : poteſt etiam diſtributiua dici quia diſtribuit diuerſas res diuerſis pſonis.

Aut coniunctio diſiunctiua pro uel:quando uero cum aſpiratione & d ſcribitur nō ſignificat.

Autentus princeps uel auctor.inde autenticus.

Autenticum:auctoritate plenum firmum.

Autlops animal eſt accerrimū nimis : adeo ut nec uenatores ei appropinquare poſſint : habet enī longa cornua ſerræ figuram habentia ita ut poſſit arbores magnas & altas ſecare:& ad terrā deponere:Cum autem ſitierit uenit ad magnū eufratem fluuiū & bibit.& ibi frutex eſt qui dicitur græce hericine habens uirgulta ſubtilia atq̧ prolixa:ueniens autem incipit ludere cornibus ſuis ad hericinā : & dum ludit :obligat cornua ſua in uirgultis eius : cum autē diu pugnans liberare ſe non poſſit:exclamat uoce magna: Tunc audiens uenator uocem eius:uenit & occidit eum:

Autquin quinpotius.

Autum:ſecretum aut ſemotum.

Aytes.i.eius in fœminino αυτησ græce.

Aytoy αυτου in maſculino & neutro.

Autumare:exiſtimare aſſerere.

Autūnus a tempeſtate dictus quādo folia cadunt & omnia matureſcunt.

Autumnus ab augumento dicitur uel ab autumnādo.Nā autumnare colligere dicitur.

Auxeſis:auctio.augmentum paulatim ad ſuperiora.figura eſt:ſicut nomina quædam confirmāt dictiones a cōmunione remota:quæ oſtentationē & habitum poſſumus nuncupare.

Auxit:augmentauit.inde auxilium adiutorium.

Auxilior aris modo deponens:antiquitus cōmune pro quo auxilio.

Axa filia caleph fuit.

Axes tabulæ.

Axillæ:aues minores.

Axis cæli eſt ſeptentrionalis linea recta per mediam pilam ſphæræ.Axis dictus:qa in ſphæra uel rota uoluatur.Duo autem axes ſunt: quibus cælum uoluitur:boreus quem aquilonē uocamus & alter auſtralis:qui terra tegitur:& aphanes αφανησ a græcis uocatur.

Axis ſeptentrio:nam αξων axon dicitur græce.

Axiomata proloquia:& maxime propoſitiones in topicis.

Axioma obnoxium ueritati aut falſitati:ut Cicero diſputat.cicero non diſputat . Axioma αξιωμα dignitas.

Axongia:pinguedo.ab unctione dicta.

Azabel fluens ſanguinem uel ſterquilin ium īterpretatur.

Azarias conſilium uel auxilium domini interpretatur hebræū eſt:chaldaice abdenago diciť.

Azima ſine fermento:nam a ſine.zima fermentū.

Azimus ſincerus:non fermentatus panis.

Azirius interpretatur iracundus.

Azor interpretatur occiſus.

Azotus urbs palæſtinoꝝ:eius habitatores azotii.

Azoni extra zonam morātur.

B Littera & p ſeu ph uel f habent quandam cognationem nam pro ſe ponuntur ut ambo pro āpho buxus pro βυξοσ publicus ποπλικοσ triumphus θριαμβοσ puniceus φοινικειοσ purpureus πορφυρεοσ pro byrrho byrrhū.

Babel interpretatur confuſio : ubi nunc babylon uocatur:hæc eſt turris babel:ubi confuſio līguarum diuinitus facta eſt.inde babylonia deriuatur ipſa prouincia.

Babylonem urbem meſopotamiæ Nembroth gigas poſt diluuium primus fundauit . hanc a Nino uel a ſemiramide regina reparatam multi ꝓdiderunt.

Babylon īterp̄tať confuſio uel male cogitatiōes.

Babiger:ſtultus.

Baburrhus:ſtultus.ineptus.

Baburrha:ſtultitia.ineptia.

Baccha ſacerdotiſſa liberi patris a baccho:hæc & thyas dicitur.

Bacchatū bacchaꝝ ſacris frequentatum uel margarizatum.

Bacca oliuæ uel lauri pomum . agreſtis fructus hærbarum.

Bacca precioſa gemma.

Bacchaon græce.i.axis.
Bacchari.furere.diſcurrere.
Bacchana:furor.
Baccaris hærba iocũdi floris & odoris:uel baccharis:q̃ faſcinũ tollit:q̃ galgago dr̃ genus floris.
Baccar:fructus.
Bace.i.hedere.
Baccaneia uel baccene hærba iocunda.
Bacchanalia:baccationes.furores.
Bacchanalia feſtis dies liberi.i.bacchi:in qbus oĩa delicta ſine culpa fiebãt:& matronæ adulterabãt.
Baccaulus in quo mortui teruntur.
Baccharium uas aquarium.
Bacchaidæ.populi ſunt.
Bacchia primo a baccho:quod ẽ uinum dicta modo in uſum aquæ tranſit
Bacchus ideſt liber:qui inuentor uitis fingitur unde bacchum uinum dicitur.
Bacchius pes dictus:ꝙ eo pede bacchia ideſt libe ri ſacra celebrãtur.cõſtat ex breui & duabus lon gis:ſic ut canebãt.
Baculus ĩde bacillus diminutiuum a baccho: qui eum inuenit.
Baculus ſignificat diſciplinã. ad maiores pertinet.
Baculus paſtoralem cuſtodiã ſignificat.
Bacunus:ruſticus.ſtultus.
Bacteris baculus.
Bactra urbs perſarum gens uel regio iuxta aſſyrios:uñ bactriãi dicũtur.bactra pluraliter declinat̃
Bactratæ lapis ſciſſibilis.
Bactriani a ſale filio iectan : quos putant ſcythas fuiſſe:qui iuxta bactron fluuium conſederunt unde nominantur.
Bactrus fluuius oriẽtis a rege Bactro:a quo bactri eni & bactra urbs uel regio:cuius plane partes ꝓ phanis iugis ambiũtur:aduerſæ uero indi fluuii fõtibus terminãtur.reliqua fluuiꝰ ĩcludit occus.
Bactroperite qui portant uinum utris.
Badium equũ antiqui uadium dicebat:ꝙ cæteris animalibus fortius uadat:hic dicit̃ fenaticus nec nõ ſpadix a colorẽ palmæ:quẽ ſiculi ſpadicũ uocãt
Bafer:groſſus:ferinus agreſtis.
Bagina dicta:ꝙ ĩ ea mucro uel gladius baiulat̃.
Baianula lectus:qui in itinere baiulatur.
Baiæ ciuitas campaniæ iuxta cumas balneæ littoreæ ſũt ideſt portus a baiulãdis mercibus dictus a baia baias:ſicut a familia familias.
Baioaria eſt prouincia noricorum:ab oriente pannoniã:ab occidente ſueuiã:a meridie italiam Ab aquilone Danubium habet.
Baiulus:portitor.gerulus. nutritor . unde baiulo baiulas.
Ballal uanitas:uel lingua punica dicitur deus.
Bala interpretatur inueterata ancilla rachelis.
Balach interpretatur præcipitãs uel deuorãs excludens deuoratio glutitus.
Balaã uero populus uanus.
Balanum quoddã unguentum.
Balanus hærba.
Balanitæuuæ.a magnitudine nomẽ ſumpſerunt
Balãitidæ gemmæ ſubuirides & corynthiæ æris ſimilitudine media ſecãte flãmea uena.
Balani:grãdes uiri.
Balanorum glãdes uirides ſtringũt:coctæ minus in digeſtionẽ faciũt: fluxum omnẽ cõſtringunt.
Balare proprie uox ouium.Nam balãtes oues ſũt ideſt bidentes:inde balatus:a quo blãdus blãdior ſimus blandior iris.
Balaſtron ideſt centifolia:hærba græci agreſtium malor̃:flores dicunt βαλαρει δ ρ.balneum.
Balatrones:qui bona ſua in baratrum mittũt : uel deriſores in loquendo a balãdo.
Balatus tus prima producitur uox ouium.
Balbus a balãdo dictus:qui uerba nõ explicat:ide balbutio tis tiui neutrum eſt.
Baldach interpretatur uetuſtas ſola.
Baleares inſulæ duæ hiſpaniæ: aphroſiades & gẽnaſiades:quæ uulgo dicuntur maiorica & minorica.In his primum inuẽta eſt funda: unde & baleares dicuntur . Ballein βαλλει̃ν enim græce fundere latine dicitur.
Balenæ immenſæ magnitudinis beſtiæ in mari dictæ græce ꝙ aquas effundãt.
Balneum:in plurali:hæ balneæ:ĩde balneo as aui.
Baliſta genus machinæ ab emittendo dicta: torq̃tur eni urbere neruorum : & iacit aſtas uel ſaxa βαλλει ν græce mittere : inde balena & baliſta.
Balſamum odoratus.ẽ autem arbor:xilobalſamſũ lignum eius:carpobalſamũ fructus ſeu ſemẽ opo balſamum ſucus eius dicitur.
Balteus ornamentum dependens a cingulo . uel cingulus militaris dictus ꝓ eo ꝙ ſigna ex eo dependent ad demõſtrãdum legionis militaris ſũmã.i.ſex millia dc ex quo numero ipſi ſunt unde nõ tñ ꝙ cingit:ſed etiã a quo arma dependent balteus dicitur.
Bania orbata.
Baptiſmus græce unctio:lauatio facit etiã hoc baptiſmum.& hoc baptiſma.
Baptiſterium:tinctorium.
Baptæ cinædi & molles græce.
Barrhabas interpretatur filius magiſtri eorum.i. diaboli magiſtri iudæorum.
Barach interpretatur fulgurans.
Barachias ĩterpretat̃ bñdictus domini uel dñs:
Barachiel interpretatur benedictio dei.
Barathrum nimiæ altitudinis nomen dictũ:qua ſi uorago terræ:terræ hiatus.
Barba uirorum:barbæ aliorum animalium.
Barbarus incultus uulgaris imperitus extraneus a barba & rure.
Barbariſmus corruptela unius uerbi : ut ignoſcet producta penultima pro ignoſcere uel floriet ꝓ florebit fit in uerbis latinis.Quãdo uero barbara uerba latinis inſeruntur barbarolexis dicit. Item quando in proſa uitium fit:barbariſmus dicitur:quãdo uero in metro:metaplaſmus.Barbariſmus dicitur a barbaris gentibus : quæ latine orationis integritatem neſcientes cum barbaris confundebant uel barbariſmus a barbaro : bar

barus uero a barba: & rure: qui nunquã in urbe ſed in agris & ſiluis conuerſatus eſt: uel a græco baraia βαρεια latine depreſſio uerbi.

Barbariſmus eſt adiectio detractio imutatio tranſmutatio litteræ ſyllabæ toni aſpirationis: ſed ſala B ſopa.c.detractam habent.eſt igitur barbariſmuſ.

Barbaricum barbarorum aliquid uel auro ornatum.

Barbarus.maior.uetus.princeps.

Barbita: fiſtula paſtoralis.

Barbitus genus organi a barrho: ex cuius fit ebore.

Barbo barunculus.

Barca a baiulando dicta: quæ cuncta cõmertia maioris nauis ad littus portat.

Barcæi: gens africæ.

Barcocabas: ſtella.hebræum eſt.

Bardeſaniſtæ hæretici.qui chriſtum cæleſte corpus habuiſſe confirmãt: nec aſſumpſiſſe carnem ex uirgine.

Bardus: hebes.ſtultus.brutus.uel carminum conditor.

Baria βαρεια linea grauis a ſũmo dextræ in ſiniſtram depoſita.

Barimathia: ciuitas iudææ.

Bariona ſyriace filius columbæ.

Bariptos gẽma nigra cũ ſanguineis & albis notis.

Barriginæ: peregrinæ.

Barritanici flores qui in ſylua naſcuntur.

Baritona βαριτονα dicũt græci illa uerba: quæ ante finem habent grauem accentum.

Barnabas filius ꝓphete.uel filius conſolationis.

Barroi ideſt liber.

Barones græce dicti. ꝙ ſint fortes in laboribus.i. mercennarii.

Bartholomæus: filius ſuſpendentis aquas interpretatur.uel ſuſpendentis me.ſyrum eſt. hic ſortitus eſt indiam. hic apoſtolus lycaoniæ prædicauit in Albana urbe maioris armeniæ. decoriatur & per iuſſũ regis aſtyagis decolatur.viii. kal. ſeptembris.

Barrhus rufus niger.barum ciuitas.

Barrhus elephas a uoce dictus: ide barrio ris riui. bary βαρυ eni græce graue & forte ſonat ſonus elephantorum.

Baſan accẽtuatur in fine.i. ignominia uel ſyncheſis.i.confuſio.

Baſan interpretatur ſiccitas: confuſio.

Baſa interpretatur pinguedo.

Baſantes genus marmoris ferrei coloris uel duri.

Baſanico niſ carnificatus græce:

Baſſarides uaccæ uberes.

Baſſaris ſacerdotia a baſſo.i.baccho.

Baſcandæ conchæ æreæ genera uaſorum.

Baſelus dicitur corruptæ: is enim eſt faſellus ideſt genus nauis.

Baſes uel baſis: ſeſſio colũnarum.confirmatio fundamenti: nomen petræ duriſſimæ.

Baſes ſyriace rex.

Baſilis βασιλισ regina.

Baſileus βασιλευσ imperator uel rex fuit. ex βασιλευω:

Baſilica prius uocabatur regum habitaculum unde nominatur: nunc autem diuinum templum: quia ibi eſt dei cultus.

Baſilidiani hæretici a baſilide dicti: qui chriſtum paſſum negant.

Baſiliſſa βασιλισσα imperatrix.

Baſiliſcus βασιλισκοσ interpretatᷣ regulus ꝙ rex ſit ſerpẽtũ. Animalia enim cætera flatu necat & incendit a muſtella tñ uincitur: uel quia nõ audent ſibi appropinquare ſerpẽtes. maſculus eſt.

Baſilica hærba genciana.uirtutem habet calidam & prope ignitam.guſtu amaro.in locis paluſtribus naſcitur: cuius radix dolorem ſtomachi conpeſcit & epatis ac ſplenis ſiue ſplenum ac cordis. Iſchiaticus quoqꝫ non erit.nec ſpaſmum patietur nec tuſſim.nec colli dolorẽ quiſquis ea uſus fuerit.nec hydrops eũ tentabit aut ſuſpirium. Ad pectoris etiã dolorem prodeſt: ꝙ maxime pleureticis optimum remediũ præſtat ſanitas: lateriſqꝫ ſedat dolorem.facit & ad ſerpẽtium morſus: extenuat ſpiſſos humores intra corpus. & fel rufum per uentrem & urinam deducit: rhenes purgat: & qui uenena accipiũt: a periculo mortis liberat: ut quid multa dicam? omni qui ea uſus fuerit: dat ſanitatem.

Baſilius: primus cuſtos populi.

Baſis dicitur inferior iacens linea.ſic.

Baſium dicitur quod uxori datᷣ. Suauium quod ſcorto Oſculum filiis uel amicis uñ illud baſia cõiugibus ſed & oſcula dãtur amicis. Suauia laſciuis miſcentur grata labellis.

Baſon altare uel fultorium.

Baſus curtus a baſe.& proprium eſt.

Baſterna uehiculum eſt itineris mollibus ſtramẽtis compoſita.quaſi ueſterna.

Bata hebraice mola olearia dicitur.

Bathanum regio galliæ eſt.

Bathani ideſt frixones populus.

Batillum thuribulum: pala: ferrum quo colliguntur carbones.

Bathyllus cinædus.

Batin in daniele ueſtis linea & fœminalia ſignificat. Bati ſiue fœminalia brachæ lineæ uſqꝫ ad genua ſacerdotis pertingentes bath enim hebraicæ lineum dicitur.

Bathioca patena argenti ad ſacrificandum.

Bathos hærbæ genus.

Batus ſiue badus decima pars chori ſextaria.L. capit.

Battus gẽma.proprium paſtoris cuius meminit Theocritus ĩ qnto Idylio Ιωε μοι ωκορι λωσ.

Batus qui hebraice dicitur bath: eadem menſura eſt: quæ & ephy. Idem eſt: quod amphora.

Batuit: concidit.percuſſit.

Batulus: oppidum campaniæ.

Baubare: latrare.canum eſt.

Baubo as aui baubatum.

Baucalius gello: ubi infuſio fit: uas eſt.

Bauca armilla.

Baxea calciamenta mulierum.proprie comœdo
rum:quas baccheas dicunt.

Baxeus calceus.

B delliros demens uel aquæ ductus.

B dellium genus:lapidis.

Bedellium arbor aromatica colore nigra magni
tudine oliuæ lachryma eius lucida & ſubalbida.

Beare:beatificare.ide beatus beatitas beatitudo q̃
eſt ſtatus oīum bonoꝝ congregatiōe perfectus.

Beatitudinis gradus ſicut dona ſācti ſpiritus ī ſer-
mone domini ſeptē ſunt ſecūdum matheū.beati
paupes ſpiritu.beati mites:beati lugētes:beati q
eſuriūt & ſitiunt iuſtitiā:beati miſericordes:beati
mūdo corde:beati pacifici.Nā octaua beatitudo:
qui perſecutionē patiūtur propter iuſtitiā ipſum
ignem ſignificat:quo ſeptem probātur.

Beatus beneactus ab habendo quādo uelit & nil
patiendo quod non uelit.

Beatus uere ē:qui & habet oīa q̃ uult bōa:& nihil
uult mali:ex his.n.duobus beatus hō efficitur.

Bebius mons campaniæ ignem uaporans.

Bebryatus locus uel rex quidam.

Bebrycius populus theſſaliæ.

Befax mendax.

Bifarius bilinguis.

Beelſebō aſcēſio ſpeculæ uel ſpeculū interpretaꝛ.

Bel quod interpretatur uetuſtas'idolū eſt babylo
nioꝝ fuit uero hic idē belus pater Nini q primuſ
rex aſſyrioꝝ fuit:quē quidā ſaturnū dicunt.

Bel:genus gemmæ.

Bella locus campaniæ malifer.

Bellantur paſſiuum pro actiuo bellant profertur.
priſcianus.

Bellare bellum agere dicitur n eadem ſignifica-
tione.bello & bellor & bellico & belligero.

Belgis ciuitas;gēs galliæ:apud quā uſus curruū
prius inuētus eſt:uñ belgica ꝓuincia dicitur.

Bellem græci mentem dicunt.

Bellerophō equus pēnatus fingitꝛ qui & pegaſus.

Beelphegor interpretatꝛ ſimulacrū turpitudinis ſi
ue ignominiæ.Idolū.n.fuit moab uocabulo ba-
hal ſup montē phegor:quē latini priapum ferūt.

Belga eſt beluatum ciuitas.

Beli multi uocati ſunt reges precipue babylonis.

Belial interpretatur abſq; iugo diiudicans.

Belidæ belo patre procreati.

Belli portæ Iani gemini templum quod bello ape
ritur:pace clauditur.

Bellona redemptor cetariarum tabernarum:in q
bus ſalſamenta conduntur.

Bellona mater ſeu ſoror martis dea belli.

Belloregia:fortiſſima ciuitas.

Bellua immanis beſtia maris & terræ.

Belues:mendacitas.

Bellū prius uocatū duellū eo ꝙ duæ ſunt ptes una
uincens altera perdens:poſtea mutata littera:&
& detracta littera.u.bellum dicitur. Alii per anti-
phraſim dicunt a bono dictum bellum diminu-
tiue:eo ꝙ minime ſit bellum:inde etiam belliſſi
mum ſuperlatiuum & bellaria.

Bellus.ideſt gratioſus.

Bel uir interpretatur:inde bellum bellona dea.

Bellicus.ca cū.bellicoſus ſa ſum.& belligenus pro
priū.& bello as.pro bello antiqui dicebāt duellū
ex quo perduello.cōponitur belligeror bellificuſ
bellipotens.belliger imbellis.rebelliſ & debello
as & rebello inde rebellio.

Beel uetus dicitur.

Beelzebub Idolum fuit accaron.quod interpreta
tur deus muſcarū.zebub.n. uocatꝛ muſca. bel ipē
eſt beel ſiue baal.

Beemoth interpretatur aduentus mortis.

Beemoth hebraice animal ſonat.beſtia ignota eſt
ideo aūt beemoth ideſt animal diabolus dicitur
quia de excelſis ad terrena cadens proprio meri
to animal brutum eſt factus

Benacus:lacus Mantuæ magnus.

Benalia:benigna.

Ben hebraice interpretatur filius.

Bendidios aprilis menſis.

Benea interpretatur fontes uel excolationes.

Beneficus:bñfactor.largus:elemoſynæ deditus.

Benelinguatus:eloquens.

Bñficētia eſt quod agit charitas: ut ꝓſit proximo.

Beneuentū ciuitas:quæ prius dicta Sannium.

Beniamin interpretatꝛ filius dexteræ:quod ē uir-
tutis:dextera. n.dicitꝛ iamin:mater quippe eius
moriens uocauerat nomē eius bononin . i. filius
doloris mei:pr̄ hoc mutauit filius dexteræ.

Beniuolētia q̃ttuor modis captatur:a ſui ipſius p-
ſona:ab aduerſarii pſona:a re ip̄a:ab audiētibus.

Benignus ad bñfaciendū expoſitus:alios etiā ſua
dulcedine iuitans.priſc.a bene benignus.

Beo as aui.

Berbena hærba ſagmen dicitur dicta quaſi pure
hæc & gerabone dicitur græce.

Berecyntia ciuitas in phrygia & mater deorum.

Beretheos græce october.

Becillum officium muliebre.

Beryllus lapis uiridis:apud indos candidus.

Beryllus eſt lymphaticus:ut ſol in aqua limpidus
figurat uota gentium ingenio ſagacium.

Beronice & ꝓleamis urbes ægypti a regibus dictę

Beronix regina ægypti ſoror fuit ptolemæi.

Beroth:apud eos interpretatur.

Berola nomen mulieris:quæ uenit audire ſapien
tiam Solomonis.

Berſabec puteus ſeptimus interpretatur.uel pute
us ſacietatis.

Berſabe oppidum.

Berſi barbari fuerunt.

Beſſum genus uehiculi.

Beſtia ſignificat diabolum uel hominem ferum.

Beſtiæ a uaſtando dictæ ſunt:quæ morſibus & un
gulis ſæuiunt.

Beſtia quadrupes mutum animal.

Beta βηϊα apud græcos littera eſt & duo ſignifi
cat:apud nos uero genus oleris betaphius inde
deriuatur.i.inſulſus.priſc.

Betacius denominatiuum a beta.
Bethania interpretatur domus obedientiæ
Beth interpretatur filius uel domus uel confuſio ſecunda littera hebreorum.
Beth.ſiue batha mola olearia.
Bethezob interpretatur domus iſopi.
Betheum domus idoli.
Bethel prius dicta eſt luza:ſed poſtq̃ dormiens Iacob uidit ſcalam innitentẽ cælo & dixit: uere hic eſt domus dei & porta nomen cæli locus accepit bethel.i.domus dei. Quando autem a Ieroboã uituli aurei fabricati ſunt: uocata eſt bethauen: ideſt domus idoli.
Bethphage domus buccæ uel maxillæ interptaſ.
Bethica hiſpania.
Bethis fluuius hiſpaniæ.
Bethleem domus panis interpretaſ ciuitas dauid quæ alio noie dicitur effrata:ibi enim uerus panis christus ortus eſt.
Bethſaida piſcina in hieruſalẽ: q̃ & probatica.i.peculiaris dr̃ quia hoſtie in ea laudabanſ: interptatur aũt domus uenatorum. Eſt autem & ciuitas galliæ:unde petrus:& andreas & philippus.
Bethſamis interpretatur domus ſolis.
Beuer beueri maſculinum eſt quoddam animal.
Biannor:qui.Oneus: filius manthus μαντους qui Mantuam condidit dictus bianor quaſi aio & corpore fortis.
Bia βια græce uiolentia latine.
Bibera bis acuta.
Bibliopola græce:q & libros uẽdit ſcriptor librorꝝ
Bibionare:ſanguine inquinari.
Bibitarium aũt eſt ſanguis mẽſtruus mulierum.
Bibinum menſtruum.i.fluor ſanguinis.
Bibiones:q in uino naſcunſ.i.muſciões a bibẽdo
Biblii habitatores ciuitatis quæ biblos dicitur.
Bibix pugna.
Biblii artifices qui faciunt trapezitas uel nomen.
Biblus βιβλος iũcus codex liber uel duplex funis de naue.
Bubliotheca librorum reconditio:nam bibli libri dicuntur quia ex biblis quaſi iuncis fiebant: ide bibliotecarius repoſitor librorum.
Bubula papyrus dicta ꝙ humorem bibat.
Biceps duo capita habens uel bis acutum.
Bicerna ueſtis fulua.
Bicoatur: duplicatur.
Blinichium quaſi bicellium duæ celle.
Bidella Indiæ & Arabiæ arbor ſed arabicæ lachryma melior eſt.
Bidellium aqua quæ colligiſ de ueſcicis q̃ naſcuntur in ulmo:quæ faciunt ad uulnera corporis.
Bidens ouis:quæ inter octo dentes duos altiores hẽt:qua maxime in ſacrificio utebãtur. De bidẽte apud Au.Gel.lib.xy.ca.yi.bidentes.p. Nigidius i libro de extis appellari ait oues ſolas ſed oĩs bias beſtias:neq; tñ dixit aptius:cur bidentes.in cõmentariis uerum quibuſdã ad ius pontificiũ pertinentibus bidentes primo dictas littera immiſſa quaſi biẽnes.tum longo uſu loquendi corruptam eſſe uocem & ex biẽnibus bidentes factũ ꝙ id uidebatur dictu facilius.Iginus tñ Iulius in iiii.librorum quos de Vergilio fecit.Quæ bidẽs eſt inquit hoſtia oportet habeat dentes octo ſed ex iis duos cæteris altiores: p quos appareat ex minore ætate in maiorem tranſcendiſſe.
Bidental fulmen uel quod bis a fulmine percuſſũ eſt:quaſi bis dentes uel ſacrificium eſt.
Bidens inſtrumentum rurale & bifurcũ genus raſtri eſt uel anchora.
Bidentes:genus arationis.
Bidentare.fodere.
Bichæres habens duas hæreditates.
Bifera ſecunda coniux.
Bifariã bipartite.bilingue. ex utraq; pte duas habens rationes aduerbium diſcretiuum.
Biformes:duplices ianuæ.
Bifidus:in duas partes fixus.
Bigamus:ſecundus maritus.
Bigæ curuus cum duobus equis.
Bigæ ꝓ biiugæ ſicut quadrigæ pro quadriiugæ duabus breuibus in unam longam.
Bigæ duo equi iuncti.
Bigens.duabus gentibus natus.
Bigenera de diuerſis aĩantibus nata:ut mulus.
Bigenerꝝ de duobus generibus.conceptum: uel bigermen.
Bigenes de duobus generibus natus.
Bigera ueſtis ſuffa ideſt ualla:quæ & bilis dicitur
Biiugus ga.gum.
Bilanx diſcus uel libra duas lances habens.
Bilibri ſextarius bis aſſumptus.
Bilices duplices.
Bilinguis:fallax bifarius uel duas linguas ſciens: bilioſus dictus ꝙ ſemper ſit triſtis ab humore nigro qui & bilis uocatur.
Bilis humor fellis triſtitia.uirus.iracundia.
Bilitas amaritudo.
Biliuic adumbratio uocis aque ſcaturientis.
Bimaritus uel bimarcus ſecundus maritus.
Bimare:duplicare diſputare.
Bimatus ſpatium duorum annorum.
Bimembres centauri.
Bimulus:bimatum agens ſicut trimulus trimatum agens.
Bina tantum dicimus de his quæ ſingularem numerum non admittunt:ut arma.
Bini dicuntur quaſi biiuni.bino as aui.inde deriuatur binguana.i.iugera.
Biothanathus:bis mortuus: dupliciter dãnatus θανατος thanatos enim græce mors diciſ:melius eſt per uim mortuus
Biſpatentia duas ualuas apertas habentia.
Bipedalis:duorum pedum.
Bipennis ſecuris quæ duas pennas habet. hæc & dolabra dicitur hic & hæc bipennis & hoc bipenne:ut bipennis ſecuris uel eſt fœmininum.
Bipartitus:in duas partes diuiſus.
Birenia græce aduerbium dicitur latine.
Biremis nauis duorum ordinum remorum.

Byrrhia īterpretat uiriliter agens.b.in.u.cōuerſa.
Biricuntia:mater auguſti.
Birſa coriū ſed nunc ſignificat locum:qui Thyrus uel carthago dr̄:qa corio bouis ſit circundata.
Birſus uoluntas uitalis.
Birotum genus uehiculi.
Byrtus a græco fit ueſtis eſt amphibalus:uilloſus.
Biſaccia ſarcina mantica.
Biſaltæ populus ſcytharum.
Biſſextus dictus : q bis ſexies ductus aſſem facit : uel ꝙ dicitur bis.y.kal.mar.quod eſt unus dies.
Biſſe qui & bes dictus quaſi bis triens. uel triente demptus nā ex.yiii.unciis conſtat: quiꝗ ſic ſcri bitur.lx.
Biſſiltes porcus fiſſis ungulis.
Biſſinica ueſtis candida.
Biſontes oues bobus fere ſimiles:ſed fetoſi & im manſueti.
Biſtonia prouincia græce thracia.
Biſtonium ſtagnum in thracia.
Biſtemia Troia
Biſſulcum:utraꝗ parte ſulcatum.
Byſſus genus lini candidiſſimi & molliſſimi dicūt quidam genus ſerici groſſioris eſſe.
Byſſus in arbore naſcitur uel ſericum totum.
Biti proficiſci:ambulare.
Bitrire:ire.
Bitias unus ex principibus carthaginenſium.
Bitidus:biformis.
Bitin græci humile uel merſum dicunt.
Bithynia aſiæ minoris prima prouincia in ponti exordio ad partem ſolis orientis aduerſi thraciæ jacet prius hebritia dicta deinde migdonia:mox a bithynio rege bithynia.
Bitoris populus eſt.
Bithinia urbs primo Mirandina dicta.
Bruſcus genus auis.
Bitumen lacus afflati in iudæa.in ſyria autē limuſ eſt peſſima & terra æſtuans.
Biuiria:ſecunda coniunx:q ſecundū habet uirum
Biuera idem quod ſupra.
Biuida fortis.
Biuium duæ uiæ.
Bizacena:regio africæ.
Bizantium & Zeugis & Numidia regiones ſunt Africæ bizātium ubi adorſinetus:ciuitas zeugis ubi carthago magna Numidia ubi hippōe regiū & rufigada ciuitates ſunt:ab oriēte habent ſyrtes minores & ſalinaꝫ lacum:a ſeptentriōe mare no ſtrum:quod habet Siciliam & Sardiniam iſulas : ab occaſu mauritaniā ſitifenſē.a meridie montes uzare:& poſt æthiopum gentes peruagātes uſꝗ ad oceanum æthiopicum.
Bizantium urbs thraciæ quondam a Pauſania re ge Spthanorum condita:poſt a Conſtantino pri cipe in maius aucta conſtantinopolis dicitur to tius caput orientis.
Blandus blatu dulcis inuitans alios ad ſuam fami liaritatem inde blanditiæ affabilitas adulatio.
Blandioſus affabilis communis.
Blande delitioſe.
Blandior ris.cōe antiquitus adulor ſignificat.
Blandum genus nauis.
Blaſphemia:detractio.
Blas ſtultus:inde blacterare ſtulte loqui.
Balbutire:qui trepidat uerbo.
Blacterare ſonus rane:inde blacterones inepte cla mantes.blacterat camellus:hinnit equus.
Blatera purpura.
Blaſto cubicularius.
Blateæ genus animalium lucē fugiens: per noctē tantum ambulat a colore dictæ. Si quidem com prehenſæ manum tingunt:unde & blattum co lorem dicunt potius ſunt uermes.
Bleni tetri.
Blenones impudici hircones.
Blennæ trunci:monſtra i pectore tñ oculos hn̄t.
Bleſus.balbus.uerba frangens.
Blitea ſtulticia.
Blitea herba ſaporis euanidi quaſi uilis.
Beta & litum dicitur idem:herba eſt.
Boa nomen ſerpentis:quæ ualide ſequitur bouē.
Boare ſonare clamare mugire uel uocare:inde di citur bunus:quia omnes ad ſe uocat.
Boatus mugitus boum uel uox plena.
Boacabani october menſis hebraice.
Boba uehemens robur uel genus ſerpentis.
Bobinare conuiciari clamare.mulieris menſtruæ. ſanguinem inquinare.
Bobinator tricoſus & inconſtans boum paſtor.
Bòceta paſcua a bobus.
Bocomes ſtulti ruſtici.
Boccus rex mauritaniæ fuit.
Boedromion βρομ δρομιωμ maius menſis.
Boelli herba albi coloris.
Bootes nomen ſtellæ.ſepttērio.bootes bubulcus græce:ipſe ē & arctophylax ideſt cuſtos urſe:ipſe eſt initium ſolſtitialis & ſeptentrionalis circuli.
Boetia prouīcia dicta:qa dum Cadmus irā patris fugiens bouis ueſtigia ſecutus ubi bos recubuit ibi ſedem condidit de nomine bouis boetia di cta ubi thebas conſtruxit.eadem eſt & aonia.
Boebus nomen fuit proprium.
Boetius dicitur a græco βοηθοσ.i.adiutor.
Boethentes.i.adminiculati βοηθεντεσ paſſiue.
Bogloſſa herba lingua bouina a græcis dicta ꝙ fo lia aſperrima ad modum linguæ bouis habeat.
Bogud.dis.nomē regis Maurorū maſculinum ē.
Boys βουσ græce latine bos.
Bogia torques dānatorum quaſi iugum bouis.
Bola palma manus.
Bolita honor manus.
Bolus iactus morſus quod eſt fruſtulū cuiuſcunꝗ rei iam maſticatum.
Bollona redemptor cetariarum tabernarum i qui bus ſalſamenta conduntur quas tabernas uulgo uocant cetarias.
Bombices dicūtur apud Seres frondium uermes qui ſericum creāt:ex cuius textura bombicinus ſit.i.uæſtis quædam.

Bombix.bicos græce uermis eſt penultima pro-ducitur.
Bombinare conuitiari.
Bombus imitatio uocis tumidus ſonus.
Bombeo βομβεω græce ſono hinc bombus ſo-nus hic bombizare.
Bona dea antiquitus dicta miniſtra ueneris: q̃ ſo læ fœmine coleb int uel ceres eſt.
Bona caduca.facultas cui nō ſuccedit ullus hæres
Bonacon animal:quod nimia proluuie uentris ĩ-ſequentes ſubmouet.
Bonus qui benefacere eſt paratus.
Bonus uenuſtate corpis prius dictus:poſt ad ani-mũ tranſlatũ eſt nomẽ:cui non præualet malum
Bonum eſſe eſſentiam uel naturam:iuſtum uero actum reſpicit.
Bonorum poſſeſſio eſt ius poſſeſſionis certo ordi ne certoq; titulo acquiſita.
Bonoſiaci hæretici ſunt a bonoſio dicti : qui dicũt chriſtũ filium dei adoptiuũ non proprium eſſe.
Borboricini & ignoſtici ſunt heretici : qui anime ſubſtantiam partem dei eſſe exiſtimant.
Barborigmon græce ſonus turbidus.
Bor ſerpens miræ magnitudinis & in cruore tu-mor ſuffuſus ſanguine.
Boreas uentus aquilo dictus.
Boreama arctophilax.
Borrhon promontoriũ numidiæ dictũq; aquilo-nẽ intendat. hoc hippone regium poſtea dictũ.
Bortama manualis.
Borith herba fullonis de hac panes fiunt hærba-cii:quibus ſiccatis utuntur pro ſapore.
Boſphorus mare dr̃ quaſi bos pforatũ.i.io quæ per illud tranſiit idem ꝓpontis:alii dicũt hoſporoſ a βουσ bos & πεϱιω trãſeo quaſi trãſitus bouis. φοσ φοροσ phoſphoros enim ſtella ẽ matutina uel ueſpertina:Mar.phoſphore redde diẽ.eundẽ uerſum ſepenumero repetendo.
Boſor ſiue boſra caro interpretatur.
Boſtar locus ubi comburebantur corpora boum uel ſtatio boum.
Bos a βουσ græco deriuatur:Bos bois debuit fa cere:ſed Interponit̃.u.cã hiatus bouis:præter bo um & bobus: quæ cauſa euphoniæ ſyncopant̃.
Boſporius unius menſis.
Boſteon iuuenis.
Bootes ſtella:quæ plauſtrum ideſt ſeptẽtrionem ſequitur:quæ etiam ab antiquis arctophilax dici tur.i.cuſtos plauſtri:ſiue dicitur mior arctus: un-de quidam eam ſeptentrionem dixerunt hãc na uigantes ſpectant.
Bootes bubulcus græce initiũ ſolſtitialis & ſeptẽ-trionalis circuli.
Botryo græce latex.
Bottyones:qui aliena congregant.
Botrus græcũ eſt fructus multi ſimul congregati uelut uuarum.unde botrum plyadas dicunt.
Boues græce latine triones:eo φ terram terant & colant uel a boo boas quod eſt proprie boum.
Boues ſignificant operantes.
Bouinus bouis ſimilis.
Boor iterpretat̃ in fortitudine:ſiue ĩ quo ẽ robur
Brameta qui palmas dat uel braſifer.
Brachæ fœminalia dictæ:φ ſint breues & uerecũ da corporis his uelantur.
Brachia ſunt poſt lacertos:ponuntur tamẽ ꝓ ma-nibus uel lacertis:dicta a fortitudine: bari βα ϑ enim graue & forte ſignificat.
Brachium ſignificat potentiam.
Brachicata lectus uerſus in iambicis & ſimilibus cui deeſt una uel duæ ſyllabæ.
Brachiæ f.. ces.
Brachilæ:quod ſuccitorium ſiue redimiculum di cimus:quod nunc non brachiorum ſed renum ſit cingulum.
Brachya græce breuis uel pars circuli inferior.
Brachilogia breuis dictio:ut uenimus uidimus.
Bacium unde ceruiſia fit.
Braciani quidam religioſi populi in india iuxta paradixum.
Branæ a raucedine pulmonũ dicte inde fit tuſſis.
Brãchos præforatio faucium: græci enim guttur branchos dicunt.
Brancios herba ſabina.
Braſſica genus oleris:ideſt cito cana.
Brachtea tenuis auri lamina uel alicuius metalli inde brachteola dimminutiuum.
Brauium:remuneratio.præmiũ.palma.uictoria. inde brauita:qui palmas dat uel accipit.
Bracæ micæ flores ſyluarum uel britunicæ.
Breneuta domus ferens.
Brephotrophium græce in quo infantes aluntur.
Breiith.hebraice : græce geneſis latine generatio dicitur.
Breuis ideſt preſſus contrarius : longo a brachys βραχισ græco:inde breuio.as.breuiarium.bre uitudo breue.
Briarius centimanus gigas.
Bria.i.menſura.
Bryonia uua alba & nigra uel amplos leuce quam latini uitem albam dicunt.
Briſeus liber de briſea urbe ubi colebatur.
Brith pactum interpretatur.
Britanum deambulatorium marmoratorum.
Britania oceani inſula per longum in boream ex tenditur a meridie gallias habens: cuius ꝓximũ litus tranſmeant bus ciuitas aperit quæ dicitur ruth:ubi portus:unde non longe a morinis ĩ au ſtro poſitis meapos bacaroſq; proſpectat:hæc in ſula habet in longum milia paſſuũ octingẽta. In latum milia.cc. A tergo autem unde oceanus in-finite paret:orchadas inſulas habet quarum.xx. deſertæ ſunt.xiii.coluntur.
Britania dicta φ eius homines ſunt bruti:qa ſtoli di erant & barbarum frendebant.
Broca labroſa bellua maris.
Bronia gemina.
Bromchum græce a gutture quem gurgulionem dicimus.
Broſis uel brotos græce cibus dicitur.

Brotacum:apium agreſte
Bruchus locuſtæ ſimilis:uel quæ nõdum euolat tamen maior.
Bruchus qui labrum ſuperius tumidum habet.
Bruma.gelu tempus.hyems.
Bruma græce edacitas dicitur: tũc enim maior fit appetitus cibi.unde imbrumarii dicuntur qbus faſtidium eſt ciborum.
Brundusium græci conſtruxerunt dictum quod cornua & caput & lingua in poſitione ipſius ciuitatis uideantur brunda enim græce cerui caput uel ſolida dicitur.
Bruſtum arboris herbæ genus.
Bruſtemis terra q̃dam ſeptimum clima cæli.
Bruſcum materiæ genus.
Bruteo iui bruteſco a bruto deriuatur.
Brutus dicitur quaſi obrutus quia ſenſu caret:eſt enim ſine ratione.
Bubalus ſylueſter bos ferus dictus ꝙ ſit ſimilis boui adeo ſunt indomiti ut iugum non recipiãt
Bubulcus:boum cuſtos.
Bubo fœda uolucris dirũ mortalibus omen a ſono uocis nomen accepit auis feralis.
Bubones eminentes partes mamillarum.
Bubum.ſenium languor.
Bucca dicta ꝙ ea cibos capiãus.uel a boo Boω:id eſt uoco.
Buceta loca boum paſcua: buceria uero armenta dicuntur.
Bucera bouum amenta:uel de quorum cornibus fit bucina.
Bucerum pecus bubalum uel uox inepta.
Bucephalon ciuitas indiæ a bucephalo equo alexandri.
Buccina ſimilis tubæ ſed longior:ſollicitudinem ad bellandum denuncians inde buccinare buccinator & buccinatus & buccinus.i.clangor ſonorus tubæ & buccinariæ uoces.
Buccidiæ:boues cedentes.
Bucco garrulus cæteros loquacitate uincens uel ſtultus.
Bucolicum carmen.i.paſtorale cõſtat hexametro catalectico dictum a maiore parte.i.bubus. q̃uis opilionũ caprariorũq; cantica in his habeantur.
Bucolica dicitur αποτησ βουκολησ.i.bouum cuſtodia.
Buccula uaccula a boue diminutiuum.
Buda ſtoria.
Buſo terreſtris rana maxima.
Bugeus:ſpado.
Bullare:exundare.
Bulla genus ueſtis.
Bulla dicitur:quæ in aqua fit ſpiritu uenti uel puerilis balteus.
Bullæ ornamenta regalium puerorum uel equorum dictæ ꝙ ſint ſimiles rotunditate bullis:quæ in aqua inflantur.
Bulbi ſunt piſces mali ſaporis.cetuli.
Bulus:baculus mali paſtoris.
Bulim' fames magna:a bu & του λιμου λιμοσ enim fames eſt.
Bulones cetarii qui diuerſa genera piſciũ uendũt
Bulergis conſiliarius.
Bulga:ſaccus tortus.
Bumaſte genus uitis: cuius uua in ſimilitudine mammæ eſt.
Bumarii menſura quedam terræ ſicut iugera.
Bupreſtis animal paruum ſimile ſcarabeo longi pedis fallit iter herbas bouem deuoratoq; tacto felle ita inflammat.ut rumpat.
Burbalia inteſtina maiora.
Burca clauata.
Burdegalim urbs dicta:ꝙ burgum hũc prius gali habuerunt.
Burdo animal:quod ex equo naſcitur & aſina.
Burrit:uox belluæ.
Burrides animalia manni.
Burræ fatuæ uel ſtupidæ a fabula quã burra ſcripſit uel a meretrice burra dicitur.
Buris curuatura aratri buris dicta quaſi βουσ ουρα quia eſt in ſimilitudĩe caudæ bouis:eſt enim ea pars aratri:quæ flexa eſt.
Burgundiones dicti eo ꝙ Romani ſubactos illos per habitacula:quæ burgos uocant poſuerũt.inde burgarii dicuntur.
Burgone.caſtra uel caulæ.
Burgus habitaculum magis hoſpitibus expoſitũ
Buritanici flores in inſula naſcentes.
Burſa:cauda græce.
Burthum rufum & nigrum.
Buſiris.diſ.rex ægypti qui immolare hoſpites cõſueuerat:hunc & hercules immolauit.
Buſta:ſepulchra.rogi ubi cadauera comburebant
Buſtare:ſepelire:funeſtare a comburendo.
Buſticeta ſepulchra:ubi antiqui mortuos incẽdebant.uel ſepultura in agro.
Buſus:pinguis obeſus.
Buſtuarius:cremator corporum humanorum.
Butalcium herba:quæ croceum florem habet.
Butanicum herbarium dicitur:eo ꝙ ibi notentur herbæ.
Buteo auis eſt.
Buteon:iuuenis.
Butis ſtella cometes.
Butyrum:pinguedo lacte colligitur:eſt tamẽ pinguius & ſolidius:oleum etiam ex butyro fit.
Buto genus animalis.
Butus buta um imbutus buta tum ab imbuendo
Buxeæ calcei.
Buxus arbor ẽ apicibus.i.litteris apta:hæc buxus arbor:hoc buxũ lignum buxus πυξοσ.Priſcia. buxus in altum non proficit fructum non habet uiriditatem uero habet: ſignificat nouellos fidei perpetuæ uiriditatis tenentes.
Buzi interpretatur deſpectus uel contẽptus.